

TŁUMACZENIE Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO NA POLSKI.
WIAŻĄCE SĄ ZAPISY ORYGINAŁU W JĘZYKU ANGIELSKIM, PUBLIKOWANE NA STRONIE KE.
TŁUMACZENIE STANOWI WERSJĘ ROBOCZĄ, POMOCNĄ PRZY PISANIU WNIOSKU.
NFOŚIGW NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA EWENTUALNE RÓŻNICE WERSJI POLSKIEJ I ANGIELSKIEJ
I NIEZASTOSOWANIE SIĘ DO WERSJI ANGIELSKIEJ PUBLIKOWANEJ NA STRONIE KE.
W TŁUMACZENIU ZACHOWANO UKŁAD GRAFICZNY ORYGINAŁU DLA UŁATWIENIA PRACY Z DWOMA
WERSJAMI JĘZYKOWMI.

Program Działań na Rzecz Środowiska i Klimatu (LIFE)

Zaproszenie do składania wniosków

LIFE Przejście na Czystą Energię
(LIFE-2021-CET)

Wersja 1.0
13 lipca 2021 r.

HISTORIA ZMIAN			
Wersja	Data publikacji	Zmiana	Strona
1.0	13.07.2021	▪ Wersja wstępna (nowe MFF)	

EUROPEJSKA AGENCJA WYKONAWCZA DS. KLIMATU, INFRASTRUKTURY I ŚRODOWISKA (CINEA)

CINEA.D – Zasoby naturalne, klimat, zrównoważona niebieska gospodarka i czysta energia
Jednostka D2 - LIFE Środowisko (Przyroda i gospodarka o obiegu zamkniętym)

ZAPROSZENIE DO SKŁADANIA WNIOSKÓW

SPIS TREŚCI

0. Wstęp.....	5
1. Kontekst	6
Co to jest Program LIFE?	6
Przyroda i różnorodność biologiczna	7
Gospodarka o obiegu zamkniętym i jakość życia	7
Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja	8
Przejście na czystą energię	8
2. Rodzaje działania - Cele - Tematy i priorytety - Działania objęte dofinansowaniem — Oczekiwane efekty	9
Typ działania.....	9
Budowanie krajowych, regionalnych i lokalnych ram prowadzenia polityki wspierającej przejście na czystą energię	10
LIFE-2021-CET-LOCAL: Wsparcie techniczne planów i strategii przejścia na czystą energię w gminach i regionach.....	10
LIFE-2021-CET-POLICY: W kierunku efektywnego wdrażania kluczowych aktów legislacyjnych w obszarze zrównoważonej energii.....	11
LIFE-2021-CET-GOV: Dialog na wielu szczeblach na rzecz klimatu i energii w celu opracowania systemu zarządzania energią.....	14
Przyspieszenie procesu wprowadzania nowych technologii, cyfryzacji, nowych usług i modeli biznesowych oraz rozwój związanych z nimi umiejętności zawodowych na rynku	19
LIFE-2021-CET-BUILDRENO: Uruchomienie na dużą skalę rozwiązań z zakresu dogłębnej modernizacji przemysłowej	15
LIFE-2021-CET-AUDITS: Wprowadzanie zaleceń z audytów energetycznych na rzecz transformacji energetycznej przedsiębiorstw.....	16
LIFE-2021-CET-VALUECHAIN: Promowanie zrównoważonego zużycia energii w całym łańcuchu wartości w sektorach przemysłu i usług.....	18
LIFE-2021-CET-BUILDSKILLS: Inicjatywa BUILD UP Skills - Restart Platform Krajowych i Planów Działania.....	19
LIFE-2021-CET-COOLING: W obliczu wzrostu zapotrzebowania chłodniczego budynków w nadchodzących latach.....	21
LIFE-2021-CET-SMARTSERV: Tworzenie innowacyjnych modeli biznesowych i systemów umownych dla energetycznych usług inteligentnych i sprzyjających integracji międzysektorowej	23
LIFE-2021-CET-SMARTREADY: Tworzenie warunków globalnego wzmocnienia gotowości budynków europejskich do obsługi inteligentnych sieci.....	25
Przyciąganie prywatnego finansowania inicjatyw zrównoważonej energii	26
LIFE-2021-CET-MAINSTREAM: Upowszechnianie zasad finansowania inicjatyw z zakresu zrównoważonego rozwoju i wcielenie koncepcji efektywności energetycznej w kryteria i standardy finansowania zrównoważonego rozwoju w UE.....	26
LIFE-2021-CET-INNOFIN: Innowacyjne plany finansowania inwestycji z dziedziny zrównoważonej energii.....	30
Wspieranie rozwoju lokalnych i regionalnych projektów inwestycyjnych	32
LIFE-2021-CET-HOMERENO: Zintegrowane usługi modernizacji budynków mieszkalnych	32
LIFE-2021-CET-HOMERECOM: Unijna społeczność praktyków „Zintegrowanych usług modernizacji budynków mieszkalnych”	34
LIFE-2021-CET-COALREGIONS: Przejście na czystą energię z inicjatywy Wspólnoty w obszarach węgla, torfu i łupków bitumicznych.....	35
LIFE-2021-CET-PDA: Przełomowe detektory diodowe - Pomoc techniczna w celu poszerzenia granic rynków dla inwestycji z zakresu zrównoważonej energii.....	37
Angażowanie i wzmocnianie roli obywateli w przejściu na czystą energię	38
LIFE-2021-CET-ENERPOV: Zagadnienie interwencji związanych z budownictwem w obszarach podatnych na zagrożenia	38
LIFE-2021-CET-ENERCOM: Rozwijanie mechanizmów wspierania energetycznych społeczności lokalnych i innych inicjatyw obywatelskich w obszarze zrównoważonej energii	41

3. Dostępny budżet.....	43
4. Harmonogram i terminy.....	45
5. Dopuszczalność i dokumenty.....	46
6. Kwalifikowalność.....	46
Kwalifikujący się uczestnicy (kwalifikujące się kraje).....	46
Skład konsorcjum	47
Kwalifikujące się działania	47
Obszar geograficzny (kraje docelowe)	47
7. Zdolność finansowa i operacyjna oraz wyłączenie.....	48
Zdolność finansowa	49
Zdolność operacyjna	49
Wyłączenie.....	49
8. Procedura oceny i przyznania dofinansowania.....	50
9. Kryteria przyznawania	50
10. Struktura prawna i finansowa umów o udzielenie dotacji	51
Data rozpoczęcia i czas trwania projektu.....	52
Kamienie milowe i efekty	52
Forma dotacji, poziom dofinansowania i maksymalna kwota dotacji	52
Kategorie budżetowe i zasady kwalifikowalności kosztów	52
Płatności i ustalenia dotyczące płatności	53
Gwarancja zaliczkowania	54
Poświadczenia	54
Struktura odpowiedzialności za odzyskiwanie środków	54
Warunki wdrożenia projektu	54
Inne informacje szczegółowe.....	54
Niezgodność i naruszenie postanowień umowy	54
11. Jak złożyć wniosek.....	55
12. Pomoc.....	56
13. Ważne informacje.....	57

0. Wstęp

Niniejszy dokument stanowi zaproszenie do składania wniosków w związku z dotacjami unijnymi na działania w obszarze Przejście na czystą energię w ramach Programu Działań na Rzecz Środowiska i Klimatu (LIFE). Ramy regulacyjne niniejszego Programu Finansowania UE określa:

- Rozporządzenie nr 2018/1046 ([Rozporządzenie finansowe UE](#))
- podstawowy akt prawny [2021/783¹](#).

Nabór ogłoszono zgodnie z Wieloletnim Programem Prac² na lata 2021-2024 i jest on zarządzany przez **Europejską Agencję Wykonawczą ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska (CINEA)** („Agencja”).

Nabór obejmuje następujące **obszary** :

- **LIFE-2021-CET-LOCAL: Wsparcie techniczne planów i strategii przejścia na czystą energię w gminach i regionach**
- **LIFE-2021-CET-POLICY: W kierunku efektywnego wdrażania kluczowych aktów legislacyjnych w obszarze zrównoważonej energii**
- **LIFE-2021-CET-GOV: Dialog na wielu szczeblach na rzecz klimatu i energii w celu opracowania systemu zarządzania energią**
- **LIFE-2021-CET-BUILDRENO: Uruchomienie na dużą skalę rozwiązań z zakresu gruntownej modernizacji przemysłowej**
- **LIFE-2021-CET-AUDITS: Wprowadzanie zaleceń z audytów energetycznych na rzecz transformacji energetycznej przedsiębiorstw**
- **LIFE-2021-CET-VALUECHAIN: Wspieranie zrównoważonego zużycia energii w całym łańcuchu wartości w sektorach przemysłu i usług**
- **LIFE-2021-CET-BUILDSKILLS: Inicjatywa BUILD UP Skills (rozwijania umiejętności) - uruchomienie Krajowych Platform i Planów Działania**
- **LIFE-2021-CET-COOLING: W obliczu wzrostu zapotrzebowania na chłodzenie budynków w nadchodzących latach**
- **LIFE-2021-CET-SMARTSERV: Tworzenie innowacyjnych modeli biznesowych i systemów umownych dla inteligentnych usług energetycznych sprzyjających integracji międzysektorowej**
- **LIFE-2021-CET-SMARTREADY: Tworzenie warunków globalnego wzmocnienia gotowości budynków europejskich do obsługi inteligentnych sieci**
- **LIFE-2021-CET-MAINSTREAM: Upowszechnianie zasad finansowania inicjatyw z zakresu zrównoważonego rozwoju i wcielanie koncepcji efektywności energetycznej w kryteria i standardy finansowania zrównoważonego rozwoju w UE**
- **LIFE-2021-CET-INNOFIN: Innowacyjne systemy finansowania inwestycji z dziedziny zrównoważonej energii**
- **LIFE-2021-CET-HOMERENO: Zintegrowane usługi modernizacji budynków mieszkalnych**
- **LIFE-2021-CET-HOMERECOM: Unijna społeczność praktyków „Zintegrowanych usług modernizacji budynków mieszkalnych”**
- **LIFE-2021-CET-COALREGIONS: Przejście na czystą energię z inicjatywy Wspólnoty w obszarach węgla, torfu i łupków bitumicznych**

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/783 z dnia 29 kwietnia 2021 r. ustanawiające Program Działań na Rzecz Środowiska i Klimatu (LIFE) (Dziennik Urzędowy L 172, 17.05.2021, str. 53).

² Decyzja wykonawcza Komisji C(2021)4997 z datą wejścia w życie dnia 9 lipca 2021 r., dotycząca finansowania Programu LIFE i przyjęcia Wieloletniego programu prac na lata 2021 - 2024.

- **LIFE-2021-CET-PDA: Przełomowe detektory diodowe - Pomoc techniczna w celu poszerzenia granic rynków dla inwestycji z zakresu zrównoważonej energii**
- **LIFE-2021-CET-ENERPOV: Zagadnienie interwencji związanych z budownictwem w obszarach podatnych na zagrożenia**
- **LIFE-2021-CET-ENERCOM: Rozwijanie mechanizmów wspierania energetycznych społeczności lokalnych i innych inicjatyw obywatelskich w obszarze zrównoważonej energii**

Każdy wniosek w ramach tego naboru musi dotyczyć wyłącznie jednego z obszarów. Wnioskodawcy, którzy chcą złożyć wniosek w więcej niż jednym obszarze, muszą złożyć odrębne wnioski dla każdego z nich.

Zachęcamy Państwa do uważnego zapoznania się z **dokumentacją naboru**, w szczególności, przeczytania niniejszego Zaproszenia do składania wniosków, Wzoru Umowy o Udzielenie Dotacji, [Instrukcji Unijnego Portalu Finansowania i Przetargów Online](#) oraz [Projektu Umowy o Udzielenie Dotacji UE - AGA](#).

W dokumentach tych znajdują Państwo wyjaśnienia i odpowiedzi na ewentualne pytania, związane z przygotowaniem wniosku:

- Dokument Naboru określa:
 - kontekst, cele, zakres, działania, które mogą otrzymać dofinansowanie oraz oczekiwane efekty (punkty 1 i 2)
 - harmonogram i dostępny budżet (punkty 3 i 4)
 - warunki dopuszczalności i kwalifikowalności (w tym dokumenty obowiązkowe; punkty 5 i 6)
 - kryteria zdolności finansowej i operacyjnej oraz wyłączenia (punkt 7)
 - procedurę oceny i przyznania dofinansowania (punkt 8)
 - kryteria przyznawania dofinansowania (punkt 9)
 - strukturę prawną i finansową umów dotacji (punkt 10)
 - sposób składania wniosków (punkt 11)
- Instrukcja Online określa:
 - procedury rejestracji i składania wniosków online za pośrednictwem Portalu Finansowania i Przetargów UE („Portal”)
 - zalecenia w zakresie przygotowywania wniosków
- AGA - Umowa Dotacji wraz z komentarzami zawiera:
 - uwagi szczegółowe, dotyczące wszystkich postanowień Umowy Dotacji, którą należy podpisać, aby uzyskać dotację (w tym dot. kwalifikowalności kosztów, harmonogramu wypłat, zobowiązań dodatkowych itd.).

Zachęcamy także Państwa do korzystania z [bazy danych projektów LIFE](#) w celu zapoznania się z listą projektów objętych dotąd dofinansowaniem. W ramach podprogramu Przejścia na czystą energię, informacje nt. projektów dofinansowanych wcześniej (w ramach programu Horyzont 2020) można znaleźć na [stronie internetowej CORDIS](#).

1. Informacje dodatkowe

Co to jest Program LIFE?

Program LIFE to jedyny unijny program wspierający działania na rzecz środowiska i klimatu.

Stanowi zarazem jeden z głównych czynników realizacji Europejskiego Zielonego Ładu³, którego celem jest:

³ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Rady Regionów: Europejski Zielony Ład (COM [\(2019\)640](#) wersja ostateczna).

- przekształcenie UE w sprawiedliwe i prosperujące społeczeństwo o nowoczesnej, zasobooszczędnej, konkurencyjnej gospodarce, która do roku 2050 ma wyeliminować emisję netto gazów cieplarnianych, której rozwój nie będzie jest zależny od zużycia surowców oraz
- ochrona, utrzymanie i rozwijanie kapitału naturalnego UE oraz ochrona zdrowia i dobrostanu obywateli przed zagrożeniami i wpływami związanym ze środowiskiem i klimatem.

Program LIFE przyczyni się do realizacji tych priorytetów poprzez działania realizowane w ramach czterech podprogramów, w szczególności poprzez:

- stymulowanie i integrację wdrażania celów polityki UE na rzecz powstrzymania i odwrócenia utraty siedlisk gatunków żyjących dziko oraz utraty gatunków we wszystkich sektorach
- wspieranie procesu przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz ochrona i poprawa jakości zasobów naturalnych UE, w tym powietrza, gleby, wody i innych
- wspieranie wdrażania ram polityki energetycznej i klimatycznej do roku 2030, unijnego celu neutralności dla klimatu do roku 2050 oraz nowej strategii UE na rzecz adaptacji do zmian klimatu oraz
- budowanie potencjału, stymulowanie inwestycji i wspieranie wdrażania polityki ukierunkowanej na efektywność energetyczną i rozwój odnawialnych źródeł energii na małą skalę.

W ramach Programu LIFE wyróżniamy dwa obszary i cztery podprogramy, które zostały opisane poniżej:

Obszar Środowisko, który obejmuje :

- Podprogram „Przyroda i różnorodność biologiczna”
- Podprogram „Gospodarka o obiegu zamkniętym i jakość życia”

Obszar Działania na rzecz klimatu, który obejmuje:

- Podprogram „Łagodzenie zmian klimatu i przystosowanie się do nich”
- Podprogram „Przejście na czystą energię”.

Przyroda i różnorodność biologiczna

Do szczegółowych celów podprogramu „Przyroda i różnorodność biologiczna” należą następujące cele:

- opracowywanie, demonstrowanie, promowanie i stymulowanie zwiększania skali innowacyjnych technik, metod i strategii (włącznie z rozwiązaniami tworzonymi w oparciu o przyrodę i podejściem ekosystemowym) na rzecz realizacji celów ustawodawstwa i polityki UE w zakresie przyrody i różnorodności biologicznej oraz zwiększanie bazy wiedzy i wspieranie wdrażania dobrych praktyk, w tym poprzez wsparcie programu Natura 2000
- wspieranie rozwoju, wdrażania, monitorowania i egzekwowania ustawodawstwa UE i polityki w zakresie przyrody i różnorodności biologicznej, m.in. poprzez poprawę zarządzania na wszystkich poziomach, w szczególności dzięki zwiększeniu potencjału podmiotów publicznych i prywatnych oraz zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego.
- pełnienie roli katalizatora we wprowadzaniu na dużą skalę skutecznych rozwiązań/ podejść w celu wdrażania ustawodawstwa i polityki UE w zakresie przyrody i różnorodności biologicznej poprzez powielanie wyników, integrowanie powiązanych ze sobą celów w ramach innych obszarów polityki oraz działań sektora publicznego i prywatnego, uruchamianie inwestycji oraz poprawę dostępu do finansowania.

Gospodarka o obiegu zamkniętym i jakość życia

Szczegółowe cele podprogramu „Gospodarka o obiegu zamkniętym i jakość życia” to:

- opracowywanie, demonstrowanie i promowanie innowacyjnych technik, metod i strategii na rzecz realizacji celów ustawodawstwa i polityki UE w zakresie środowiska oraz zwiększanie bazy wiedzy i, w stosownych przypadkach, wspieranie wdrażania dobrych praktyk
- wspieranie rozwoju, wdrażania, monitorowania i egzekwowania ustawodawstwa UE i polityki w zakresie środowiska, m.in. poprzez poprawę zarządzania na wszystkich poziomach, w szczególności dzięki zwiększeniu potencjału aktorów publicznych i prywatnych oraz zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego
- pełnienie roli katalizatora we wprowadzaniu na wielką skalę skutecznych rozwiązań technicznych i związanych z polityką UE, mających na celu wdrażanie polityk unii w zakresie środowiska, poprzez

integrowanie powiązanych ze sobą celów w ramach innych obszarów polityki oraz działań sektora publicznego i prywatnego, uruchamianie inwestycji oraz poprawę dostępu do finansowania.

Celem tego podprogramu jest działanie na rzecz przejścia na gospodarkę zrównoważoną, o obiegu zamkniętym, wolną od substancji toksycznych, energooszczędną i odporną na zmiany klimatu oraz ochrony, odbudowy i poprawy jakości środowiska.

Przyczyni się on do realizacji priorytetów UE poprzez:

- ograniczanie zużycia zasobów i ułatwianie przejścia na gospodarkę zrównoważoną, o obiegu zamkniętym, wolną od substancji toksycznych, energooszczędną i odporną na zmiany klimatu
- tworzenie systemów o obiegu zamkniętym zgodnie z nowym Planem Działania dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym, szczególnie uwzględniających ukierunkowanie na zrównoważone produkty, materiały i sektory energochłonne oraz modele biznesowe o obiegu zamkniętym w celu utrzymania wartości
- zmniejszanie ilości wytwarzanych odpadów zgodnie z dyrektywą ramową o odpadach [2019/1004](#)⁴ i ograniczanie ilości odpadów niebezpiecznych, w kontekście zaangażowania UE w realizację [Konwencji bazylejskiej](#)⁵.
- poprawa gospodarki odpadami w zakresie gromadzenia i przechowywania odpadów, możliwości odzyskiwania surowców i utylizacji po zakończeniu eksploatacji, w tym na wyspach, gdzie z gospodarką odpadami wiążą się określone wyzwania
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza i zapewnienie czystego powietrza mieszkańcom UE zgodnie z ustawodawstwem UE i celami Planu Działania na rzecz zerowego poziomu zanieczyszczeń
- osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu zbiorników wodnych w UE
- zapewnienie czystości wód powierzchniowych i podziemnych w ilościach wystarczających dla ludzi i innych gatunków, m.in. poprzez poprawę efektywności zużycia wody
- ograniczanie produkcji, użytkowania i emisji niebezpiecznych środków chemicznych oraz ekspozycji ludzi i środowiska na te substancje
- promowanie rozwoju, komercjalizacji i konsumpcji bezpiecznych i celowo zrównoważonych substancji, materiałów i produktów
- ograniczenie ekspozycji na szkodliwe poziomy hałas
- ochrona jakości gleby w UE, zapobieganie degradacji gleby dzięki zrównoważonym praktykom zarządzania glebą i gruntami, eliminowanie zanieczyszczenia gleby oraz zwiększanie potencjału poprawy jakości wody poprzez ograniczenie przesiąkania azotanów i ograniczanie emisji poprzez magazynowanie dwutlenku węgla.

Łagodzenie zmian klimatu i przystosowania się do nich

Szczegółowe cele podprogramu „Łagodzenie zmian klimatu i przystosowanie się do nich” to:

- opracowywanie, demonstrowanie i promowanie innowacyjnych technik, metod i strategii na rzecz realizacji celów ustawodawstwa i polityki UE w zakresie działań na rzecz klimatu oraz zwiększanie bazy wiedzy i, w stosownych przypadkach, wspieranie wdrażania dobrych praktyk
- wspieranie rozwoju, wdrażania, monitorowania i egzekwowania ustawodawstwa UE i polityki w zakresie działań na rzecz klimatu, m.in. poprzez poprawę zarządzania na wszystkich poziomach, w szczególności dzięki zwiększeniu potencjału aktorów publicznych i prywatnych oraz zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego
- pełnienie roli katalizatora we wprowadzaniu na wielką skalę skutecznych rozwiązań technicznych i związanych z polityką UE, mających na celu wdrażanie ustawodawstwa i polityki UE w zakresie działań na rzecz klimatu, integrowanie powiązanych ze sobą celów w ramach innych obszarów polityki oraz działań sektora publicznego i prywatnego, uruchamianie inwestycji oraz poprawę dostępu do finansowania.

Podprogram przyczyni się do przekształcenia UE w społeczeństwo neutralne dla klimatu i odporne na jego zmiany poprzez wspieranie wdrażania polityki klimatycznej UE i przygotowanie UE na wyzwania związane z działaniami na rzecz klimatu w nadchodzących latach i dziesięcioleciach.

Przejście na czystą energię

Do szczegółowych celów podprogramu „Przejście na czystą energię” należą:

⁴ Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2019/1004 z dnia 7 czerwca 2019 r. określająca zasady obliczania, weryfikacji i zgłaszania danych dotyczących odpadów zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE (Dziennik Urzędowy L 163, 20.06.2019, str. 66).

⁵ Konwencja bazylejska o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów

- opracowywanie, demonstrowanie i promowanie innowacyjnych technik, metod i strategii na rzecz realizacji celów ustawodawstwa i polityki UE w zakresie przejścia na zrównoważoną energię odnawialną i zwiększania efektywności energetycznej oraz zwiększanie bazy wiedzy i wspieranie wdrażania dobrych praktyk
- wspieranie rozwoju, wdrażania, monitorowania i egzekwowania ustawodawstwa UE i polityki w zakresie przejścia na zrównoważoną energię odnawialną i zwiększania efektywności energetycznej, m.in. poprzez poprawę zarządzania na wszystkich poziomach, w szczególności dzięki zwiększeniu potencjału podmiotów publicznych i prywatnych oraz zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego
- pełnienie roli katalizatora we wprowadzaniu na wielką skalę skutecznych rozwiązań technicznych i związanych z polityką UE, mających na celu wdrażanie ustawodawstwa i polityki UE w zakresie przejścia na zrównoważoną energię odnawialną i zwiększanie efektywności energetycznej poprzez powielanie wyników, integrowanie powiązanych ze sobą celów w ramach innych obszarów polityki oraz działań sektora publicznego i prywatnego, uruchamianie inwestycji oraz poprawę dostępu do finansowania.

Celem niniejszego podprogramu jest również ułatwienie przejścia na gospodarkę efektywną energetycznie, bazującą na energii odnawialnej, neutralną dla klimatu i odporną na jego zmiany poprzez finansowanie koordynacji i działań wspierających w całej Europie. Celem tych działań, charakteryzujących się wysoką wartością dodaną dla UE, jest pokonanie barier rynkowych, które utrudniają społeczne i gospodarcze przejście na zrównoważoną energię, na ogół poprzez zaangażowanie małych i średnich interesariuszy, licznych podmiotów, w tym instytucji publicznych szczebla lokalnego i regionalnego oraz organizacji pozarządowych, a także konsumentów.

Podprogram przyczyni się do wdrażania związanych z energią działań w ramach Zielonego Ładu, włącznie z „Falą renowacji” - inicjatywą dla sektora budowlanego, kładąc zarazem nacisk na terytoria niepowiązane z sieciami europejskimi, takimi, jak najbardziej oddalone regiony UE. Przyczyni się on także do realizacji celów Sprawiedliwej Transformacji na terytoriach sąsiednich, jak i w odniesieniu do grup obywateli dotkniętych negatywnymi skutkami przejścia z paliw kopalnych na czystą energię, poprzez budowanie potencjału podmiotów i promowanie inwestycji w czystą energię, przede wszystkim w obszarze efektywności energetycznej i dostępnych lokalnie, zrównoważonych, odnawialnych źródeł energii. Działania związane z biopaliwami nie należą do zakresu.

2. Rodzaj działania - Cele - Tematy i priorytety - Działania objęte dofinansowaniem – Oczekiwane efekty

Typ działania

Tematy w ramach niniejszego naboru dotyczą Innych Dotacji na Działania (OAG) LIFE - Działań Koordynacyjnych i Wspierających (CSA).

Do Innych Dotacji na Działania (OAG) zaliczają się:

- Działania Koordynacyjne i Wspierające (CSA) dla projektów dotyczących przejścia na energie odnawialne i zwiększania efektywności energetycznej poprzez łamanie barier rynkowych, działania w zakresie budowania potencjału, rozpowszechniania informacji i wiedzy oraz zwiększania świadomości; mogą to być dotacje udzielane bezpośrednio organom wyznaczonym przez Państwa Członkowskie.
- Instrument małych dotacji na rzecz różnorodności biologicznej (BEST). Niewielkie dotacje (maksymalnie do 100 000 EUR) na projekty w Najbardziej Oddalonych Regionach UE oraz w Krajach i Terytoriach Zamorskich na ochronę różnorodności biologicznej, odnowę ekosystemów i zrównoważone korzystanie z usług ekosystemowych, włącznie z wdrażanymi w oparciu o ekosystem strategiami adaptacji do zmian klimatu i ich łagodzenia
- Projekty realizowane w ramach Wspólnot Wiedzy i Innowacji (KIC) EIT, które przyczyniają się do osiągnięcia celów i wdrażania Planu Działania UE dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym
- Projekty pilotażowe w ramach Nowego Europejskiego Bauhaus, ukierunkowane na określenie i stawienie czoła kluczowym wyzwaniom przekształcenia Europy w pierwszy kontynent neutralny klimatycznie w celu lepszego kształtowania przestrzeni, w której forma nie tylko podąża za funkcją, jak w przypadku historycznego ruchu Bauhaus, ale także przyczynia się do ochrony zasobów planety.
- Dotacje na działania na rzecz organizacji wymienionych w Załączniku I do Rozporządzenia LIFE
- Projekty dodatkowe, opracowane pod kątem priorytetów legislacji i polityki UE określonych w wyniku konsultacji z Państwami Członkowskimi (PLP)
- Inne projekty szczególne realizowane przez określonych beneficjentów (Art. 195 Rozporządzenia finansowego UE).

Budowanie krajowych, regionalnych i lokalnych ram prowadzenia polityki wspierającej przejście na czystą energię

LIFE-2021-CET-LOCAL: Wsparcie techniczne planów i strategii przejścia na czystą energię w gminach i regionach

Cele

Celem tego tematu jest zapewnienie organom lokalnym i regionalnym niezbędnego potencjału do realizacji planów i strategii zrównoważonego rozwoju na rzecz transformacji energetycznej. Aby skutecznie wspierać realizację celów energetycznych i klimatycznych, strategie i plany transformacji muszą mieć charakter zinstytucjonalizowany, międzysektorowy oraz muszą być dostosowane do poziomu innowacji, ambicji i określonego kontekstu geograficznego zaangażowanych w nie organów.

Organy lokalne i regionalne są dla UE decydującą siłą napędową realizacji celu neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla do roku 2050. Decydenci i organy administracyjne na wszystkich szczeblach poniżej krajowego (regiony, województwa, miasta, miasteczka, dzielnice miast, obszary wiejskie itd.) muszą zaangażować się w przejście na czystą energię i efektywnie zaplanować ten proces odpowiednio do danego terytorium, systemu energetycznego i infrastruktury, wykazując bezprecedensową ambicję w działaniu, aby utrzymać tempo niezbędne w kontekście perspektywy długoterminowej.

Jednakże organom lokalnym i regionalnym często brakuje potencjału, umożliwiającego opracowanie odpowiednich planów i strategii, szczególnie w niewielkich gminach, obszarach wiejskich i regionach intensywnej emisji dwutlenku węgla, które pozostają w tyle w procesie transformacji. Przykładowo, niewielkie gminy - sygnatariusze Porozumienia Burmistrzów wciąż ogromnie potrzebują wsparcia w opracowaniu Planów Działania na rzecz Zrównoważonej Energii i Klimatu (SECAP). Inne miasta, które już opracowały SECAP lub podobne plany, muszą dostosować je do nowych celów i podjąć bardziej ambitne działania, aby osiągnąć neutralność wobec efektu cieplarnianego. Takie elementy innowacyjnej polityki, jak wdrażanie budżetów emisji dwutlenku węgla, przeznaczanie i monitorowanie zasobów na działania na rzecz klimatu w budżetach lokalnych⁶, definiowanie celów w zakresie efektywności energetycznej i energii odnawialnej na szczeblu powiatowym i gminnym oraz innowacje społeczne bazujące na zarządzaniu procesem transformacji, myślenie systemowe czy monitorowanie zwrotne, mogą przyczynić się do aktualizacji ww. planów.

Kolejnym wyzwaniem, przed którym stoją organy publiczne, jest holistyczne planowanie energetyczne, niezbędne, aby zrealizować proces przejścia na czystą energię. Efektywne przejście na czystą energię będzie wymagało większej integracji międzysektorowej (produkcja energii, budynki, mobilność i transport, wykorzystanie gruntów, odpady, woda, ochrona zdrowia itd.) w ramach planowania transformacji miast i regionów, mając na uwadze konieczność przeprowadzenia jej w sposób społecznie sprawiedliwy. Integracja działań na rzecz adaptacji do zmian klimatu i ich łagodzenia pozostaje złożonym problemem dla wielu sygnatariuszy Porozumienia Burmistrzów. Zintegrowany system planowania energetycznego, wdrażany pilotażowo w ramach finansowanych wcześniej przez UE projektów (np. energia i mobilność, energia i polityka zagospodarowania przestrzennego itd.) okazał się korzystny dla wzajemnego umocnienia polityk sektorowych, poprawiając efektywność procesu planowania, prowadząc do rozpoczęcia lub wzmocnienia współpracy pomiędzy różnymi departamentami władz publicznych.

Silniejsze zaangażowanie polityczne, odpowiedzialność organów publicznych za plany wykraczająca poza cykle wyborcze oraz odpowiednie zasoby są także niezbędne, aby doprowadzić do wymaganej redukcji zużycia energii i emisji gazów cieplarnianych. Niejednokrotnie, przyjętym planom i strategiom nie towarzyszą solidne struktury zarządcze, dedykowane kompetencje i dostępne zasoby w ramach systemu administracyjnego, niezbędne dla wdrożenia koniecznych zmian. Procesy planowania wymagają instytucjonalizacji i nowych systemów zarządzania uczestniczącego z udziałem kluczowych interesariuszy lokalnych i obywateli, dzięki którym proces przejścia na czystą energię jest prawdziwie osadzony na danym obszarze i uzyskuje lokalne wsparcie, również ze strony grup zagrożonych jego realizacją.

Co więcej, należy zapewnić spójność z innymi strategiami energetycznymi i klimatycznymi, ze szczególnym uwzględnieniem realizowanych na poziomie krajowym i unijnym. Cele i środki energetyczne i klimatyczne, określone w strategiach i planach przejścia na czystą energię opracowanych przez władze lokalne i regionalne muszą jednoznacznie wspierać i stać na czele wdrażania Krajowych Planów Energetycznych i Klimatycznych, Planów Odbudowy i Zwiększania Odporności, Zielonego Ładu UE i związanych z nim inicjatyw, takich, jak inicjatywa Fala Renowacji, transpozycja do ustawodawstwa krajowego pakietu Czysta Energia, krajowe Długoterminowe Strategie Odbudowy, misja w Horyzoncie Europa na rzecz neutralnych pod względem emisji CO₂ i inteligentnych miast itd., aby mogły przyczynić się do spójnej transformacji systemów energetycznych w Państwach Członkowskich.

Zakres - działania, które mogą otrzymać finansowanie

- Działania powinny zapewnić wsparcie techniczne dla władz regionalnych i lokalnych oraz budowanie ich potencjału w zakresie rozwijania i monitorowania ambitnych długoterminowych planów/ strategii przejścia na czystą energię na okres do roku 2030 i/lub 2050 zgodnie z unijnymi i krajowymi ramami raportowania,

⁶ Przykładowo, na podstawie metodologii śledzenia zmian klimatu, przedstawionej w Załączniku IV do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności.

dzięki prawidłowej strukturze działań (wsparcie dostosowane do cech danego obszaru, programy szkoleniowe dla decydentów/ urzędników publicznych, promowanie powielania i rozwijania dobrych praktyk i narzędzi informacyjnych itd.). Działania powinny wspierać władze regionalne i lokalne, w szczególności, w rozwijaniu umiejętności i zasobów technicznych, prawnych i społecznych niezbędnych dla potrzeb całościowego, zintegrowanego i włączającego planowania energetycznego w oparciu o zaangażowanie interesariuszy i innowacje społeczne.

- Działania powinny mieć na celu instytucjonalizację zintegrowanego planowania energetycznego w strukturach organów lokalnych i regionalnych oraz wdrażanie podejścia międzysektorowego do planowania transformacji energetycznej, poprzez projektowanie i poprawę procesów planowania, które mogą ułatwić integrację czystej energii z innymi sektorami, takimi jak mobilność i transport, wykorzystanie gruntów i planowanie przestrzenne, usługi, infrastruktura itd. Celem jest profesjonalizacja i przyspieszenie procesów planowania, wspieranie wyższych ambicji, likwidowanie barier i zwiększanie współpracy pomiędzy różnymi działami organów lokalnych (regionalnych), jak i maksymalizacja wpływu planów lokalnych i regionalnych. Działania powinny uwzględniać uwarunkowania ram regulacyjnych, wpływ społeczny planów, a także analizowanie nowych modeli polityki uczestnictwa i instrumentów planowania w celu angażowania społeczeństwa obywatelskiego i szerokiego spektrum interesariuszy. Działania powinny wspierać tworzenie nowych form struktur zarządzania uczestniczącego w taki sposób, aby angażować wielu interesariuszy i obywateli w planowanie i wdrażanie przejścia na czystą energię.

- W podejściu terytorialnym, należy położyć nacisk na władze publiczne dążące do tworzenia innowacyjnych procesów planowania poprzez lokalne projekty pilotażowe i/lub na obszarach geograficznych, gminach i regionach, które mimo dużych ambicji nadal pozostają w tyle, są objęte transformacją, jednak nie angażują się w nią w pełni.

Komisja uznaje, że wnioski o wkład UE do 1,75 mln EUR pozwoliłyby na osiągnięcie określonych celów. Nie wyklucza to jednak możliwości składania i wyboru wniosków na inne kwoty.

Oczekiwane efekty

- Liczba polityk/planów/strategii opracowanych dzięki działaniu
- Zaangażowanie polityczne i zabezpieczenie odpowiednich zasobów na plany transformacji klimatycznej i energetycznej, wyrażone poprzez budżety klimatyczne (w euro) i śledzenie zmian klimatu (poprzez % zasobów na działania na rzecz klimatu)
- Liczba przypadków zinstytucjonalizowanej współpracy w zakresie transformacji energetycznej pomiędzy działami/ organami administracyjnymi władz publicznych oraz pomiędzy organami publicznymi i interesariuszami
- Liczba interesariuszy zaangażowanych w planowanie transformacji energetycznej
- Liczba urzędników państwowych o zwiększonym potencjale/ umiejętnościach w zakresie planowania transformacji energetycznej
- Liczba zmobilizowanych organów władzy publicznej, które obecnie nie uczestniczą w kluczowych inicjatywach UE
- Oszczędność energii pierwotnej, Wygenerowana energia odnawialna w wyniku projektu (w GWh/rok) uzyskana w wyniku realizacji planów/ strategii transformacji energetycznej objętych działaniem
- Inwestycje w zrównoważoną energię, uruchomione dzięki projektowi (łącznie, w mln EUR)

Poziom dofinansowania

Inne działania (Działania Koordynacyjne i Wspierające) - 95%

LIFE-2021-CET-POLICY: W kierunku efektywnego wdrażania kluczowych aktów legislacyjnych w obszarze zrównoważonej energii

Cele

Pakiet UE Czysta Energia pozwolił na opracowanie szeroko zakrojonych ram legislacyjnych w obszarze energetycznym, które stawiają konsumenta w centrum systemu energetycznego i utworowały drogę dla bardziej zrównoważonej produkcji, dystrybucji i zużycia energii. Między innymi, obejmował on weryfikację dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej, dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i dyrektywy w sprawie energii odnawialnej, oraz, wspólnie z rozporządzeniem w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, doprowadził do stworzenia nowego systemu sprawozdawczości zintegrowanej.

Wraz z europejskim Zielonym Ładem, Komisja podniosła poziom ambicji, proponując całościowy zestaw nowych środków, włącznie z rewizją ustawodawstwa energetycznego i klimatycznego odpowiednio do czerwca i grudnia 2021 r., a także inicjatywę flagową zarządzania finansowaniem publicznym i prywatnym na projekty renowacji generujące najwyższy poziom korzyści społecznych, znaną jako Fala Renowacji.

Ramy legislacyjne UE określają wymagania podlegające wdrożeniu przez Państwa Członkowskie, a tym samym - adaptacji w kontekście krajowym; przepisy mają za założenia charakter bardzo szczegółowy i techniczny, a ich prawidłowe wdrożenie wymaga wysokiego potencjału technicznego i zasobów. Jakkolwiek ramy legislacyjne zapewniają państwom członkowskim dużą elastyczność w opracowywaniu polityki stosownie do ich potrzeb i

uwarunkowań, kluczowymi elementami ich wdrożenia pozostają prawidłowe śledzenie, prognozowanie i ewaluacja. Co istotne, ustawodawstwo jest ściśle powiązane ze sobą i wymaga wdrażania i raportowania w sposób zintegrowany i spójny.

Dodatkowo, sektor energetyczny jest w coraz większym stopniu powiązany z sektorami nieenergetycznymi, co zostało uwzględnione w europejskim Zielonym Ładzie i odzwierciedlone w dwóch nowych inicjatywach - strategii UE dotyczącej integracji systemu energetycznego oraz w strategii w zakresie wodoru. Oznacza to również, że władze Państw Członkowskich muszą zbudować dodatkowy zasób międzysektorowej wiedzy fachowej.

W kontekście tych wyzwań, celem tematu jest wspieranie wdrażania głównych aktów legislacyjnych w obszarze zrównoważonej energii, w tym, w szczególności, dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej (Zakres A), dyrektywy w sprawie energii odnawialnej (Zakres B) i dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Zakres C). Ponadto, zmierza on również do wsparcia rozwoju i stosowania zintegrowanych strategii efektywnego wdrażania prawodawstwa w zakresie energii (Zakres D). Wreszcie, jest ukierunkowany na wspieranie wdrażania unijnej strategii na rzecz integracji systemu energetycznego (Zakres E).

W roku 2021, nabór wniosków dotyczy Zakresów A i B, tzn. wniosków w sprawie działań wspierających wdrażanie:

- dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej (Zakres A) oraz
- dyrektywy w sprawie energii odnawialnej (Zakres B).

Zakres

Działania objęte tematem mają:

- Promować i umożliwiać wymianę doświadczeń i dobrych praktyk na obszarze poszczególnych Państw Członkowskich i pomiędzy nimi
- Zapewnić wsparcie, doradztwo techniczne i narzędzia kontekstualizacji i uszczegółowienia wymogów, w znaczeniu ogólnym oraz w kontekście krajowym i regionalnym
- Określić zakres, ocenić i ukształtować wpływ możliwości wdrażania zgodnie z wymaganiami legislacyjnymi UE, co przyczyni się do tworzenia bardziej efektywnej polityki
- Wsparcie monitorowania i oceny wdrażania polityki
- Opracowanie i stosowanie metodologii bardziej precyzyjnego mierzenia, obliczania i rozliczania wkładu w ramach określonych środków polityki i programów
- Gromadzenie i analizowanie danych o zużyciu energii w poszczególnych sektorach; monitorowanie trendów efektywności i wykazanie ich implikacji dla społeczeństwa, rynków i technologii
- Opracowanie i wspieranie zintegrowanych metodologii dla obszarów i sektorów, które są przedmiotem innych polityk i aktów legislacyjnych, w szczególności, metod zintegrowanego gromadzenia danych, obliczeń/księgowości, weryfikacji, monitorowania, ewaluacji i sprawozdawczości
- Monitorowanie i modelowanie wpływu energetycznego i pozaenergetycznego rozwiązań zintegrowanych; gromadzenie danych dla sektora energetycznego i sektora budownictwa.

Zakres A - Wsparcie wdrażania dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej

Działania w ramach Zakresu A mają dotyczyć kluczowych postanowień i aspektów dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej⁷, takich, jak:

- Cele z zakresu efektywności energetycznej, w szczególności związane z gromadzeniem danych o różnych sektorach, bardziej dokładnym monitorowaniem i lepszym zrozumieniem zagadnień zużycia energii i trendów efektywności
- Zamówienia publiczne, w szczególności związane ze wspieraniem rządów centralnych w nabywaniu wyłącznie produktów, usług i budynków o wysokiej efektywności energetycznej i zachęcanie organów publicznych na szczeblu regionalnym i lokalnym do podążania za przykładem rządu krajowego
- System Zobowiązań do Efektywności energetycznej (EEO), w szczególności w celu zapewnienia bardziej precyzyjnych i dokładnych obliczeń oszczędności energii, lepszych narzędzi Pomiaru i Weryfikacji (M&V), utworzenia i monitorowania EEO, planowania i weryfikacji środków alternatywnych; ponadto, w związku z analizą i potwierdzeniem związku Art. 7 z innymi zasadami, takimi jak unijny system handlu emisjami (EU ETS), pomoc państwa, energia odnawialna itd. oraz z uwzględnieniem potencjalnej

⁷ W przypadku działań wsparcia polityki, dotyczących ogrzewania i chłodzenia, należy zapoznać się z Zakresem B. Działania dotyczące wsparcia polityki audytów energetycznych i systemów zarządzania energią - zob. temat LIFE-2021CET-AUDITS.

oszczędności energii w wyniku wdrażania programów międzysektorowych, np. źródeł energii odnawialnej i kogeneracji oraz rozszerzenia Art. 7 na inne sektory, np. wodny

- Pomiary i rozliczenia, w szczególności w związku z pomiarami podlicznikowymi, zdalnymi oraz podziałem kosztów ogrzewania w przypadku *energii ciepłej*
- Usługi energetyczne, w szczególności w związku z barierami i ułatwieniami regulacyjnymi, pozaregulacyjnymi i finansowymi, takimi, jak zasady księgowości stosowane w budżetach publicznych, strategię redukowania rozbieżności interesów, obciążeń administracyjnych i kosztów transakcyjnych; strategię tworzenia zaufania i gwarantowania jakości oraz niezawodności, jak i definiowanie i uznawanie roli przedsiębiorstw usług energetycznych (ESCO) i mediatorów
- Krajowy Fundusz na rzecz Efektywności Energetycznej, w szczególności w kontekście finansowania i wsparcia technicznego, np. poprzez instrumenty finansowania w rodzaju Funduszy na rzecz Efektywności Energetycznej

Zakres B - Wsparcie wdrażania dyrektywy w sprawie energii odnawialnej

Działania w ramach Zakresu B mają dotyczyć kluczowych postanowień i aspektów dyrektywy w sprawie energii odnawialnej, takich, jak:

- Prosumenci energii odnawialnej, zwłaszcza w zakresie wdrażania praw i uruchamiania ram w Państwach Członkowskich, a w szczególności w związku z przepisami dotyczącymi prosumpcji i prosumpcji zbiorowej i sposobu, w jaki tworzą one zachęty i likwidują bariery we wdrażaniu modeli biznesowych zużycia OZE
- Społeczności energetyczne działające w zakresie energii odnawialnej (REC), w szczególności w związku z wdrażaniem praw i uruchamianiem ram dla REC w Państwach Członkowskich (włącznie z narzędziami polityki, regulacyjnymi i legislacyjnymi) i ich wpływ na rozwój REC; działanie to powinno uwzględniać poszczególne aspekty związane z Obywatelskimi Społecznościami Energetycznymi, o których mówi dyrektywa (UE) 2019/944 w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej; jak również aspekty związane z rozwojem Strategii Energetycznych Wspólnoty
- Upowszechnianie wykorzystania energii odnawialnej do ogrzewania i chłodzenia, w tym w miejskich sieciach grzewczych, w szczególności w związku z gromadzeniem danych na temat zużycia energii w sektorze grzewczym i chłodniczym, oceną istniejących barier i uproszczeniem obecnych procedur autoryzacji, certyfikacji i licencjonowania; opracowywanie narzędzi udostępniania informacji na temat kosztów i korzyści netto oraz energooszczędności urządzeń i systemów grzewczych i chłodniczych ze źródeł odnawialnych oraz ciepła i zimna odpadowego; mapowanie i analiza krajowego potencjału w zakresie energii odnawialnej i odpadowej w połączeniu z odpowiednimi wymogami dyrektywy 2012/27/UE; ocena i wdrożenie środków ułatwiających integrację innowacyjnych technologii energii odnawialnej oraz ciepła i zimna odpadowego z istniejącymi i nowymi miejskimi sieciami grzewczymi i chłodniczymi
- Energia odnawialna w sektorze transportu
- Inne powiązane kwestie horyzontalne w rodzaju systemów wsparcia dla energii ze źródeł odnawialnych, zapewnienie płynności procedur autoryzacji, informacji i szkoleń oraz Gwarancji Pochodzenia.

Komisja uznaje, że wnioski o wkład UE do 2 mln EUR pozwoliłyby na osiągnięcie określonych celów. Nie wyklucza to jednak możliwości składania i wyboru wniosków na inne kwoty.

Oczekiwany efekt

- Poprawa współpracy pomiędzy organami wdrażającymi w granicach Państw Członkowskich i pomiędzy nimi
- Lepsze zrozumienie i większa wiedza organów administracji publicznej odpowiedzialnych za wdrażanie europejskiego prawodawstwa energetycznego
- Skuteczniejsze wdrażanie postanowień, w tym lepsze planowanie, projektowanie i ocena narzędzi polityki
- Bardziej konsekwentne wdrażanie przepisów w obszarze ustawodawstwa energetycznego, polityki energetycznej i sektorów energetycznych
- Zastosowanie odpowiednich narzędzi i metod, zwiększających osiągalność i dostęp do danych; lepsza jakość danych i monitorowania
- Lepsze zrozumienie trendów konsumpcyjnych

- Stosowanie dokładniejszych metodologii obliczeniowych i M&V, w tym w zakresie międzysektorowego zużycia energii
- Wyższa jakość raportowania/ Krajowe Plany Energetyczne i Klimatyczne/ Długoterminowe strategie renowacji
- Lepsze zrozumienie możliwości
- Lepsze zrozumienie barier rynkowych
- Skuteczniejsze planowanie, np. inteligentnych sieci grzewczych i chłodniczych
- Lepsze zrozumienie i pomiar wpływu oraz korzyści pozaenergetycznych, także w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym
- Oszczędność energii pierwotnej/generowanie energii odnawialnej, uruchomione dzięki projektowi (w GWh/ rok)
- Inwestycje w zrównoważoną energię, uruchomione dzięki projektowi (łącznie, w mln EUR)

Poziom dofinansowania

Inne działania (Działania Koordynacyjne i Wspierające) - 95%

-

LIFE-2021-CET-GOV: Dialog na wielu szczeblach na rzecz klimatu i energii w celu opracowania systemu zarządzania energią

Cele

Celem tematu jest wspieranie Państw Członkowskich w rozwijaniu wielopłaszczyznowego dialogu na rzecz zarządzania energią. Współpraca pomiędzy szczeblami zarządzania (takimi, jak regiony, miasta i społeczności lokalne, rządy krajowe) i interesariuszami (np. społeczeństwo obywatelskie, środowisko akademickie, przemysł i przedsiębiorczość, NGO) ma kluczowe znaczenie dla przejścia na czystą energię, jak i dla Europejskiego Zielonego Ładu⁸⁹. Jednakże wstępna analiza Krajowych Planów w dziedzinie Energii i Klimatu¹⁰ (NECP) złożonych przez Państwa Członkowskie wskazuje, że komunikacja pomiędzy różnymi szczeblami administracyjnymi jest wciąż niewystarczająca, aby umożliwić osiągnięcie celów wyznaczonych na rok 2030 i 2050. Jak wskazuje Rozporządzenie w sprawie zarządzania unią energetyczną¹¹, konieczne jest wsparcie Państw Członkowskich w prowadzeniu wielopłaszczyznowego dialogu na temat klimatu i energetyki, poprzez koordynację różnych szczebli zarządzania - w perspektywie pionowej, jak i poziomej - w celu aktualizacji NECP (przewidzianej na rok 2023) oraz ich monitorowania i raportowania zgodnie z planem co dwa lata. Konieczne jest sformułowanie wielopłaszczyznowych, spójnych miar oraz celów, silniejsze zaangażowanie polityczne oraz wspólna wizja.

Zakres

Aby wspierać Państwa Członkowskie w realizacji ich zobowiązań w ramach Rozporządzenia w sprawie zarządzania unią energetyczną i Europejskiego Zielonego Ładu, Komisja Europejska poszukuje działań umożliwiających;

- Nawiązanie trwałego dialogu i tworzenie/ umacnianie strukturalizowanych synergii pomiędzy różnymi szczeblami administracji (regiony, miasta, rządy krajowe), interesariuszami (np. społeczeństwo obywatelskie, społeczności lokalne, środowisko akademickie, przemysł i przedsiębiorczość, NGO) oraz narzędzi osiągania ambitnych, wspólnych celów z zakresu dekarbonizacji i lepszego definiowania roli i wkładu instytucji szczebla regionalnego/lokalnego w osiąganie krajowych celów energetycznych i klimatycznych. Celem jest rozwijanie wspólnych definicji oraz zwiększanie spójności strategii i środków na różnych szczeblach zarządzania, ulepszanie programów monitorowania i raportowania na szczeblu lokalnym (np. Planów Działania na rzecz Zrównoważonej Energii i Klimatu (SECAP), Europejskiej Nagrody Energetycznej (EEA) itd.) oraz krajowym (np. NECP Długoterminowych Strategii Renowacji, Planów Odbudowy) w celu wspierania Rozporządzenia w sprawie zarządzania unią energetyczną, wspierania inicjatyw regionalnych (np. regionów górniczych w okresie transformacji, czystej energii dla wysp UE, inteligentnych miast i społeczności, misji w programie Horyzont na rzecz neutralnych pod względem emisji dwutlenku węgla i inteligentnych miast¹² itd.), zwiększenia zakresu wymiany dobrych praktyk, instytucjonalizacji ulepszonych procesów zarządzania i wzmacniania zaangażowania politycznego. Należy w stosownych przypadkach dążyć do harmonizacji różnych ram sprawozdawczości (np. EEA, Territoires à énergie positive, ISO50001, Modelowych Regionów Klimatu i Energetyki KEM itd.). Nowo utworzone struktury muszą wykazywać pełną równowagę ekologiczną po zakończeniu finansowania UE.

⁸ https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b828d165-1c22-11ea-8c1f-aa75ed71a1.0002.02/DOC_1&format=PDF

⁹ https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-strategy/national-energy-climate-plans_en#final-necps

¹⁰ https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-strategy/national-energy-climate-plans_en#final-necps

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R1999&from=EN>

¹² https://ec.europa.eu/info/horizon-europe/missions-horizon-europe/climate-neutral-and-smartcities_en

- Opracowanie modeli zarządzania lub procesów, zapewniających odporne i spójne mechanizmy sprawozdawczości, integrujących pionowe i poziome szczeble administracyjne i generujących innowacyjne programy monitorowania i weryfikacji z użyciem różnych metod (np. odgórnych i oddolnych) oraz zastosowanie tych modeli do aktualizowania NECP w odpowiednim horyzoncie czasowym, z uwzględnieniem zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”.
- Tworzenie powiązań z innymi realizowanymi inicjatywami i obszarami dialogu w celu poprawy i wdrażania powiązanych ze sobą, istotnych zasad polityki (np. Długoterminowych Strategii Renowacji, Planów Odbudowy i Zwiększania Odporności) i/lub inicjatyw (np. Okrągłych Stołów na rzecz Zrównoważonej Energii, wydarzeń organizowanych w ramach forów na rzecz inwestycji w zrównoważoną energię¹³).

Komisja uznaje, że wnioski o wkład UE do 1,75 mln EUR pozwoliłyby na osiągnięcie określonych wyżej celów. Nie wyklucza to jednak możliwości składania i wyboru wniosków na inne kwoty.

Oczekiwany efekt

- Nowo powołane struktury zarządzania/ platformy dialogu w celu ułatwienia wymiany doświadczeń pomiędzy różnymi szczeblami administracji i interesariuszami
- Nowo utworzone modele zarządzania lub procesów, ustanawiające solidne mechanizmy sprawozdawcze dla NECP
- Liczba zinstytucjonalizowanych inicjatyw współpracy w zakresie transformacji energetycznej pomiędzy organami władzy publicznej różnych szczebli (lokalnego, regionalnego, krajowego) i różnymi obszarami (społeczeństwo obywatelskie, społeczności lokalne, środowisko akademickie, przemysł i przedsiębiorstwa, NGO itd.)
- Liczba zaktualizowanych NECP¹⁴
- Liczba interesariuszy z różnych szczebli administracyjnych i grup interesariuszy zaangażowanych w proces
- Oszczędność energii pierwotnej/generowanie energii odnawialnej, uzyskane dzięki projektowi (w GWh/ rok)
- Inwestycje w zrównoważoną energię, uruchomione dzięki projektowi (łącznie, w mln EUR)

Poziom dofinansowania

Inne działania (Działania Koordynacyjne i Wspierające) - 95%

Przyspieszenie procesu wprowadzania nowych technologii, cyfryzacji, nowych usług i modeli biznesowych oraz rozwój związanych z nimi umiejętności zawodowych na rynku

LIFE-2021-CET-BUILDRENO: Uruchomienie na dużą skalę rozwiązań z zakresu gruntownej modernizacji przemysłowej

Cele

Celem niniejszego tematu jest zwiększenie udziału rynkowego i uruchamiania wielkoskalowych, całościowych rozwiązań z zakresu gruntownej modernizacji przemysłowej dla budynków, co stanowić będzie wsparcie wdrażania unijnej strategii „Fala Renowacji”.

Przemysłowe metody gruntownej modernizacji przynoszą liczne korzyści, w tym szybszą realizację projektów budowlanych o wyższej jakości; mniej zakłóceń dla użytkowników budynków; mniej odpadów i usterek; ograniczenie kosztów, w tym w trakcie całego cyklu życia budynku; lepszą integrację zespołów projektowych, decydentów, użytkowników końcowych i innych interesariuszy. Celem jest przyspieszenie tempa i zakresu modernizacji energetycznej i realizacja projektów modernizacyjnych wyższej jakości ze zwiększoną gwarancją oszczędności energii, jak i zmniejszenie luki w wydajności dzięki rozwiązaniom przemysłowym.

Zakres

Zgodnie ze strategią Fala Renowacji, wnioski powinny uwzględniać analizę sposobu zwiększania liczby modernizowanych budynków i zakresu ich modernizacji w drodze rozwiązań przemysłowych w sposób, który w ograniczonym stopniu zakłóci funkcjonowanie użytkowników. Wnioski powinny dotyczyć różnych typów budynków, w tym w ramach szerzej zakrojonych strategii, np. na poziomie dzielnicy. Ponadto, wnioski powinny bazować na ustaleniach ze zrealizowanych projektów badań i innowacji, które wykazały skuteczność innowacyjnych strategii

¹³ https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-efficiency/financing-energy-efficiency/sustainable-energyinvestment-forums_en

¹⁴ Państwa członkowskie mają dostarczyć zaktualizowaną wersję wstępną NECP do czerwca 2023 r., a końcową wersję zaktualizowaną NECP - do grudnia 2023 r.

przemysłowych głębokiej modernizacji budynków. Do tego rodzaju innowacji należą standaryzacja prefabrykacji i działań wykonywanych poza placem budowy, narzędzia cyfrowe takie jak modelowanie informacji o budynku oraz rzeczywistości rozszerzonej, kompaktowe systemy techniczne wysokiej jakości typu „plug & play”, stwarzające możliwości modernizacji. Obok rozwiązań technicznych, innowacje pojawiły się także w zakresie modeli biznesowych, gwarancji wykonania, procesów projektowania i zaopatrzenia, i skoncentrowały na preferencjach i potrzebach użytkowników końcowych. Wnioski powinny eliminować bariery rynkowe i stymulować rozwój modeli biznesowych, aby przyspieszyć wdrażanie przemysłowych rozwiązań z kategorii głębokiej modernizacji. Projekt powinien obejmować cały łańcuch wartości, od skutecznych metod projektowania i budowy o niskim poziomie wbudowanej energii i dwutlenku węgla po organizację robót na placu budowy i gwarancję wysokiego poziomu wykonania, efektywności kosztowej produktu dla użytkowników końcowych, wysokiego poziomu wygody i jakości wewnątrz obiektów. Wnioski powinny uwzględniać kwestie kosztu inwestycji modernizacyjnej, niezbędnego czasu realizacji na placu budowy, a także związane z nią utrudnienia dla użytkowników budynku. Wnioski powinny czynić cały proces modernizacji bardziej atrakcyjnym dla wszystkich zaangażowanych stron, od interesariuszy i inwestorów po właścicieli i użytkowników budynków.

Komisja uznaje, że wnioski o wkład UE do 2 mln EUR pozwoliłyby na osiągnięcie określonych celów. Nie wyklucza to jednak możliwości składania i wyboru wniosków na inne kwoty.

Oczekiwany efekt

- Optymalna pod względem kosztu modernizacja, z gwarancją jakości wykonania dla użytkownika końcowego
- Ograniczenie czasu robót modernizacyjnych na placu budowy w porównaniu ze standardową praktyką
- Wykazanie efektywności i powtarzalności proponowanych rozwiązań, skutkującej zwiększonymi wskaźnikami renowacji
- Oszczędność energii pierwotnej/produkcja energii odnawialnej, uruchomione dzięki projektowi (w GWh/rok)
- Inwestycje w zrównoważoną energię, uruchomione dzięki projektowi (łącznie, w mln EUR)
- Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych (w tCO₂-eq/rok) i/lub zanieczyszczeń powietrza (w kg/rok) w wyniku wdrożenia projektu

Poziom dofinansowania

Inne działania (Działania Koordynacyjne i Wspierające) - 95%

LIFE-2021-CET-AUDITS: Wprowadzanie zaleceń z audytów energetycznych na rzecz transformacji energetycznej przedsiębiorstw

Cele

Angażowanie, wspieranie oraz zwiększanie tempa transformacji przedsiębiorstw unijnych w kierunku modelu zrównoważonego rozwoju to jeden z ambitnych celów europejskiego Zielonego Ładu. Firmy odpowiadały za około 74% łącznego końcowego zużycia energii w UE w roku 2018¹⁵, głównie w sektorze transportu (31%), przemyśle (26%) oraz usług (14%). Ze względu na istotne różnice pomiędzy poszczególnymi przypadkami - w zależności od sektora rynku, intensywności energetycznej, znaczenia energii w procesie produkcji, doboru źródeł energii i cen, ekspozycji na działania konkurencji, kraju, rozmiaru firmy, rentowności itd. - działania na rzecz wspierania firm w zwiększaniu efektywności energetycznej i przejściu na odnawialne źródła energii należy zaadaptować do wymienionych charakterystyk w celu wygenerowania rezultatów.

Art. 8(1) i Art. 8(4) dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej (EED) określają dwa główne obowiązki Państw Członkowskich: promowania dostępności audytów energetycznych i dopilnowania, aby duże przedsiębiorstwa przeprowadzały regularnie audyty energetyczne lub wdrożyły Systemy Zarządzania Energią (EMS). W ostatnich latach, audyty energetyczne okazały się skutecznym narzędziem zwalczania przepaści informacyjnej, która stanowi jedną z głównych barier efektywności energetycznej, jednak jedynie niewielka część rekomendowanych środków zostaje następnie wdrożona.

Kluczowym celem tego tematu jest zwiększenie wykorzystania tych środków przez firmy stosujące podejście holistyczne. Fakt, że wdrożenie zaleceń z audytu utrzymuje się na niezadowalającym poziomie, można tłumaczyć szeregiem czynników, takich, jak niedostępność zasobów ludzkich do prac z zakresu energetyki oraz brak wiedzy personelu na temat sposobów gromadzenia informacji związanych z obszarem energetyki i wprowadzania nowych rozwiązań. W przypadku inwestycji, na przeszkodzie staje niepewność co do faktycznej oszczędności energii, jaka zostanie osiągnięta, długi termin zwrotu z inwestycji, trudności z dostępem do finansowania (wewnętrznego lub

¹⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Energy_statistics_an_overview#Final_energy_consumption

zewnątrznego) oraz ograniczony zakres zachęt publicznych. Ponadto, liczne korzyści związane z oszczędnością energetyczną są niejednokrotnie niedoceniane, szczególnie przez mniejsze i mniej energochłonne firmy.

Proces audytu energetycznego, realizowany wewnętrznie lub przez zewnętrznych usługodawców takich jak audytorzy energetyczni, inżynierowie i doradcy finansowi, narażony jest na ryzyko realizacji fragmentarycznej z powodu różnic w poziomie umiejętności i ograniczeń związanych z poszczególnymi etapami procesu. Celem niniejszego tematu jest rozwijanie umiejętności audytorów energetycznych i/lub techników, tak, aby przekształcić studium techniczne (realizowane na poziomie urzędów grzewczych) w propozycję strategiczną, którą kierownictwo najwyższego szczebla może uznać za atrakcyjną (poziom zarządu), a także zwiększyć know-how na temat dostępu do zachęt publicznych i finansowania prywatnego.

Zakres

Wnioski powinny być ukierunkowane na wdrażanie działań z obszaru wsparcia dostosowanych do potrzeb, obejmujących pełen zakres procesu od audytu energetycznego do wdrożenia środków lub wykraczających poza ten zakres, co ma skutkować znaczącym rozszerzeniem wdrożenia zaleceń z audytu.

W zależności od poziomu gotowości firm docelowych, wnioski mogą przewidywać udzielenie wsparcia operacyjnego bezpośrednio firmom w formie usług, lub dostosowane do potrzeb budowanie potencjału oraz doradztwo na rzecz personelu (zarówno kierowniczego, jak i operacyjnego), pod warunkiem, że działania prowadzą do faktycznego wdrożenia zalecanych środków.

Wsparcie na rzecz spółek powinno obejmować:

- Analizy energetyczne i szczegółowe audyty energetyczne na podstawie standardów sektorowych
- Analiza i ewaluacja wielostronnych korzyści związanych z oszczędzaniem energii (efektywność zużycia zasobów, komfort, zdrowie, produktywność, zadowolenie personelu, reputacja itd.)
- Sformułowanie wartości strategicznej dla celów zarządczych (ograniczanie ryzyka, powiązanie z kluczowym obszarem działalności firmy i zarządzaniem korporacyjnym, środowiskowym i społecznym)
- Wspieranie zarządzania fazą prac inżynierskich
- Dobór finansowania w kontekście dotacji publicznych, jak również pożyczek bankowych i potencjalnych inwestorów prywatnych

Wsparcie na rzecz personelu firmy (usługi techniczne, kierownictwo najwyższego szczebla, działy finansowe) może obejmować budowanie potencjału i usługi doradcze, np. w zakresie:

- Wzmacniania kultury organizacji na wszystkich szczeblach, ukierunkowane na cele ekologiczne
- Zarządzania zmianami i reorganizacją
- Wcielanie koncepcji zrównoważonej energii w korporacyjną strategię komunikacji
- Promowanie korzystania z rozwiązań cyfrowych, włącznie z EMS na bazie ISO 50001 w celu osiągnięcia większej efektywności, precyzyjności danych na temat zużycia/ oszczędności i lepszego przygotowania do wdrożenia usług reagowania na popyt

Inne działania na poziomie sektora/ terytorium mogą obejmować następujące aspekty, pod warunkiem, że mają kluczowe znaczenie dla wdrażania zaleceń z audytów energetycznych:

- Ankiety i analizy porównawcze w celu zidentyfikowania spółek docelowych
- Agregacja poszczególnych spółek/ środków w celu osiągnięcia skali krytycznej i zwiększenia ich atrakcyjności dla przedsiębiorstw usług energetycznych (ESCO) i prywatnych instytucji finansowych
- Standaryzacja procesów i dokumentacji z technicznego i finansowego punktu widzenia
- Budowanie potencjału dla wszystkich podmiotów zaangażowanych wewnętrznie i/lub zewnętrznie

Wnioski powinny jednoznacznie określać i uzasadniać sektory gospodarki (NACE), rozmiar przedsiębiorstw i/lub obszarów, na których się skupiono, oraz wykazywać adekwatność przyjętego podejścia. Należy także wykazać wsparcie i aktywne zaangażowanie kluczowych interesariuszy, w tym zrzeszeń zawodowych, władz lokalnych i regionalnych, izb handlowych itd.

Komisja uznaje, że wnioski o wkład UE do 1,75 mln EUR pozwoliłyby na osiągnięcie określonych celów. Nie wyklucza to jednak możliwości składania i wyboru wniosków na inne kwoty.

Oczekiwany efekt

We wniosku należy określić następujące efekty:

- Zwiększone tempo przekształcania audytów energetycznych w procesy wdrażania konkretnych środków
- Liczba firm uzyskujących wsparcie bezpośrednie

- Liczba audytów energetycznych przeprowadzonych w ramach projektu
- Liczba członków personelu firmy, którzy rozwinęli umiejętności / wiedzę
- Liczba audytorów energetycznych / innych interesariuszy, którzy rozwinęli umiejętności/ wiedzę
- Wkład w lepsze wdrażanie Art. 8 FED
- Podstawowa oszczędność energii dzięki projektowi (w GWh/ rok)
- Generowanie energii odnawialnej dzięki projektowi (w GWh/ rok)
- Inwestycje w zrównoważoną energię, uruchomione dzięki projektowi (łącznie, w mln EUR)

Poziom dofinansowania

Inne działania (Działania Koordynacyjne i Wspierające) - 95%

LIFE-2021-CET-VALUECHAIN: Wspieranie zrównoważonego zużycia energii w całym łańcuchu wartości w sektorach przemysłu i usług

Cele

W roku 2018, sektory przemysłu i usług odpowiadały za około 40% końcowego łącznego zużycia energii w UE-27 (odpowiednio 26% i 14%). Jak podkreślono w założeniach europejskiego Zielonego Ładu, osiągnięcie neutralności klimatycznej do roku 2050 będzie wymagało pełnej mobilizacji i głębszej współpracy pomiędzy wszystkimi graczami, działającymi w ramach różnych łańcuchów wartości.

Firmy mają tendencję do koncentrowania wysiłków na zużyciu energii związanej z ich własną działalnością, z wyłączeniem ich łańcucha wartości (tzn. wszelkich technologii dostawy, produktów i usług, które przyczyniają się do powstania produktu końcowego). Celem niniejszego tematu jest angażowanie firm w bardziej holistyczną strategię, która pozwoli im lepiej uwzględnić ryzyka związane z wysoką energochłonnością łańcucha dostaw (takie, jak ekspozycja na ceny energii, wizerunek, ewentualne spory itd.) i osiągnąć lepszą równowagę i odporność.

To przesunięcie paradygmatu może dodatkowo odblokować potencjał rynkowy w zakresie zrównoważonych rozwiązań, umożliwiając analizę porównawczą wpływów w całym cyklu życia (np. zużycie wody, emisja CO₂, wpływ na glebę itd.) procesów produkcyjnych i świadczenia usług.

Pod tym względem, duże firmy mogą odegrać kluczową rolę we wspieraniu MŚP, które działają w ich łańcuchu dostaw, w inwestowaniu w efektywność energetyczną i rozwiązania z zakresu energii odnawialnych.

Zakres

Do zakresu tego tematu należy nawiązywanie współpracy pomiędzy MŚP i większymi firmami, działającymi w ramach tego samego łańcucha wartości, aby zagwarantować maksymalizację środków z obszaru efektywności energetycznej i korzystania ze źródeł energii odnawialnej na każdym etapie procesu, zgodnie z przyjętą przez UE strategią integracji systemów energetycznych, a bardziej ogólnie z treścią Zielonego Ładu i strategii przemysłowej UE.

Wnioski powinny dotyczyć opracowywania, testowania i walidacji innowacyjnych modeli biznesowych i strategii przyczyniających się do lepszej współpracy pomiędzy firmami w ramach jednego lub wielu określonych łańcuchów wartości w sektorach przemysłu i usług. Wnioski powinny jasno opisywać te modele i strategię, ich znaczenie oraz wartość dodaną, jaką generują dla docelowych łańcuchów wartości. Należy przedstawić przypadki biznesowe na bazie faktycznych interakcji i doświadczeń zyskanych w kontaktach z ważnymi uczestnikami w ramach czasowych przewidzianych dla realizacji projektu. Należy przedstawić szczegółową strategię wdrożenia w celu efektywnego wykorzystania wyników projektu w odpowiednich łańcuchach wartości na obszarze całej UE.

Dodatkowo projekt może przewidywać opracowanie mechanizmów standaryzacyjnych i systemów monitorowania, skoncentrowanych na zużyciu energii na poziomie łańcucha wartości, aby uniknąć przemieszczania emisji CO₂ z jednego poziomu tego łańcucha na inny; _testy wydajnościowe mają dotyczyć konkretnie energii, a nie szeroko pojętej strategii zarządzania emisjami gazów cieplarnianych. Pod tym względem oczekuje się, że we wnioskach pojawią się zalecenia co do strategii dalszej poprawy gromadzenia, przejrzystości i dostępności danych firm na temat zużycia energii, co pomoże w rozwijaniu

standardów raportowania w celu monitorowania postępów w realizacji celów klimatycznych i energetycznych UE przyjętych na lata 2030 i 2050.

Komisja uznaje, że wnioski o wkład UE do 2 mln EUR pozwoliłyby na osiągnięcie określonych celów. Nie wyklucza to jednak możliwości składania i wyboru wniosków na inne kwoty.

Oczekiwany efekt

We wniosku należy wykazać następujące efekty:

- Opracowanie i wdrożenie wykonalnych ekonomicznie modeli biznesowych na poziomie łańcucha wartości, gotowych do wprowadzenia na rynek
- Liczba firm i łańcuchów wartości uczestniczących we wdrożeniu modeli biznesowych oraz przypadki biznesowe
- Dane dokumentujące wykorzystanie energii w łańcuchu wartości, udostępnione odpowiednim uczestnikom rynku
- Opracowanie innowacyjnych wariantów analizy porównawczej i monitorowania całokształtu zużycia energii na poziomie łańcucha wartości
- Poprawa standardów, systemów zarządzania i ram regulacyjnych w celu wspierania integracji efektywności energetycznej i energii odnawialnej na poziomie łańcucha wartości
- Powtarzalne przypadki zastosowania, demonstrujące rozwiązania dla łańcucha wartości, które umożliwiają wdrożenie środków efektywności energetycznej z uwzględnieniem energii odnawialnej
- Oszczędność energii pierwotnej/produkcja energii odnawialnej, uruchomione dzięki projektowi (w GWh/ rok)
- Inwestycje w zrównoważoną energię, uruchomione dzięki projektowi (łącznie, w mln EUR)

Poziom dofinansowania

Inne działania (Działania Koordynacyjne i Wspierające) - 95%

LIFE-2021-CET-BUILDSKILLS: Inicjatywa BUILD UP Skills - Restart Platform Krajowych i

Planów Działania

Cele

Uruchomiona w roku 2011 inicjatywa BUILD UP Skills¹⁶ wspiera rozwój umiejętności praktyków budownictwa w całej Europie na rzecz wdrażania modernizacji budynków w sposób gwarantujący ich wysoką efektywność energetyczną, jak i konstrukcji nowych Budynków o Niemal Zerowym Zużyciu Energii (NZEB). Celem tego tematu jest ułatwienie ponownego uruchomienia Krajowych Platform Kwalifikacji, Analiz Status Quo i Krajowych Planów Działania, opracowanych w ramach pierwszej fazy BUILD UP Skills (2011-2012, 'Filar I'¹⁷), aby zapewnić ich dostosowanie do celów energetycznych, które UE podjęła się osiągnąć do roku 2030.

Pierwszym celem jest wsparcie rewitalizacji Platform Krajowych, utworzonych w pierwszej fazie inicjatywy BUILD UP Skills (2011-2012), zrzeszających wszystkich kluczowych interesariuszy na szczeblu krajowym. Ponieważ pierwsze platformy powstały przed dziesięciu laty, projekty powinny być ukierunkowane na zwiększanie ich zasięgu poprzez angażowanie nowych interesariuszy.

W ramach drugiego celu, uruchomione na nowo Platformy Krajowe powinny zaktualizować Analizy Status Quo i Krajowe Plany Działania w taki sposób, aby odzwierciedlić nowe realia sektora budowlanego. Należy w tym celu skupić się na rozwijaniu niezbędnych umiejętności, związanych np. z technologiami cyfrowymi, inteligentnymi budynkami, włącznie z e-mobilnością, efektywnością zużycia zasobów, gospodarką w obiegu zamkniętym, wykorzystaniem technologii z zakresu energii odnawialnej, ogrzewaniem i chłodzeniem, głęboką modernizacją przemysłową, ocenami emisji dwutlenku węgla w cyklu życia, itd. przy uwzględnieniu szerszego kontekstu odnowy UE.

¹⁶ <https://www.buildup.eu/en/skills>

¹⁷ <https://www.buildup.eu/en/skills/bus-projects>

Zakres

Aby zapewnić wystarczającą skuteczność podejmowanych działań na szczeblu krajowym, projekty dotyczące tego tematu powinny być zgłaszane we wnioskach dotyczących pojedynczych krajów. W ramach tematu przewidziano jedno działanie na kraj (z możliwością uwzględnienia wyjątków).

Jakkolwiek wcześniejsze uczestnictwo w projektach finansowanych w ramach inicjatywy BUILD UP Skills nie jest wymagane, wnioskodawcy powinni wykazać się dobrą znajomością tej inicjatywy, jak również umiejętnością mobilizowania odpowiednich interesariuszy i grup docelowych.

Wnioski składane w ramach tego tematu powinny wspierać działania realizowane w ramach Unijnego Planu Działania na rzecz Budownictwa (Blueprint Construction¹⁸), który skupia się na edukacji zawodowej i szkoleniach przeznaczonych głównie dla pracowników fizycznych (do 5 poziomu Europejskich Ram Kwalifikacji). W przypadku wniosków dotyczących tego tematu, które skupiają się na więcej niż jednym z krajów objętych inicjatywą Blueprint¹⁹, wnioskodawcy powinni wykazać komplementarność i wartość dodaną proponowanych działań w stosunku do podejmowanych w projektach realizowanych w ramach Blueprint.

Temat ten koncentruje się na całokształcie niezbędnych umiejętności, które mają umożliwić Przejście na Czystą Energię, ze szczególnym uwzględnieniem unijnej strategii Fala Renowacji, upowszechniania NZEB oraz zagadnień efektywności energetycznej. Wstępna Analiza Status Quo i Planu Działania w ramach BUILD UP Skills skupiały się na pracownikach i rzemieślnikach zatrudnionych na placu budowy (pracownicy fizyczni). Niezbędna jest aktualizacja tych dokumentów w odniesieniu do pracowników fizycznych poprzez naniesienie nowych umiejętności, niezbędnych w przypadku pracowników umysłowych (architektów, projektantów, inżynierów, zarządzających budową, producentów wyrobów itd.), odzwierciedlających rzeczywistość i potrzeby na przestrzeni całego łańcucha wartości sektora budowlanego.

Treść wniosków powinna obejmować szeroki zakres profesji z poziomów 1-8 Europejskich Ram Kwalifikacji.

Proponowane działania powinny być dostosowane do treści Paktu na Rzecz Umiejętności w ramach europejskiego Programu na Rzecz Umiejętności.

Wnioski powinny uwzględniać także potrzebę przekwalifikowania pracowników i specjalistów, zatrudnionych dotąd w sektorach i regionach związanych z wydobyciem i przetwórstwem paliw kopalnych.

We wnioskach należy wskazać środki, które sprawią, że sektory remontów i budownictwa staną się bardziej atrakcyjne dla kobiet.

Zaktualizowaną Krajową Analizę Status Quo należy dostarczyć w ciągu pierwszych 9 miesięcy działalności uruchomionej ponownie Platformy Krajowej. Każda Analiza Status Quo powinna zawierać wszelkie niezbędne informacje na temat aktualnej sytuacji krajowego sektora budownictwa w zakresie ciągłej edukacji i szkoleń, efektywności energetycznej i wkładu w realizację celów wyznaczonych na rok 2030, jak również istniejących barier i luk, co będzie stanowiło podstawę rzeczowej debaty interesariuszy.

Zaktualizowany Krajowy Plan Działania powinien objaśniać sposoby pokonania barier i zidentyfikowanych luk umiejętności w różnych zawodach w taki sposób, aby umożliwić realizację celów na rok 2030 w sektorze budownictwa. Każdy Krajowy Plan Działania powinien w szczególności zawierać: zestaw środków priorytetowych, związanych z poszczególnymi profesjami, w związku z realizacją przyjętych celów; plan działania w zakresie tych środków do roku 2030; informacje o podmiotach i zasobach niezbędnych do jego wdrożenia; środki monitorowania postępów w realizacji zaplanowanych działań.

Aby zapewnić długoterminową trwałość efektów, projekty powinny być ukierunkowane na formalne zatwierdzenie zaktualizowanego Planu Działania przez odpowiednich interesariuszy krajowych, włącznie z organami władzy publicznej, oraz na szerokie promowanie tych efektów.

Projekty mają obejmować co najmniej następujące działania, w zakresie, w jakim nie zostały one dotąd objęte europejskim programem Blueprint dla budownictwa, opracowanym dla kraju objętego wnioskiem:

- Ponowne uruchomienie Platformy Krajowej za pomocą dedykowanych kanałów komunikacji i regularnych spotkań
- Badania rynku i gromadzenie danych (Analiza Status Quo)
- Ocena efektywności pierwszego etapu wdrażania Krajowego Planu Działania
- Ukierunkowane wywiady z istotnymi interesariuszami krajowymi i grupami docelowymi

¹⁸ <https://constructionblueprint.eu/>

¹⁹ Hiszpania, Belgia, Finlandia, Francja, Niemcy, Grecja, Irlandia, Włochy, Litwa, Portugalia, Słowenia, Polska.

- Warsztaty z udziałem istotnych interesariuszy krajowych i grup docelowych
- Aktualizacja Krajowego Planu Działania, z uwzględnieniem środków realizacji celów na rok 2030 i zaleceń polityki; zatwierdzenie przez istotnych interesariuszy krajowych
- Promowanie i informowanie o wynikach
- Aktywne uczestnictwo w europejskich działaniach na rzecz wymiany ludzi i informacji

Wnioski dotyczące krajów zaangażowanych w inicjatywę Blueprint dla budownictwa powinny także uwzględniać dalszą ekspansję działań, opracowanych w ramach tej inicjatywy oraz wspieranie ich długoterminowej realizacji, obejmując zarazem obszary, umiejętności i profesje nie uwzględnione w zakresie działań wcześniej objętych przez Blueprint.

Spodziewany czas realizacji projektu to 18 miesięcy, dzięki czemu wyniki mają stać się dostępne na tyle wcześnie, aby umożliwić wsparcie realizacji kolejnych faz inicjatywy BUILD UP Skills.

Wnioski mogą być składane przez pojedynczych wnioskodawców.

Komisja uznaje, że wnioski o wkład UE do 400 000 EUR pozwoliłyby na osiągnięcie określonych celów. Nie wyklucza to jednak możliwości składania i wyboru wniosków na inne kwoty.

Oczekiwany efekt

- Zmodernizowana Platforma Krajowa z udziałem kluczowych interesariuszy krajowych
- Jakość zaktualizowanej Krajowej Analizy Status Quo, wskazującej bieżące i przyszłe zapotrzebowanie na umiejętności, luki, bariery i możliwości
- Jakość środków zaprezentowanych w zaktualizowanym Krajowym Planie Działań, odzwierciedlająca nowe potrzeby i rzeczywiste uwarunkowania krajowego sektora budownictwa do roku 2030.
- Liczba osób bezpośrednio zaangażowanych w działania w ramach projektu
- Liczba znaczących interesariuszy krajowych, którzy przyjęli do realizacji zaktualizowany Plan Działania
- Oszczędność energii pierwotnej/ wytwarzanie energii odnawialnej, uruchomione dzięki projektowi (w GWh/ rok)
- Inwestycje w zrównoważoną energię, uruchomione dzięki projektowi (łącznie, w mln EUR)

Poziom dofinansowania

Inne działania (Działania Koordynacyjne i Wspierające) - 95%

LIFE-2021-CET-COOLING: W obliczu wzrostu zapotrzebowania na chłodzenie budynków w nadchodzących latach

Cele

Biorąc pod uwagę fakt, że niemal 50% końcowego łącznego zużycia energii w UE wykorzystuje się w celach grzewczych i chłodniczych, w 80% w budynkach²⁰, modernizacja systemów ogrzewania i chłodzenia budynków ma kluczowe znaczenie dla dekarbonizacji zasobów budowlanych UE, dla wykorzystania lokalnego potencjału energii odnawialnej i ograniczenia zależności UE od importowanych paliw kopalnych^{21,22}.

²⁰ DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2018/844 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej

²¹ Fala Renowacji dla Europy - zielona transformacja budynków, tworzenie miejsc pracy, poprawa jakości życia, Bruksela,

²² .10.2020 COM(2020) 662 wersja ostateczna

Ze względu na wyższe temperatury, notowane w ostatnich latach, jak i zmiany stylu życia i oczekiwań co do komfortu termicznego we wnętrzach, zapotrzebowanie na chłodzenie budynków wzrosło znacząco i należy oczekiwać, że będzie rosło nadal. Wg IEA²³, chłodzenie odpowiada za najszybszy wzrost zużycia energii w budynkach, a bez ambitnych działań w sektorze chłodnictwa, zapotrzebowanie na energię w celu chłodzenia pomieszczeń wzrośnie ponad trzykrotnie do roku 2050.

Rosnące zapotrzebowanie na chłodzenie należy rozpatrywać z punktu widzenia dwóch aspektów tego zjawiska w duchu zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”, w szczególności poprzez konceptualizację i wdrożenie zintegrowanych rozwiązań, które pozwolą ograniczyć zapotrzebowanie na chłodzenie pomieszczeń bez szkody dla komfortu ich użytkowników z jednej strony; z drugiej strony, należy dopasowywać popyt poprzez zastosowanie najlepszych i odnawialnych technologii chłodzenia pomieszczeń, odpowiednio dostosowanych do typu budynku i potrzeb.

Celem tego tematu jest więc wspieranie działań uzupełniających i kształtujących ocenę obecnych systemów i strategii chłodzenia, w szczególności poprzez analizę oddolną, z uwzględnieniem czynników lokalnych. Ponadto, celem tego tematu jest wspieranie strategii i działań, które pozwolą sprawić, aby zintegrowane rozwiązania chłodnicze zostały uwzględnione w publicznych i prywatnych procesach podejmowania decyzji, planowania, projektowania i wdrażania.

Zakres

Proponowane działania powinny oferować lepsze i szeroko zakrojone rozumienie zapotrzebowania na chłodzenie w budynkach oraz odpowiednie strategie efektywnego zaspokajania tego zapotrzebowania w sposób zrównoważony, tzn. poprzez ograniczanie zapotrzebowania, poprawę efektywności energetycznej i zwiększanie udziału energii odnawialnej.

Działania w ramach tego tematu powinny, poprzez podejście oddolne, uzupełniać istniejące oceny, plany działań i strategie, traktując jako punkt wyjścia kontekst lokalny, jednocześnie zaś dostarczając ważnych wniosków, dających się zastosować do szczebla krajowego i europejskiego. Przykładowo, projekty powinny dostarczać wiedzę na temat typowego potencjału, uwarunkowań i wzorców użytkowania w odniesieniu do zrównoważonego ogrzewania i chłodzenia w kontekście lokalnym, co stanowi istotny aspekt sprawozdawczości Państw Członkowskich, w szczególności w ramach Krajowych Planów w dziedzinie Energii i Klimatu (NECP) oraz analiz całościowych zgodnie z Art. 14 dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej.

Bardziej szczegółowo, działania w ramach tego tematu powinny:

- przyczyniać się do lepszego zrozumienia najnowocześniejszych technologii chłodzenia wnętrz budynków, zarówno w formie systemów zdecentralizowanych (indywidualnych) lub jako części systemów scentralizowanych²⁴, włącznie z rozwiązaniami z zakresu chłodzenia pasywnego,
- przyczyniać się do lepszego zrozumienia środków ukierunkowanych na ograniczanie zapotrzebowania na chłodzenie, w tym poprzez poprawę całościowej efektywności energetycznej budynku m.in. poprzez zastosowanie aktywnych technologii budowlanych w rodzaju aktywnego zacielenia, systemów automatyki i sterowania
- przygotować bilanse i analizę kosztów i korzyści dla proponowanych rozwiązań
- obejmować budynki mieszkalne, jak i niemieszkalne ze szczególnym uwzględnieniem budynków mieszkalnych, w szczególności w odniesieniu do komfortu cieplnego i takich aspektów, jak styl życia i zachowania użytkowników
- tworzyć powiązania w najbliższym otoczeniu i uwzględniać aspekty lokalnych i miejskich planów zagospodarowania przestrzennego, jak i lokalnych sieci, np. rozproszonych sieci energetycznych
- określać kluczowe podmioty odpowiedzialne za planowanie i wdrażanie rozwiązań z zakresu chłodzenia

(gminy, planiści przestrzenni, architekci, przedsiębiorstwa usług energetycznych (ESCO)/ i inżynierskie, doradcy energetyczni, instalatorzy itd.) oraz opracować metodologie, które zagwarantują rozważenie przez te podmioty najlepszych dostępnych technologii, zintegrowanych i całościowych rozwiązań oraz optymalne, zintegrowane zaspokojenie potrzeb w zakresie chłodzenia.

Ponadto działania powinny:

²³ Raport IEA „The Future of Cooling”, maj 2018 r.

²⁴ ZALECENIE KOMISJI (UE) 2019/1659 z dnia 25 września 2019 r. w sprawie treści kompleksowej oceny potencjału efektywności w zakresie ogrzewania i chłodzenia zgodnie z art. 14 dyrektywy 2012/27/UE

- identyfikować zestaw dostosowanych indywidualnie rozwiązań i usług z zakresu chłodzenia, w tym usług obejmujących zintegrowane projektowanie i planowanie, lub efektywne wdrożenie rozwiązań zintegrowanych/ całościowych (np. połączenie innowacyjnych technologii chłodzenia i aktywnych elementów budowlanych) oraz rozwiązań dotyczących budynków wielorodzinnych i/lub grup budynków
- zawierać zalecenia dla organów kształtujących politykę, regulacyjnych, planistów oraz przedstawicieli przemysłu i biznesu (np. izb handlowych) na różnych poziomach; zalecenia te powinny być zgodne z istniejącymi instrumentami polityki oraz bazować bezpośrednio na postanowieniach dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej budynków, wskaźnikach gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci, prawodawstwa dotyczącego produktów oraz (lokalnych) systemów zarządzania
- proponować metodologie, które ułatwiają wdrażanie istniejących programów finansowania, w szczególności z wykorzystaniem funduszy publicznych, np. na poziomie krajowym, tak, aby uwzględnić potrzeby i środki na rzecz ograniczenia zapotrzebowania na chłodzenie i wdrożyć najlepsze z dostępnych technologii chłodzenia

Wnioski powinny być rzetelnie sprawdzone empirycznie. Opracowywane dane i strategie powinny być zatwierdzone przez istotnych interesariuszy rynkowych na przestrzeni całego łańcucha wartości.

Proponowane rozwiązania i strategie, zarówno technologiczne (np. integracja technologii w celu obniżenia zapotrzebowania na chłodzenie i zapewnienia komfortu cieplnego), jak i nietechnologiczne, powinny podlegać walidacji. Może ona obejmować testowanie kluczowych aspektów rozwiązań w środowisku rzeczywistym (np. w istniejących budynkach) i/lub symulacje. Powinna również uwzględniać czynniki, które wpływają na efektywność i poprawność zastosowanego podejścia, a w każdym przypadku brać pod uwagę uwarunkowania najbliższego otoczenia i całościowy kontekst lokalny.

Komisja uznaje, że wnioski o wkład UE do 2 mln EUR pozwoliłyby na osiągnięcie określonych celów. Nie wyklucza to jednak możliwości składania i wyboru wniosków na inne kwoty.

Oczekiwany efekt

- Lepsze zrozumienie zapotrzebowania na chłodzenie wewnątrz budynków w UE, włącznie ze środkami na rzecz ograniczania zapotrzebowania na chłodzenie i poprawy całościowej efektywności energetycznej budynku
- Lepsze zrozumienie wpływu rosnącego zapotrzebowania na chłodzenie na poziomie najbliższego otoczenia i sieci lokalnych
- Poprawa zakresu adaptacji i wykorzystania rozwiązań i usług zintegrowanych przez uczestników rynku
- Przyjmowanie i uwzględnianie rozwiązań zintegrowanych w programach modernizacji i instrumentach finansowych, szczególnie na szczeblu krajowym
- Poprawa sprawozdawczości w ramach Krajowych Planów w dziedzinie Energii i Klimatu (NECP) oraz całościowych ocen, przeprowadzanych zgodnie z Art. 14 dyrektywy 2012/27/UE.
- Poprawa dokładności i adekwatności modeli obrazujących zapotrzebowanie
- Oszczędność energii pierwotnej/ wytwarzanie energii odnawialnej, uruchomione dzięki projektowi (w GWh/ rok)
- Inwestycje w zrównoważoną energię, uruchomione dzięki projektowi (łącznie, w mln EUR)

Poziom dofinansowania

Inne działania (Działania Koordynacyjne i Wspierające) - 95%

LIFE-2021-CET-SMARTSERV: Tworzenie innowacyjnych modeli biznesowych i systemów umownych dla inteligentnych usług energetycznych sprzyjających integracji międzysektorowej

Cele

Celem tego tematu jest wspieranie działań ukierunkowanych na rozwijanie, konceptualizację i wdrażanie nowych modeli biznesowych i koncepcji, które pozwolą w pełni wykorzystać wartość ekonomiczną i szeroko pojęte korzyści, płynące z usług zintegrowanych. Usługi zintegrowane w znaczeniu przyjętym dla potrzeb tematu to usługi, które łączą różne usługi energetyczne, takie jak efektywność energetyczna,

rozproszone wytwarzanie energii i elastyczność, i/lub takie, które integrują usługi energetyczne z korzyściami pozaenergetycznymi. Ponadto, celem tematu są usługi, które przyczyniają się do integracji sektorów i nośników energii, w szczególności elektrycznej, grzewczej i chłodniczej oraz mobilności, co sprzyja eliminowaniu fragmentacji rynków i segmentów. Wreszcie, temat jest ukierunkowany na poprawę współpracy i wzmocnienie zaufania pomiędzy różnymi usługodawcami i podmiotami rynkowymi, także pomiędzy segmentami, dla których nie wystąpiły dotąd wspólne przypadki biznesowe.

Temat skupia się na usługach dotyczących budynków, tzn. świadczonych w budynkach lub z nimi związanych. Usługi te powinny obejmować istotny element efektywności energetycznej. Ponadto, korzystanie z innowacyjnych technologii, jako kluczowych czynników integracji usług i sektorów, stanowi jeden z ważnych aspektów tematu.

Zakres

Działania objęte tematem mają za zadanie:

- tworzenie i wdrażanie modeli usług, które są ukierunkowane na wzmocnienie uzasadnienia biznesowego usług w zakresie efektywności energetycznej poprzez integrowanie elementów stymulujących zwiększanie wartości i dywersyfikację strumieni przychodów, np. poprzez integrację
 - rozproszonego wytwarzania energii i prosumpcji, reagowania na popyt/ elastyczności, włącznie z e-mobilnością
 - elektryczności połączonej z ogrzewaniem i chłodzeniem, włącznie z wykorzystaniem przechowywania energii cieplnej
 - aspektów komfortu, zadowolenia konsumenta, bezpieczeństwa, zdrowia, wygody itd.
 - utrzymania i optymalizacji
 - gromadzenia danych i wizualizacji zużycia energii; wsparcia technicznego, komunikacji i porad dla użytkowników końcowych
- tworzenie modeli usług, które pozwalają na włączenie efektywności energetycznej w funkcjonowanie zorganizowanych rynków energetycznych i/lub optymalizację portfela mediów, włącznie z programami opłat za wyniki
- tworzenie modeli umów, uwzględniających kluczowe aspekty, w tym wymagania techniczne, gwarancje techniczne i wykonania, pomiary i weryfikacje, sprawiedliwy udział w korzyściach i odpowiednie wynagrodzenie, ograniczone koszty transakcji itd.
- tworzenie usług dopasowanych do potencjału i potrzeb klientów, z uwzględnieniem różnych segmentów klientów (dostosowanie usług, segmentacja wg obciążenia/elastyczności)
- o uwzględnienie nowych technologii rozproszonego rejestru, odpowiednich dla transakcji energetycznych
- opracowanie i integracja narzędzi i metodologii prawidłowego monitorowania, weryfikacji, raportowania i certyfikowania oszczędności energii, produkcji energii i elastyczności, a także korzyści, np. komfortu
- zaprojektowanie zintegrowanych ofert usług, tzn. wykraczających poza tradycyjne projekty efektywności energetycznej, kwalifikujące się zgodnie z Art. 7 dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej i spełniające określone w nim wymagania

Komisja uznaje, że wnioski o wkład UE do 2 mln EUR pozwoliłyby na osiągnięcie określonych celów. Nie wyklucza to jednak możliwości składania i wyboru wniosków na inne kwoty.

Oczekiwany efekt

- Klienci odnoszący korzyści z oferty nowych i inteligentnych usług
- Obniżenie kosztów energii dla użytkowników końcowych
- Skrócenie czasu zwrotu z inwestycji w technologie zrównoważonej energii
- Zwiększona rentowność usług
- Absorpcja usług, które ułatwiają integrację sektorów i nośników energii
- Absorpcja planów umownych gwarantujących zgodność prawną i regulacyjną, sprawiedliwy podział wartości pomiędzy stronami i minimalne koszty transakcji

- Absorpcja ulepszonych metodologii na rzecz pomiaru i monetyzacji podstawowych korzyści, w tym ograniczenia zużycia energii i elastyczności
- Absorpcja technologii pomiaru i waloryzacji korzyści ubocznych towarzyszących usługom
- Absorpcja nowych i inteligentnych usług energetycznych, kwalifikowalnych zgodnie z Art. 7 EED
- Oszczędność energii pierwotnej/wytwarzanie energii odnawialnej, uruchomione dzięki projektowi (w GWh/ rok)
- Inwestycje w zrównoważoną energię, uruchomione dzięki projektowi (łącznie, w mln EUR)

Poziom dofinansowania

Inne działania (Działania Koordynacyjne i Wspierające) - 95%

LIFE-2021-CET-SMARTREADY: Tworzenie warunków globalnego wzmocnienia gotowości budynków europejskich do obsługi inteligentnych sieci

Cele

Poprawiona dyrektywa w sprawie efektywności energetycznej budynków (EPBD) wraz z uzupełniającą tę dyrektywę Aktem delegowanym w sprawie wskaźnika gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci (SRI), jak również inicjatywa w ramach europejskiego Zielonego Ładu - Fala Renowacji zachęcają do korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych i technologii inteligentnych, aby zapewnić efektywne funkcjonowanie budynków oraz ich interakcję z użytkownikami, jak i otoczeniem. Cele niniejszego tematu mają przyczynić się do:

- Pomyślnego wdrożenia wskaźnika gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci
- Pomyślnej absorpcji rynkowej wskaźnika gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci
- Wdrażanie technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz obsługi inteligentnych sieci (np. BMS, inteligentnych liczników, termostatów, czujników, urządzeń z zakresu Internetu Rzeczy (IoT), inteligentnej infrastruktury do ładowania pojazdów elektrycznych) w budynkach mieszkalnych, publicznych i komercyjnych
- Ochrona prywatności i cyberbezpieczeństwo budynków inteligentnych
- Ograniczenie zużycia energii w powiązaniu z zastosowaniem technologii cyfrowych

Zakres

Działania mają na celu:

- Wspieranie wdrożenia wskaźnika gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci w przypadkach, gdy został on zatwierdzony jako nadrzędny, ale także innych istotnych elementów ustawodawstwa unijnego i krajowego, np. poprzez nacisk na uwzględnienie aspektów gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci w regulacjach dotyczących efektywności energetycznej budynków, np.
 - Analiza i promocja bardziej ambitnych ścieżek wdrażania SRI na szczeblu krajowym, np. poprzez wprowadzenie wymogów obowiązkowości.
 - Przegląd projektów programów gotowości do obsługi inteligentnych sieci, zarówno na podstawie metodologii obliczeń SRI, jak i z uwzględnieniem uwarunkowań krajowych (np. odpowiedni katalog usług z zakresu gotowości do obsługi inteligentnych sieci, różne rodzaje budynków, lub ewentualne powiązania pomiędzy certyfikacją efektywności energetycznej i SRI). Opracowanie metod zwiększania gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci w określonych kontekstach krajowych w celu zmaksymalizowania synergii z przepisami i inicjatywami unijnymi.
- Analiza roli, ewentualnych luk i potrzeb z zakresu międzyoperacyjności i cyberbezpieczeństwa dla gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci; w stosownych przypadkach, promowanie i umacnianie zgodności ze standardami UE.
- Wspieranie absorpcji rynkowej gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci poprzez inicjatywy, które zwiększają widoczność i wiarygodność SRI, np. poprzez certyfikację i narzędzia ujawniania, przy jednoczesnym zapewnieniu spójności przepisów UE i krajowych - w pierwszej kolejności odnośnie do wskaźnika gotowości do obsługi inteligentnych systemów .

- Przegląd i opracowanie koncepcji finansowania modernizacji budynków w celu przekształcenia ich w budynki inteligentne poprzez programy inwestycji publicznych, np. ujęcie SRI w definicji kryteriów kwalifikowalności obok efektywności energetycznej; analiza roli zamówień publicznych.
- Tworzenie strategii i promowanie wdrażania pakietów rozwiązań technologicznych, które łączą środki efektywności energetycznej z ulepszeniami inteligencji budynków w ramach projektów modernizacyjnych i budowlanych.
- Wykazanie wartości rynkowej gotowości budynków do obsługi inteligentnych systemów, np. poprzez analizę stopy zwrotu z ulepszeń w tym zakresie w odniesieniu do budynków i większych portfeli budynków; ocena i rozwijanie metod pomiaru i ujawniania korzyści z inteligencji budynków w wycenie portfela budynków, ze szczególnym uwzględnieniem budynków innych niż mieszkalne.
- Promowanie wdrażania efektywnych energetycznie technologii komunikacji, oprogramowania i protokołów w inteligentnych budynkach i systemach zarządzania energią w budynkach; promocja wdrażania narzędzi monitorowania zużycia energii przez systemy i urządzenia w budynkach.

Komisja uznaje, że wnioski o wkład UE do 2 mln EUR pozwoliłyby na osiągnięcie określonych celów. Nie wyklucza to jednak możliwości składania i wyboru wniosków na inne kwoty.

Oczekiwany efekt

- Bardziej skuteczne i ambitne wdrażanie postanowień związanych ze SRI w ustawodawstwie krajowym
- Szybsza i szerzej zakrojona absorpcja rynkowa SRI, włącznie z uwzględnieniem SRI w waloryzacji budynków i portfeli budynków
- Zwiększenie udziału budynków wyposażonych w elementy inteligentne, włącznie z budynkami mieszkalnymi, dzięki odpowiednim zachętom finansowym i uruchomieniu bezpiecznych i praktycznych rozwiązań i pakietów technicznych
- Większa akceptacja urządzeń inteligentnych przez użytkowników w kontekście ochrony prywatności, bezpieczeństwa i zaufania
- Lepsze zrozumienie funkcjonowania i zachowania budynków, systemów technicznych oraz urządzeń w budynkach
- Oszczędność energii pierwotnej/wytwarzanie energii odnawialnej, uruchomione dzięki projektowi (w GWh/ rok)
- Inwestycje w zrównoważoną energię, uruchomione dzięki projektowi (łącznie, w mln EUR)

Poziom dofinansowania

Inne działania (Działania Koordynacyjne i Wspierające) - 95%

Przyciąganie prywatnego finansowania inicjatyw zrównoważonej energii

LIFE-2021-CET-MAINSTREAM: Upowszechnianie zasad dofinansowania inicjatyw z zakresu zrównoważonego rozwoju i włączanie koncepcji efektywności energetycznej w kryteria i standardy finansowania zrównoważonego rozwoju w UE

Cele

Celem tego tematu jest zwiększenie atrakcyjności inwestycji z zakresu zrównoważonej energii dla inwestorów prywatnych oraz ich dostosowanie do polityki zrównoważonego finansowania UE.

Istotne dodatkowe potrzeby inwestycyjne mobilizowane w celu zrealizowania ambitnych planów, określonych w treści europejskiego Zielonego Ładu²⁵ i polityki energetycznej oraz klimatycznej UE. Skala inwestycji wymaga zmobilizowania sektora publicznego i prywatnego oraz utrzymania strumienia inwestycji w czasie.

Jakkolwiek znaczne nakłady sektora publicznego stymulują finansowanie prywatne inicjatyw z zakresu zrównoważonej energii (np. poprzez instrument InvestEU), wielu inwestorów prywatnych wciąż nie ma dostępu do odpowiednich zachęt i narzędzi, które pozwoliłyby pokonać obawy związane ze spodziewaną

²⁵ COM(2019) 640 wersja ostateczna

złożonością oraz ryzykiem, jakie niosą za sobą tego rodzaju projekty. Inwestycje w zrównoważoną energię, rozumiane głównie jako inwestycje w źródła energii odnawialnej na małą skalę i efektywność energetyczną, wymagają dalszego obniżania związanych z nimi ryzyk i upowszechniania w działaniach operacyjnych i strategicznych podmiotów rynkowych, w szczególności prywatnych instytucji finansowych.

Powiększające się zasoby danych dokumentujących liczne korzyści płynące z projektów zrównoważonej energii (w tym zwiększonego komfortu, poprawy zdrowia, wyższej wartości nieruchomości, odporności na ekstremalne warunki pogodowe) wpływa na zwrot z inwestycji osiągany przez inwestorów prywatnych. Wpływ ten wciąż nie jest w wystarczającym stopniu brany pod uwagę, a tempo zmian należy zwiększyć, tak, aby wszystkie koszty i korzyści związane z inwestycjami w zrównoważoną energię zostały należycie odzwierciedlone w strategiach finansowania prywatnego na szerszą skalę.

Unijna strategia zrównoważonego finansowania²⁶ i związane z nią regulacje, w szczególności rozporządzenie UE w sprawie taksonomii²⁷ mają na celu wbudowanie zrównoważonego rozwoju w ramy zarządzania korporacyjnego, ponieważ wiele firm skupia się nadal zbyt mocno na krótkoterminowych wynikach finansowych, zamiast na długoterminowym zrównoważonym rozwoju. Zmiana tej perspektywy może znacząco wpłynąć na skalę i poziom zaawansowania inwestycji w zrównoważoną energię, zwłaszcza w sektorze budynków.

Absorpcja strategii zdefiniowanych przez rozporządzenie UE w sprawie taksonomii przez podmioty prywatne i publiczne jest kluczem do przyspieszenia i zwiększenia skali inwestycji w zrównoważoną energię. Prawidłowe wdrożenie aktów i polityk pomocniczych, takiej jak proponowana dyrektywa w sprawie sprawozdawczości korporacyjnej w zakresie zrównoważonego rozwoju, europejskiego standardu zielonych obligacji²⁸ i etykietowania detalicznych produktów inwestycyjnych także stanowią istotne elementy realizacji tego procesu.

Wszystkie spośród wymienionych wyzwań są związane z zarządzaniem ryzykiem i bazują na dostępności i właściwym wykorzystaniu interoperacyjnych danych wysokiej jakości, zgodnie z wizją europejskiej przestrzeni danych²⁹. Technologie cyfrowe i finansowe oferują liczne możliwości wykorzystania danych w celu przyspieszenia zrównoważonych inwestycji i angażowania obywateli poprzez łączenie celów detalicznych i kapitałowych rynku.

W tym kontekście niezbędne są odpowiednie narzędzia i metodologie, aby zwiększyć finansowanie prywatne inwestycji w zrównoważoną energię, ze szczególnym uwzględnieniem segmentu efektywności energetycznej. Niektóre z nich już istnieją i wymagają doprecyzowania oraz rozszerzenia. Konieczne jest również dostosowanie ich do wymogów regulacyjnych i istniejącej polityki zarówno po stronie finansowania, jak i popytu. Dostosowanie takie mogłoby prowadzić do masowego zwiększenia inwestycji detalicznych w zrównoważoną energię i sekurytyzacji aktywów z zakresu zrównoważonej energii, co jest niezbędne, aby zamknąć lukę inwestycyjną i zrealizować cele polityki unijnej w obszarze działań na rzecz klimatu i zrównoważonego rozwoju.

Zakres

Wnioski powinny obejmować co najmniej jeden z dwóch zakresów, opisanych szczegółowo poniżej.

Zakres A

Wnioski powinny upowszechniać inwestycje w zrównoważoną energię i obniżyć związane z nimi ryzyko ze szczególnym naciskiem na podmioty finansowania prywatnego poprzez m.in. następujące działania:

- wsparcie sekurytyzacji aktywów związanych ze zrównoważoną energią ze szczególnym uwzględnieniem efektywności energetycznej, np. poprzez emisję Zielonych Obligacji
- integracja perspektywy długofalowej z zagrożeniami związanymi ze zrównoważonym rozwojem, w tym ryzykami transformacji, oraz licznymi korzyściami związanymi ze zrównoważoną energią w narzędziach podejmowania decyzji (np. wewnętrzne modele ryzyka) inwestorów prywatnych zgodnie z porozumieniem Paryskim i celami zrównoważonego rozwoju
- analiza wpływu zweryfikowanych ratingów ryzyka i wymogów w zakresie efektywności energetycznej na regulacje finansowe, włącznie z aktualnymi ramami ostrożnościowymi bankowości i ubezpieczeń
- harmonizacja, gromadzenie i upowszechnianie istniejących praktyk rynkowych poprzez ograniczanie ryzyka inwestycji w zrównoważoną energię i uproszczenie procesu inwestycyjnego dla inwestorów

²⁶https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance/overviewsustainable-finance_en#action-plan

²⁷ COM(2021) 189 final

²⁸ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance/eu-greenbond-standard_en

²⁹ Europejska strategia w zakresie danych, COM(2020) 66 wersja ostateczna

- działania skoncentrowane na danych, np. dane gromadzone za pośrednictwem świadectw charakterystyki energetycznej, audytów energetycznych, inteligentnych liczników, kontraktów z usługodawcami

oferującymi usługi finansowe i/lub energetyczne, jak również dane energetyczne i finansowe na temat inwestycji gromadzone ex ante i ex post, gdy to możliwe, w powiązaniu z Platformą Zmniejszania Ryzyka Efektywności Energetycznej (DEEP)³⁰:

- gromadzenie danych wysokiej jakości i/lub analizy zmierzające do uszczegółowienia modeli ryzyka inwestycyjnego lub dostępu do określonych programów finansowania.
 - poprawa jakości i interoperacyjności danych, w tym poprzez standaryzację jednostek miary
 - ułatwianie gromadzenia danych wysokiej jakości i raportowania na rzecz podmiotów realizujących projekty
 - tworzenie ram zarządzania danymi, które pozwolą zwiększyć dostępność istotnych danych, włącznie z rozwiązaniami ogólnodostępnymi
- włączenie preferencji w zakresie zrównoważonego rozwoju związanych z energią i/lub zwiększenie dostępu do rynków finansowych dla inwestorów publicznych
 - opracowanie i zastosowanie rozwiązań cyfrowych, w tym technologii i algorytmów finansowych ułatwiających tworzenie programów finansowania na bazie wydajności energetycznej

Zakres B

Proponowane działania powinny skupiać się na dotrzymaniu lub przekroczeniu unijnych wymogów zrównoważonego finansowania w obszarze inwestycji w zrównoważoną energię poprzez m.in. następujące działania:

- opracowanie i wspieranie wdrażania programów etykietowania i certyfikacji, włącznie z metodologiami i narzędziami w jednym lub wielu spośród następujących obszarów: analiza porównawcza, znakowanie, monitorowanie efektywności inwestycji oraz ujawnianie danych inwestycyjnych określonych w ustawodawstwie UE w zakresie zrównoważonego finansowania
- środki przyspieszające osiągnięcie lub przekroczenie wymogów UE w zakresie zrównoważonego finansowania przez inwestorów prywatnych i/lub przedsiębiorstwa, włącznie ze wspieraniem projektów deweloperskich z zakresu zrównoważonej energii odpowiadających na potrzeby i praktyki inwestorów prywatnych z naciskiem na aspekty techniczne i regulacyjne (np. tworzenie bliższych powiązań pomiędzy standardami technicznymi oraz sprawozdawczości informacyjnej i księgowej)
- poprawa przejrzystości i systematyczna integracja miar związanych ze zrównoważoną energią na rynku dla potrzeb narzędzi oceny zrównoważonego rozwoju w kontekście zróżnicowania ratingów, badań, metod scenariuszowych oraz kryteriów środowiskowych, społecznych i zarządczych (ESG), oferowanych przez wyspecjalizowane agencje
- ukierunkowane wsparcie działań związanych z finansowaniem zrównoważonej energii przez organy regulacyjne i nadzorcze
- wsparcie analiz portfeli zrównoważonych inwestycji na podstawie szczegółowych i wiarygodnych danych w celu zwiększenia przejrzystości strategii i rynków inwestycji w zrównoważoną energię.

Zarówno dla zakresu A, jak i B:

Proponowane działania powinny:

- angażować podmioty finansowania prywatnego z naciskiem na inwestorów instytucjonalnych z jednoznaczną korzyścią dla inwestorów detalicznych
- charakteryzować się dużym potencjałem ich podjęcia przez podmioty rynkowe, unikając ryzyka zbędnego powielania już istniejących narzędzi i praktyk

³⁰ <https://deep.eefiq.eu/>

- przyczyniać się do wdrażania istniejących praktyk lub wypełniać luki poprzez nowe strategie, np. zgodne z zaleceniami i ustaleniami EEFIG (Energy Efficiency Financial Institutions Group)
- być wbudowane w najbardziej aktualny kontekst inwestycji finansowanych prywatnie. W szczególności, proponowane działania powinny wykazywać się wkładem we wdrażanie polityki i ustawodawstwa UE w zakresie zrównoważonego finansowania
- gwarantować, że całość inwestycji w zrównoważoną energię uruchomionych dzięki projektowi będzie dostosowana lub będzie wykraczać poza najnowsze techniczne kryteria kwalifikacji opracowane w ramach rozporządzenia UE w sprawie taksonomii
- w przypadku działań ukierunkowanych na dane i rozwiązania cyfrowe, wykazywać, w jaki sposób rozwijają one aktualnie realizowane inicjatywy w rodzaju Platformy Zmniejszania Ryzyka Efektywności Energetycznej (DEEP)³¹.

Komisja uznaje, że wnioski o wkład UE do 1,75 mln EUR pozwoliłyby na osiągnięcie określonych celów. Nie wyklucza to jednak możliwości składania i wyboru wniosków na inne kwoty.

Oczekiwany efekt

Wnioski, w zależności od przyjętego zakresu działań, powinny wykazywać efekty wymienione poniżej.

Dla zakresu A:

- Inwestycje w zrównoważoną energię, uruchomione dzięki projektowi (łącznie, w mln EUR)
- Rozwój praktyk inwestycyjnych prywatnych instytucji finansowych, prowadzący do poprawy finansowania inwestycji z dziedziny efektywności energetycznej i energii odnawialnej
- Lepszy dostęp do danych uzasadniających zwiększenie inwestycji w efektywność energetyczną
- Liczba inwestorów instytucjonalnych, ze wskazaniem licznych korzyści z inwestycji w efektywność energetyczną w ich strategiach rynkowych
- Liczba przedsiębiorstw lub instytucji finansowych, które wdrożyły minimalne kryteria techniczne zrównoważonych inwestycji określone w rozporządzeniu UE w sprawie taksonomii lub je przekroczyły w prowadzonej działalności
- Liczba interesariuszy stosujących nowe lub zharmonizowane programy, metody lub dane z efektem w postaci zwiększenia przepływów finansowania prywatnego zrównoważonej energii
- Liczba podmiotów rynkowych, szczególnie instytucji finansowych, które włączyły aspekty efektywności energetycznej i zrównoważonej energii w ramy swojej zwykłej działalności
- Oszczędność energii pierwotnej/produkcja energii odnawialnej, uruchomione dzięki projektowi (w GWh/rok), w szczególności w sektorze budownictwa

Dla zakresu B:

- Poprawa integracji specyficznych aspektów efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii na małą skalę ze strategiami zrównoważonego finansowania i praktykami inwestycyjnymi instytucji finansowych
- Liczba podmiotów, które wdrożyły minimalne kryteria techniczne inwestycji w zrównoważoną energię, określone w rozporządzeniu UE w sprawie taksonomii lub je przekroczyły w prowadzonej działalności
- Liczba interesariuszy stosujących nowe lub zharmonizowane programy lub metody z efektem w postaci zwiększenia strumienia finansowania prywatnego zrównoważonej energii
- Liczba podmiotów rynkowych, szczególnie instytucji finansowych, które wcieliły aspekty zrównoważonej energii w ramy swojej zwykłej działalności
- Liczba inwestorów detalicznych odnoszących korzyści dzięki nowym praktykom rynkowym
- Wsparcie organów odpowiedzialnych za regulacje finansowe i ich organów nadzorczych w zakresie polityki dotyczącej efektywności energetycznej i energii odnawialnej

³¹ <https://deep.eefiq.eu/>

- Inwestycje w zrównoważoną energię, uruchomione dzięki projektowi (łącznie, w mln EUR)
- Oszczędność energii pierwotnej/produkcja energii odnawialnej, uruchomione dzięki projektowi (w GWh/rok), w szczególności w sektorze budownictwa

Poziom dofinansowania

Inne działania (Działania Koordynacyjne i Wspierające) - 95%

LIFE-2021-CET-INNOFIN: Innowacyjne plany finansowania inwestycji z dziedziny zrównoważonej energii

Cele

Celem tego tematu jest opracowanie innowacyjnych programów finansowania inwestycji w zrównoważoną energię.

W świetle ambitnej polityki klimatycznej i energetycznej UE, w skład której wchodzi cele wyznaczone na lata 2030 i 2050, konieczna jest znaczący wzrost poziomu inwestycji. Wskazuje na to jednoznacznie również europejski plan inwestycyjny na rzecz zrównoważonej Europy³², którego celem jest zmobilizowanie co najmniej kwoty 1 biliona EUR inwestycji w zrównoważony rozwój w Europie w ciągu 10 lat, aby mogła ona stać się pierwszym kontynentem neutralnym pod względem emisji CO2 do roku 2050. Wymaga to znaczących inwestycji zarówno ze strony sektora publicznego, jak i prywatnego. Finansowanie publiczne musi zostać uruchomione w pierwszej kolejności, a podmioty prywatne powinny zapewnić efekt skali.

W tym kontekście, także poziom inwestycji w zrównoważoną energię, a w szczególności w efektywność energetyczną wymagają znacznego zwiększenia. Wymaga to zmobilizowania zarówno publicznych, jak i prywatnych źródeł finansowania ze szczególnym naciskiem na postępującą maksymalizację stosunku finansowania prywatnego do publicznego. Jest to zgodne z założeniami inicjatywy Inteligentne Finansowanie Inteligentnych Budynków³³, której celem jest bardziej efektywne wykorzystanie finansów publicznych, jak i „Fali Renowacji” opracowanej w ramach europejskiego Zielonego Ładu³⁴ w odpowiedzi na szczególną potrzebę znacznej poprawy efektywności energetycznej budynków.

Aby stworzyć warunki dla odpowiedniego napływu finansowania prywatnego na rzecz inwestycji w zrównoważoną energię, jak i zwiększyć zaangażowanie inwestorów prywatnych, konieczne jest opracowanie i wdrożenie innowacyjnych programów finansowania na poziomie regionalnym lub krajowym, które będą podlegały rozszerzeniu i/lub powieleniu na większą skalę. Programy te muszą być dostosowane do szczegółowych uwarunkowań inwestycji w zrównoważoną energię, a w szczególności, do szczególnych aspektów profili inwestycji w efektywność energetyczną, i muszą spełniać lub przekraczać wymogi obowiązującej polityki Zrównoważonego Finansowania i ustawodawstwa UE³⁵, a w szczególności taksonomii UE³⁶.

Zakres

Propozycje powinny dotyczyć tworzenia innowacyjnych programów finansowania, które doprowadzą do zwiększenia skali finansowania prywatnego inwestycji w zrównoważoną energię, ze szczególnym naciskiem na efektywność energetyczną. Rozwiązanie finansowe powinno zostać wdrożone przed zakończeniem działania, natomiast związane z nim inwestycje mogą być wdrażane po zakończeniu projektu. Wnioski powinny więc przewidywać niezbędny zakres testów i eksploatacji w trakcie działania.

Programy finansowe mogą dotyczyć szeregu rodzajów organizacji i struktur własności, jak również zróżnicowanych struktur finansowania, w tym m.in.:

- Modeli z zastosowaniem różnych instrumentów finansowania, takich, jak dedykowane dotacje, finansowanie kapitałowe, dłużne, mezaninowe (po zakończeniu fazy rozruchu), mechanizmy refinansowania, gwarancje i inne instrumenty obniżania ryzyka.

³² COM(2020) 21 wersja ostateczna, <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0021&from=EN>

³³ COM(2016) 860 final, ANNEX 1 (ANNEX - Accelerating clean energy in buildings), https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/1_en_annexe_autre_acte_part1_v9.pdf

³⁴ COM(2019) 640 final, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/european-green-dealcommunication_en.pdf

³⁵ zob. https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainablefinance/overview-sustainable-finance_en

³⁶ zob. https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance/eutaxonomy-sustainable-activities_en

- Konkretnie modele finansowania dla potrzeb modernizacji energetycznej budynków zgodnie z założeniami „Fali Renowacji”, skierowane do rynków nieruchomości lub najmu, ze szczególnym uwzględnieniem głębokiej modernizacji
- Wyspecjalizowane instrumenty sekurytyzacji i programy zielonych obligacji
- Lokalne struktury inwestycyjne, włącznie z finansowaniem obywatelskim (np. poprzez finansowanie społecznościowe) na rzecz efektywności energetycznej i inne formy skupiające się na roli prosumentów lub stosujące dodatkowe „waluty” lokalne w skali społeczności lokalnych w celu wzmocnienia krótkich i lokalnych łańcuchów dostaw, włącznie z inteligentnymi kontraktami
- Dostosowane rozwiązania finansowe, integrujące istniejące na rynku instrumenty istotne z punktu widzenia efektywności energetycznej (np. systemy zbywalnych certyfikatów, instrumenty finansowania ograniczania emisji CO₂, włącznie z przewidzianymi w ramach europejskiego systemu handlu emisjami, podatkami od emisji CO₂/ zużycia energii, obowiązkami w zakresie efektywności energetycznej, np. wynikającymi z Art. 7 EED lub kontraktów na usługi/roboty); lub
- Dedykowane programy oparte o agregatory -składniki podaży pieniądza lub platformy koordynacyjne (na poziomie regionalnym lub krajowym), ułatwiające łączenie różnorodnych publicznych i/lub prywatnych źródeł finansowania, dopasowywanie popytu i podaży finansowania efektywności energetycznej i/lub realizację projektów.

Wnioski powinny uwzględniać wszystkie następujące elementy:

- Odnosić się do tworzenia innowacyjnych, operacyjnych programów finansowania inwestycji w zrównoważoną energię. W tym kontekście, mogą rozwijać i/lub zwiększać skalę innych innowacyjnych programów finansowania inwestycji w zrównoważoną energię, które okazały się skuteczne³⁷
- Odnosić się do finansowania, jak i do struktury popytu, w szczególności na poziomie regionalnym i krajowym
- Definiować docelowe regiony i sektory (np. budynki, branże energochłonne, sektor ubezpieczeń itd.)
- Objaśniać, w jaki sposób proponowany program jest dostosowany do potrzeb docelowych regionów i segmentów rynkowych oraz na czym polega jego innowacyjność
- Uzasadniać, w jaki sposób proponowany program uzupełnia dostępne finansowanie i stanowi element dodatkowy tego finansowania
- Jednoznacznie wykazywać potencjał rynkowy, jak również konkretne przykłady biznesowe i wykonalność finansową proponowanego programu (np. rozmiar inwestycji docelowych, spodziewana oszczędność energii/ kosztów, koszty transakcji i zarządzania, oczekiwana stopa zwrotu itd.); oraz
- Zagwarantować i wykazać dostosowanie do obowiązujących zasad polityki Zrównoważonego Finansowania oraz ustawodawstwa UE, a w szczególności odpowiednich zasad taksonomii UE, lub objaśnić, w jaki sposób wykracza poza określone w nich minimum.

Komisja uznaje, że wnioski o wkład UE do 1,75 mln EUR pozwoliłyby na osiągnięcie określonych celów. Nie wyklucza to jednak możliwości składania i wyboru wniosków na inne kwoty.

Oczekiwane efekt

Wnioski powinny wykazywać efekty wskazane poniżej przy pomocy kwantyfikowanych wskaźników i celów, gdy jest to możliwe:

- Opracowanie odpowiednio przystosowanych, innowacyjnych programów finansowania, które weszły w fazę operacyjną i są gotowe do finansowania inwestycji w zrównoważoną energię, a w szczególności w efektywność energetyczną
- Inwestycje w zrównoważoną energię, uruchomione dzięki projektowi (łącznie, w mln EUR)
- Wkład w szeroko zakrojone wdrażanie obowiązującej polityki Zrównoważonego Finansowania i ustawodawstwa UE, ze szczególnym uwzględnieniem taksonomii UE, i realizacja określonych w nich celów
- Oszczędność energii pierwotnej/wytwarzanie energii odnawialnej, uruchomione dzięki projektowi (w GWh/ rok)

³⁷ Programy takie mogą być tworzone w Unii Europejskiej lub poza nią, w tym m. in. programy opracowywane i wdrażane w ramach instrumentów wsparcia realizacji projektów (PDA) w programach Horyzont 2020 i Inteligentna Energia dla Europy (w tym H2020/MLEI PDA lub ELENA-EIB).

- Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych (w tCO₂-eq/rok) i/lub zanieczyszczeń powietrza (w kg/rok)

Poziom dofinansowania

Inne działania (Działania Koordynacyjne i Wspierające) - 95%

Wspieranie rozwoju lokalnych i regionalnych projektów inwestycyjnych

LIFE-2021-CET-HOMERENO: Zintegrowane usługi modernizacji budynków mieszkalnych

Cele

Celem tego tematu jest tworzenie lub powielanie innowacyjnych zintegrowanych usług modernizacji budynków mieszkalnych na poziomie lokalnym lub regionalnym.

Modernizacja budynków może okazać się szczególnie trudnym zadaniem w przypadku prywatnego budownictwa mieszkaniowego, a liczne bariery zniechęcają właścicieli domów do inwestowania. W odniesieniu do dobrych praktyk i efektywnie wdrażanych w UE modeli oraz zgodnie z inicjatywą „Fala Renowacji” w ramach europejskiego Zielonego Ładu, istnieje pilna potrzeba koordynowania działań oraz maksymalnego uproszczenia modernizacji z punktu widzenia właścicieli domów.

Zakres

Projekty dofinansowane w ramach tego tematu powinny odnosić się między innymi, ale nie wyłącznie, do następujących aspektów:

(1) Poprawa uwarunkowań rynkowych i tworzenie zintegrowanej oferty usług modernizacji domów w celu:

- Ograniczania złożoności, uproszczenia procesów podejmowania decyzji właścicieli domów w celu stymulowania popytu na modernizacje budynków i poprawę efektywności energetycznej
- Tworzenia, koordynowania i/lub optymalizacji niezbędnych usług w związku z procesami inwestowania w efektywność energetyczną budynków
- Łączenia wszystkich podmiotów w łańcuchu wartości (np. firm budowlanych, architektów, inżynierów, planistów przestrzennych, podmiotów finansujących itd.)
- Upowszechniania dostępu do różnych środków wsparcia, w szczególności tam, gdzie istnieje wsparcie dla określonych grup docelowych (np. gospodarstwa domowe dotknięte ubóstwem energetycznym)
- Zwiększania świadomości i zaufania wobec takich zintegrowanych usług poprzez jasne określenie odpowiedzialności, zapewnienie jakości i dedykowaną politykę ochrony konsumenta.

(2) Opracowanie samowystarczalnego modelu biznesowego:

- Integracja usług może następować za pośrednictwem dedykowanych operatorów (nowy podmiot publiczny lub publiczno-prywatny lub uprawnieni operatorzy prywatni) i/lub poprzez lepszą koordynację pomiędzy istniejącymi podmiotami lokalnymi
- Oczekiwania dotyczą modeli biznesowych opłacalnych pod względem ekonomicznym, ukierunkowanych na samowystarczalność w perspektywie średnio- lub długoterminowej, które ostatecznie będą w stanie funkcjonować bez dotacji na pokrycie kosztów bieżących.

(3) Dostarczanie metod i wsparcia w następującym zakresie:

- Opracowywanie fachowej wiedzy i innowacji organizacyjnych niezbędnych do realizacji projektu
- Ograniczanie kosztów i czasu na placu budowy poprzez zastosowanie metod standaryzowanych (np. zoptymalizowanych procesów biznesowych, standardowych warunków kontraktowych, kreowanie marki proponowanych usług itd.)
- Zapewnienie efektywności kosztowej i przejrzystości cen usług oferowanych właścicielom domów
- Wspieranie upowszechniania standardów i praktyk w ramach spójnych i przejrzystych procesów, na których inwestorzy będą mogli polegać, i ogólna poprawa warunków finansowania.

(4) Upowszechnianie efektów:

- Upowszechnianie innowacyjnych rozwiązań technicznych i organizacyjnych, dostosowanych do kontekstu lokalnego
- Wspieranie ulepszeń w środowisku prawnym i regulacyjnym
- Wykazanie wysokiego stopnia powtarzalności oraz uwzględnienie jasnego planu działania w zakresie przekazywania doświadczeń i wyników na rzecz potencjalnych naśladowców w całej UE.

Działania powinny jednoznacznie skupiać się na poprawie efektywności energetycznej istniejących budynków jedno- i wielorodzinnych w sektorze prywatnego budownictwa mieszkaniowego. Jednakże, działania w „budynkach złożonych” (np. współistnienie mieszkań prywatnych i socjalnych; współistnienie lokali mieszkalnych i komercyjnych, z reguły ulokowanych na parterze) także mogą być brane pod uwagę, o ile projekt jest skoncentrowany przede wszystkim na prywatnych decydentach indywidualnych.

Opracowane usługi powinny obejmować całą „ścieżkę klienta” od diagnozy technicznej i społecznej, oferty technicznej, poprzez uzyskanie pozwoleń, wyszukanie wykwalifikowanych specjalistów, zlecenie robót, strukturalizację i zapewnienie finansowania (np. przez kredyty), ułatwienie dostępu do dotacji lub innych programów wsparcia, po monitorowanie robót i zapewnienie jakości.

Znaczenie słowa „zintegrowane” jest tu dwojakie:

- Strategia powinna łączyć różne usługi w ramach oferty pakietowej skierowanej do właścicieli domów, aby zapewnić wiarygodność i uproszczenie procesu modernizacji
- Strategia powinna być również odpowiednio zintegrowana w tym kontekście, poprzez wykorzystanie lokalnych zasobów, w szczególności w zakresie programów wsparcia publicznego i graczy rynku lokalnego.

Wnioski powinny przewidywać współpracę z wyłaniającą się grupą zintegrowanych usług modernizacji budynków mieszkalnych, w szczególności dofinansowanych w ramach H2020 i LIFE CET w celu analizy, wymiany i komunikacji w zakresie elementów przekrojowych.

Wnioski mogą być składane przez pojedynczych wnioskodawców.

Komisja uznaje, że wnioski o wkład UE w wysokości od 1 mln EUR do 1,5 mln EUR pozwoliłyby na osiągnięcie określonych celów. Nie wyklucza to jednak możliwości składania i wyboru wniosków na inne kwoty.

Oczekiwany efekt

- Zintegrowane usługi modernizacji budynków mieszkalnych wdrożone, uruchomione i przetestowane w trakcie realizacji działania, jednakże po zakończeniu projektu może nastąpić zwiększenie ich skali
- Inwestycje w zrównoważoną energię, uruchomione dzięki projektowi (łącznie, w mln EUR, w trakcie działania (faza pilotażowa) i w ciągu pierwszych 5 lat od uruchomienia usług)
- Mocne, wiarygodne partnerstwo z podmiotami lokalnymi (np. MŚP, architekci, inżynierowie, ESCO, instytucje finansowe, agencje energetyczne, NGO)
- Wdrożenie opłacalnych z ekonomicznego punktu widzenia modeli biznesowych, ostatecznie realizowanych bez konieczności udzielania dotacji na pokrycie kosztów bieżących
- Dostępność odpowiedniego finansowania umożliwiającego wspieranie inwestycji w poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych
- Dane i wytyczne udostępnione do wiadomości publicznej, aby ułatwić powielanie strategii przez inne podmioty rynkowe Dowody na uznanie przez rynek wartości oferowanych usług
- Oszczędność energii pierwotnej/wytwarzanie energii odnawialnej, uruchomione dzięki projektowi (w GWh/ rok)
- Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych (w tCO₂eq/rok) i/lub zanieczyszczeń powietrza

Poziom dofinansowania

Inne działania (Działania Koordynacyjne i Wspierające) - 95%

LIFE-2021-CET-HOMERECOM: Unijna społeczność praktyków „Zintegrowanych usług modernizacji budynków mieszkalnych”

Cele

Celem niniejszego tematu jest wspieranie rozwoju unijnej społeczności wykwalifikowanych praktyków, aktywnie zaangażowanych we wdrażanie na rynku lokalnym/ regionalnym „zintegrowanych usług modernizacji budynków mieszkalnych” w celu łączenia wysiłków, generowania efektu skali i promocji ujednoliconych dobrych praktyk.

Oferta rynkowa modernizacji budynków w sektorze prywatnego budownictwa mieszkaniowego jest fragmentaryczna i składa się z rzeszy mikro- i małych przedsiębiorstw, funkcjonujących w sposób na ogół nieskoordynowany. Koordynacja i uproszczenie oferty mogą zachęcić właścicieli budynków mieszkalnych, zwiększyć zaufanie do potencjału modernizacji i zapewnić spełnienie minimalnych wymogów jakości, co doprowadzi do zwiększenia skali modernizacji energetycznych w UE zgodnie z celami strategii „Fala Renowacji”. UE zapewnia bezpośrednie wsparcie dla lokalnego wdrażania „zintegrowanych usług modernizacji budynków mieszkalnych” poprzez programy Horyzont 2020 i LIFE Przejście na Czystą Energię, a także poprzez instrument ELENA.

Ponadto, celem tego tematu jest zapewnienie dodatkowego wsparcia w budowaniu mostu pomiędzy istniejącymi i rodzącymi się inicjatywami lokalnymi/ regionalnymi. Poprzez wzmacnianie współpracy międzynarodowej i innowacji przyrostowych wśród usługodawców oferujących „usługi modernizacji budynków mieszkalnych”, celem jest wspieranie przyspieszenia i poprawy jakości usług modernizacji budynków mieszkalnych w całej Europie, wspieranie standaryzacji w kierunku osiągania minimalnych poziomów jakości oraz upowszechnianie standardów, konsolidacja wyników badań, dialog i prezentowanie skoordynowanych propozycji, skierowanych do decydentów kształtujących politykę, zwiększanie rozpoznawalności na rynku i wzmacnianie zaufania użytkowników końcowych.

Zakres

Wspólnota praktyków musi mieć charakter międzynarodowy, a do jej aktywnych uczestników powinni należeć różni przedstawiciele najważniejszych obszarów wdrażania „zintegrowanych usług modernizacji budynków mieszkalnych” w Europie.

Bazując na dobrych praktykach, wspólnota ta powinna wspierać zbiorowe działania, innowacje przyrostowe i łączyć wysiłki na rzecz promocji „zintegrowanych usług modernizacji budynków mieszkalnych”. Powinna ona ułatwiać dialog i wymianę opinii, przyczyniając się do budowania wspólnej kultury uczestników i nie tylko. W szczególności, ale nie jedynie, działania i wyniki w ramach projektu powinny być ukierunkowane na:

- Pozycjonowanie strategiczne i model biznesowy: ocena luk na rynku lokalnym, tworzenie atrakcyjnej oferty skierowanej do właścicieli budynków mieszkalnych (pod względem jakości i cen usług), możliwe źródła przychodów, powiązane modele biznesowe, najlepsze połączenia interwencji o charakterze publicznym i prywatnym, potencjał i warunki rozpowszechniania w Europie itd.
- Metodologie i narzędzia: w jaki sposób upowszechnić i zoptymalizować procesy świadczenia „zintegrowanych usług modernizacji budynków mieszkalnych”? Jakie narzędzia już istnieją, a jakie można stworzyć? Itd.
- Umiejętności i potrzeby szkoleniowe: jakie nowe umiejętności lub profesje są potrzebne w celu wdrożenia i skutecznego funkcjonowania „zintegrowanych usług modernizacji budynków mieszkalnych”? Z drugiej strony, w jaki sposób motywować specjalistów z tego obszaru i zapewnić im możliwości rozwoju zawodowego? Itd.
- Partnerstwo z podmiotami rynku: jakiego rodzaju współpracę można nawiązać/ W jaki sposób zapewnić zaangażowanie partnerów w świadczenie konkurencyjnych usług wysokiej jakości? Itd.
- Polityka zapewnienia jakości i ochrony konsumenta: jakie gwarancje jakości można zaoferować właścicielom budynków mieszkalnych? Jak zapewnić ochronę konsumentów? Jak rozwiązywać spory? Itd.

Spółeczność praktyków powinna konsolidować dane zgromadzone na podstawie różnych doświadczeń z całej Europy oraz opracowywać wytyczne i wspierać rodzące się inicjatywy. Powinna też sprzyjać dialogowi wewnętrznemu i zewnętrznemu na temat kluczowych zagadnień. Powinna wspierać rozwój skoordynowanych propozycji, adresowanych do decydentów kształtujących politykę, i aktywnie uczestniczyć w procesach regulacyjnych i legislacyjnych na szczeblu lokalnym, krajowym i europejskim, w szczególności poprzez wskazanie konkretnych sytuacji i trudności, związanych z wdrażaniem „zintegrowanych usług modernizacji budynków mieszkalnych”, wyzwiań praktycznych i dobrych praktyk.

Jakkolwiek wnioski mają koncentrować się na aspektach „zintegrowanych usług modernizacji budynków mieszkalnych”, wnioskodawcy powinni wykazać się wiedzą na temat istotnych, szerzej zakrojonych inicjatyw (np. forów na rzecz inwestycji w zrównoważoną energię, ManagEnergy, BUILD UP Skills,

Blueprint na rzecz współpracy sektorowej w zakresie umiejętności w sektorze budownictwa) oraz wykorzystywać osiągnięte za ich pomocą rezultaty.

Komisja uznaje, że wnioski o wkład UE do 2 mln EUR pozwoliłyby na osiągnięcie określonych celów. Nie wyklucza to jednak możliwości składania i wyboru wniosków na inne kwoty.

Oczekiwany efekt

- Utworzenie europejskiej społeczności praktyków z udziałem ważnych interesariuszy, osadzonych stabilnie w swoim środowisku i zaangażowanych aktywnie w trwające wdrażanie na szczeblu lokalnym „zintegrowanych usług modernizacji budynków mieszkalnych”
- Liczba, różnorodność i jakość interesariuszy aktywnie zaangażowanych w funkcjonowanie społeczności. W ich gronie powinni znaleźć się m.in. przedstawiciele władz publicznych, doradcy, zrzeszenia architektów, rzemieślników i właściciele budynków mieszkaniowych, jak również obywatele, a także przedstawiciele wyższych uczelni, ośrodków szkoleniowych, instytucji finansowych itd.
- Liczba, charakter i jakość planowanych efektów zbiorczych z podziałem na główne kategorie podane w zakresie punktu opisanego powyżej. W szczególności, wytyczne i wsparcie na rzecz wyłaniających się inicjatyw
- Liczba, charakter i odbiorcy docelowi materiałów informacyjnych
- Dane i wytyczne udostępnione do wiadomości publicznej, aby ułatwić powielanie „zintegrowanych usług modernizacji budynków mieszkalnych” w całej Europie. Dowody wskazujące, że wartość zintegrowanych usług została doceniona przez rynek
- Liczba i charakter planowanych inicjatyw w zakresie procesów legislacyjnych i regulacyjnych na poziomie lokalnym, krajowym i europejskim
- Inwestycje w zrównoważoną energię, uruchomione dzięki projektowi (łącznie, w mln EUR)
- Oszczędność energii pierwotnej/wytwarzanie energii odnawialnej, uruchomione dzięki projektowi (w GWh/ rok)
- Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych (w tCO₂eq/rok) i/lub zanieczyszczeń powietrza

Poziom dofinansowania

Inne działania (Działania Koordynacyjne i Wspierające) - 95%

LIFE-2021-CET-COALREGIONS: Przejście na czystą energię z inicjatywy Wspólnoty w obszarach węgla, torfu i łupków bitumicznych

Cele

Infrastruktura wydobycia węgla jest obecna w 108 regionach europejskich, a działalność związana z węglem zapewnia zatrudnienie niemal 237 000 ludzi, przy czym niemal 10 000 pracowników zajmuje się wydobyciem torfu, a około 6 000 – jest zatrudnionych w branży łupków bitumicznych.

Przejście na gospodarkę niskoemisyjną wiąże się z wieloma możliwościami dla regionów o wysokiej emisji dwutlenku węgla. Jednak skutki gospodarcze i społeczne takiego przejścia należy wziąć pod uwagę, stosując włączającą, oddolną strategię angażowania lokalnych interesariuszy i obywateli, która ma kluczowe znaczenie dla pomyślnego wyniku transformacji.

Unijny mechanizm sprawiedliwej transformacji - na który składa się Fundusz Sprawiedliwej Transformacji, dedykowany program InvestEU i Instrument Pożyczkowy na rzecz Sektora Publicznego - ma na celu zmobilizowanie do 75 mld EUR na wsparcie regionów wydobycia węgla, torfu i łupków bitumicznych w dążeniu do obniżenia poziomu emisji i osiągnięcia statusu neutralności klimatycznej.

Należy przy tym zapewnić, aby inwestycje uruchamiane w ramach Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji wspierały przejście na efektywną energetycznie gospodarkę, funkcjonującą w oparciu o energię odnawialną, która bazuje na strategii włączenia, skoncentrowanej na konsumentach i społeczności lokalnej.

Celem tego tematu jest wzmocnienie pozycji regionów wydobycia węgla, torfu i łupków bitumicznych niezbędnej dla ich przejścia na czystą energię poprzez opracowanie i wdrożenie związanych ze zrównoważoną energią elementów terytorialnego programu sprawiedliwej transformacji, łącząc w sposób efektywny wsparcie oferowane w ramach Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji i/lub z innych dostępnych źródeł finansowania.

Zakres

Wnioski powinny być ukierunkowane na budowanie potencjału społeczności lokalnych w regionach wydobywania węgla, torfu i łupków bitumicznych, tak, aby zmaksymalizować wydatki z Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji w obszarze przejścia na czystą energię, co pozwoli zwiększyć absorpcję rozwiązań z zakresu efektywności energetycznej i energii odnawialnej. Wnioski powinny obejmować działania oddolne na poziomie lokalnym/regionalnym, zgodne z terytorialnymi programami sprawiedliwej transformacji, a ich celem powinno być efektywne wykorzystanie zasobów Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji i/lub innych źródeł finansowania publicznego i/lub prywatnego. Proponowane działania powinny być silnie ukierunkowane na angażowanie lokalnych społeczności i obywateli w przejście na czystą energię.

Wnioski mogą skupiać się na następujących obszarach (nie jest to lista zamknięta):

- dostosowania strategii lokalnych/ regionalnych do przejścia na czystą energię oraz wsparcie ich wdrażania poprzez wykorzystanie środków z Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji, co powinno obejmować silne zaangażowanie obywateli w struktury zarządzania i procesy podejmowania decyzji
- budowanie potencjału i zrozumienia wśród kluczowych interesariuszy, społeczności lokalnych i obywateli w zakresie przejścia na czystą energię, w szczególności kładąc nacisk na możliwości gospodarcze i społeczne oraz korzyści dla środowiska naturalnego i zdrowia
- łagodzenie ubóstwa energetycznego z wykazaniem szerszej zakrojonych korzyści, włącznie z poprawą zdrowia
- opracowywanie listy projektów z zakresu zrównoważonej energii w grupie efektywnej energetycznie modernizacji budynków, efektywnych energetycznie miejskich systemów ogrzewania i chłodzenia czy niskoemisyjnych rozwiązań transportowych.

Wnioski powinny kłaść nacisk na rozwój umiejętności i tworzenie miejsc pracy, jak również rewitalizację i regenerację gospodarki w obszarze przejścia na czystą energię, przykładowo, umiejętności i miejsc pracy w zakresie efektywności energetycznej i obszarów energii odnawialnej, zgodnie z założeniami europejskiego Zielonego Ładu, a w szczególności inicjatywy Fala Renowacji.

Wnioski powinny obejmować co najmniej trzy różne regiony docelowe w trzech różnych państwach członkowskich w celu rozpowszechniania dobrych praktyk i doświadczeń poza granicami, oraz wzmacniania wartości dodanej dla UE. Dodatkowo, wnioski powinny bazować na działaniach realizowanych w ramach Platformy Sprawiedliwej Transformacji³⁸.

Komisja uznaje, że wnioski o wkład UE do 1 mln EUR pozwoliłyby na osiągnięcie określonych celów. Nie wyklucza to jednak możliwości składania i wyboru wniosków na inne kwoty.

Oczekiwany efekt

- Inwestycje w zrównoważoną energię, uruchomione dzięki projektowi w ramach finansowania publicznego i/lub prywatnego (łącznie, w mln EUR)
- Liczba obywateli, których świadomość na temat przejścia na czystą energię wzrosła
- Zwiększona aktywność ekonomiczna w obszarze efektywności energetycznej i energii odnawialnej, w tym utworzone miejsca pracy i rozwinięte umiejętności
- Liczba strategii opracowanych/ przyjętych i dostosowanych do celów przejścia na czystą energię
- Liczba gospodarstw domowych wydobytych z ubóstwa energetycznego
- Oszczędność energii pierwotnej/wytwarzanie energii odnawialnej, uruchomione dzięki projektowi (w GWh/ rok)
- Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych (tCO₂eq/rok)

Poziom dofinansowania

Inne działania (Działania Koordynacyjne i Wspierające) - 95%

³⁸ Platforma Sprawiedliwej Transformacji: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/actions-being-taken-eu/just-transition-mechanism/just-transition-platform_en

LIFE-2021-CET-PDA: Przełomowe detektory diodowe - Pomoc techniczna w celu ekspansji rynków dla inwestycji z zakresu zrównoważonej energii

Cele

Wsparcie opracowywania projektów (PDA) obejmuje wsparcie techniczne dla realizatorów projektów podejmujących ambitne inwestycje na wielką skalę w zakresie efektywności energetycznej i energii odnawialnej.

Celem tematu jest wspieranie innowatorów w całej Europie w opracowywaniu innowacyjnych rozwiązań, które mobilizują kapitał prywatny, łącząc finansowanie publiczne z prywatnym, ustanawiając długoterminowe i skalowalne instrumenty finansowe, a zarazem pokonując bariery prawne i strukturalne w ramach realizacji niezwykle ambitnych i projektów w obszarze zrównoważonej energii. Projekty powinny wykazywać się innowacyjnym podejściem do mobilizowania, inwestowania, przesuwania granic rynkowych lub zmiany struktur organizacyjnych i regulacyjnych. Dokonują w ten sposób przełomu w obszarze istniejących rynków i procesów.

Rozwiązania te powinny przyczynić się znacząco do torowania drogi ku realizacji europejskich celów w zakresie redukcji emisji do roku 2050. Inicjatywa w ramach europejskiego Zielonego Ładu „Fala Innowacji” jest kluczowym czynnikiem napędowym budowania zmodernizowanych i ulepszonych zasobów budownictwa w UE, które przyczynią się do tworzenia pozbawionego emisji CO₂, czystego systemu energetycznego.

Szereg niezwykle innowacyjnych rozwiązań w zakresie finansowania i mobilizowania inwestycji zademonstrowano w ramach projektów realizowanych w przeszłości w ramach H2020 PDA, które przyczyniły się do przesunięcia granic rynkowych i wykazały praktyczne zastosowanie doskonałych, przełomowych rozwiązań. Na przykład, utworzono fundusz forfaitingowy z wykorzystaniem inwestycji prywatnych, który jest skalowalny na obszarze całej Europy, a jego celem jest upowszechnianie pogłębionej modernizacji stanowiących trudne wyzwanie budynków wielorodzinnych³⁹. Kolejnym przykładem może być utworzony fundusz odnawialny, łączący dofinansowanie z EFRR, nisko oprocentowane kredyty i Finansowanie Zewnętrzne za pośrednictwem ESCO w celu modernizacji budynków szpitalnych w regionie⁴⁰.

Zakres

Wsparcie opracowania projektów (PDA) zostanie zapewnione na rzecz promotorów projektów publicznych i prywatnych w postaci organów władzy publicznej lub ich grup, publicznych/prywatnych operatorów i organów zarządzających infrastrukturą, przedsiębiorstw energetycznych, łańcuchów detalicznych, dużych właścicieli nieruchomości oraz sektora usług/ przemysłu. Działanie ma wspierać rozwijanie technicznej, ekonomicznej i prawnej wiedzy fachowej, niezbędnej w celu opracowania projektu. Uruchomienie konkretnych inwestycji jest w tym wypadku ostatecznym celem i rezultatem projektu.

Wnioski powinny dotyczyć projektów o wyraźnych walorach prezentacyjnych w zakresie realizowania innowacyjnych rozwiązań, które przyspieszą wdrażanie inwestycji w zrównoważoną energię w całej Europie:

- w zakresie opracowywania skalowalnych programów ukierunkowanych w szczególności na wykorzystanie zwiększonego poziomu inwestycji prywatnych, takich jak EPC, fundusze mieszane, instrumenty finansowe lub innowacyjne programy finansowania w rachunku lub w podatkach; i/lub
- w zakresie innowacji organizacyjnych na rzecz mobilizowania programów inwestycyjnych takich jak tworzenie jednostek opracowujących projekty, budownictwo na dużą skalę czy łączenie aktywów (mieszanych) na poziomie dzielnicy, miasta lub na większym obszarze geograficznym; oraz
- w zakresie poziomu ambicji pod kątem oszczędności energii i redukcji emisji, takich jak głęboka modernizacja, standardy NZEB, budynki lub dzielnice plusenergetyczne i/lub infrastruktura charakteryzująca się wysokim poziomem efektywności energetycznej.

Wnioski mogą być ukierunkowane na takie sektory, jak:

- istniejące budynki mieszkaniowe włącznie z dużymi operatorami budownictwa socjalnego

- istniejące budynki niemieszkalne, należące do podmiotów publicznych lub komercyjnych
- istniejąca infrastruktura publiczna, w tym sieci grzewcze/ chłodnicze, sieci wodne i kanalizacyjne
- czysta i efektywna energetycznie infrastruktura transportu miejskiego i rozwiązania w zakresie mobilności niskoemisyjnej, włącznie z przekształcaniem terenów miejskich na rzecz miękkiej mobilności lub transportu niezmotoryzowanego
- przemysł i usługi, w tym MŚP
- społeczności energetyczne RES i inne inicjatywy obywatelskie.

Wnioski mogą być składane przez pojedynczych wnioskodawców.

Komisja uznaje, że wnioski o wkład UE w wysokości od 0,5 mln EUR do 2 mln EUR pozwoliłyby na osiągnięcie określonych celów. Nie wyklucza to jednak możliwości składania i wyboru wniosków na inne kwoty.

Oczekiwany efekt

- Opracowanie skalowalnego systemu finansowania projektów inwestycyjnych dotyczących zrównoważonej energii
- Inwestycje w zrównoważoną energię, uruchomione dzięki projektowi (łącznie, w mln EUR) Każdy milion EUR wsparcia unijnego powinien uruchomić inwestycje co najmniej na poziomie 15 mln EUR w zrównoważoną energię, ze szczególnym uwzględnieniem finansowania przez sektor prywatny, co zapewni znaczny efekt dźwigni. W przypadku, gdy projekt dotyczy wyłącznie inwestycji w budownictwo mieszkaniowe, docelowa kwota inwestycji powinna wynosić co najmniej 10 mln EUR za każdy milion EUR wsparcia unijnego
- Oszczędność energii pierwotnej/wytwarzanie energii odnawialnej, uruchomione dzięki projektowi (w GWh/ rok)
- Obniżenie emisji gazów cieplarnianych w wyniku realizacji projektu (w GWh/rok)
- Rozwój umiejętności i potencjału koncentраторów projektów w celu realizacji dalszych inwestycji w zrównoważoną energię
- Miejsca pracy stworzone dzięki inwestycjom w zrównoważoną energię
- Jeśli to istotne - poprawa wskaźników stanu zdrowia, np. poprawa jakości powietrza w budynkach lub większa aktywność fizyczna

Poziom dofinansowania

Inne działania (Działania Koordynacyjne i Wspierające) - 95%

Angażowanie i wzmacnianie roli obywateli w przejściu na czystą energię

LIFE-2021-CET-ENERPOV: Zagadnienie interwencji związanych z budownictwem w obszarach podatnych na zagrożenia zubożeniem energetycznym

Cele

Celem tego tematu jest redukcja ubóstwa energetycznego poprzez poprawę efektywności energetycznej lokali mieszkalnych, jako kluczowego czynnika ryzyka ubóstwa energetycznego (dwa pozostałe to niskie dochody i wysokie wydatki na energię) Budynki nadal odpowiadają za 40% łącznego zużycia energii w Europie, a zbyt wielu Europejczyków z trudem jest w stanie opłacać rachunki za energię w związku z niedostateczną izolacją lokali mieszkalnych, wyposażonych w systemy grzewcze/ chłodzące generujące zanieczyszczenia. Zgodnie z założeniami pakietu "Czysta energia dla wszystkich Europejczyków", państwa członkowskie, poprzez Krajowe Plany Energetyczne i Klimatyczne oraz Długoterminowe Strategie Modernizacji (LTRS) muszą zidentyfikować lokale należące do osób zagrożonych ubóstwem energetycznym, traktując skuteczne strategie ich modernizacji jako priorytet. Dyrektywa w sprawie efektywności energetycznej (2012/27/UE) (EED), ze zmianami wprowadzonymi przez dyrektywę 2018/2002/UE, wymaga, aby państwa członkowskie wzięły pod uwagę konieczność zmniejszania ubóstwa energetycznego w kontekście swoich zobowiązań w zakresie efektywności

energetycznej. Dodatkowo, poprawiona wersja EPBD wymaga, aby państwa członkowskie ukierunkowały działania w pierwszej kolejności na najmniej efektywne energetycznie zasoby budowlane (zasada „najgorsze w pierwszej kolejności”) i zajęły się rozwiązaniem problemów z zakresu sprzeczności bodźców i niedoskonałości rynkowych w ramach krajowych LTRS. Jednocześnie, europejski Zielony Ład ma na celu realizację przejścia na czystą energię w sposób społecznie sprawiedliwy i sprzyjający włączeniu społecznemu, przy czym centralnym elementem tego procesu ma być Fala Renowacji⁴¹. To samo podkreśla np. Zalecenie Komisji w sprawie ubóstwa energetycznego⁴².

Oprócz walki z wysokimi opłatami za energię i wysokim jej zużyciem, celem tego tematu jest stawienie czoła licznym niekorzystnym skutkom niskiej jakości zasobów budowlanych, odczuwanym przez mieszkańców, szczególnie z gorszym stanem zdrowia i niższym poziomem włączenia społecznego. Przekształcenie nieefektywnych zasobów mieszkaniowych to strategia ukierunkowana na zwalczanie przyczyn ubóstwa energetycznego, jednak celem tematu jest także obniżenie związanych z nim wysokich kosztów ponoszonych z góry, braku informacji i zaufania, niepewności co do korzyści proponowanych środków, sprzeczności bodźców oraz dyskomfortu spowodowanego przez prace remontowe, włącznie z potencjalną potrzebą przeprowadzki, jako barier utrudniających włączanie gospodarstw domowych do projektów.

Zakres

Proponowane działania powinny ułatwiać absorpcję przez rynek strategii modernizacyjnych na rzecz wdrażania na wielką skalę interwencji budowlanych w dzielnicach szczególnie narażonych na zagrożenia ubóstwem energetycznym, w gęstej zabudowie lub w grupach budynków pozostających pod wspólnym zarządem lub nadzorem spółdzielni mieszkaniowych/ spółdzielni właścicieli budynków mieszkalnych (np. mieszkań socjalnych), zgodnie z założeniami Fali Renowacji i Zaleceniem Komisji w sprawie ubóstwa energetycznego.

Wdrażane strategie mogą wykorzystywać tradycyjne mechanizmy publiczne i/lub modele alternatywne z finansowaniem mieszanym i mogą koncentrować się na sektorze prywatnego najmu, mieszkań socjalnych, budynków wielorodzinnych lub domów zamieszkałych przez właścicieli. Aby zmaksymalizować oszczędność energii, zachowania użytkowników i wykup lokali przez mieszkańców należy brać pod uwagę od początkowego etapu procesu, a wszelkim działaniom powinny towarzyszyć środki pomocnicze, ukierunkowane na adaptację zachowań mieszkańców po interwencji w zakresie zużycia energii np. poprzez kampanie angażujące społeczności lokalne, doradztwo lub szkolenia.

Proponowane działania powinny koncentrować się na obniżeniu kosztów modernizacji (w tym również w trakcie cyklu życia budynku), ograniczeniu czasu realizacji i zminimalizowaniu zakłóceń odczuwanych przez użytkowników budynku. W przypadku nieruchomości na wynajem, działania powinny zapewnić, aby poziom czynszu został utrzymany po zakończeniu robót modernizacyjnych, aby zapobiec gentryfikacji okolicy i przeprowadzkom lokatorów.

Wśród rozwiązań powinny znaleźć się już sprawdzone środki pogłębionej modernizacji, włącznie z izolacją przegród zewnętrznymi, wymianą/ modernizacją systemów technicznych budynku, wymianą okien itd.

Strategia powinna obejmować jeden lub wiele z poniższych elementów, również rozwiązania z zakresu energii odnawialnej, a w stosownych przypadkach włączyć:

- Wdrożenie całościowych, przemysłowych technik pogłębionej modernizacji, a gdy potrzeba włącznie z metodami bazującymi na modułach prefabrykowanych
- Opracowanie i wdrożenie planów działania w zakresie środków efektywności energetycznej, które można realizować etapami, zaczynając o tych o najkrótszym okresie zwrotu, które posłużą jako zachęty (np. rozpoczęcie od wymiany systemów grzewczych/ chłodzących lub izolacji budynku itd.). Plany działania mogą być przygotowywane np. przez władze lokalne lub podmioty społeczne i powinny obejmować systematyczną komunikację i angażowanie wszystkich ważnych interesariuszy. Rozwiązania tanie, które można wdrożyć szybko, także mogą tworzyć niewielką, uzupełniającą część planów działania (np. uszczelnienie, wprowadzenie elementów zadaszenia, folii odbłaskowych na grzejniki). Te plany działania powinny zapobiegać uzależnieniu od jednego dostawcy i mogą np.

bazować na zaleceniach modernizacyjnych określonych w treści Certyfikatów Efektywności Energetycznej. Działania powinny skutkować co najmniej opracowaniem ram wdrażania przed zakończeniem projektu objętego wnioskiem, włącznie z zapewnieniem wystarczającego finansowania i podjęciem odpowiednich zobowiązań przez wszystkich istotnych uczestników

- Opracowanie i wdrożenie planów działania w zakresie środków efektywności energetycznej, które można wdrażać etapowo na rzecz organizacji mieszkalnictwa socjalnego w celu wyjścia naprzeciw szczególnym potrzebom ich zasobów oraz mieszkańców. Powinny one obejmować systematyczną

⁴¹ Komunikat Komisji „Fala renowacji na potrzeby Europy – ekologizacja budynków, tworzenie miejsc pracy, poprawa jakości życia”, 14 października 2020 r. (COM(2020) 662 wersja ostateczna).

⁴² Zalecenie Komisji (UE) 2020/1563 z dnia 14 października 2020 r. dotyczące ubóstwa energetycznego (C(2020) 9600 wersja ostateczna)

komunikację i angażowanie wszystkich ważnych interesariuszy. Rozwiązania tanie, które można wdrożyć szybko, także mogą tworzyć niewielką, uzupełniającą część planów działania (np. uszczelnienie, wprowadzenie elementów zadaszania, folii odbłaskowych na grzejniki). W minimalnym zakresie, działania powinny skutkować opracowaniem ram wdrażania przed zakończeniem projektu objętego wnioskiem, włącznie z zapewnieniem wystarczającego finansowania i podjęciem odpowiednich zobowiązań przez wszystkich istotnych uczestników.

Proponowane działania powinny kłaść nacisk na liczne korzyści z modernizacji dla różnych docelowych grup szczególnie narażonych na zagrożenia - są to m.in. poprawa stanu zdrowia, komfortu, jakości powietrza, włączenia społecznego itd. Działania powinny także uwzględniać strategie oceny cyklu życia (LCA), co pozwoli zminimalizować emisje dwutlenku węgla.

Proponowane działania powinny bazować na uruchomionych już inicjatywach⁴³ i angażować władze lokalne i pośredników, w tym lokatorów/ właścicieli budynków/ zarządców/ spółdzielnie, podmioty społeczne i instytucje socjalne lub społeczności energii odnawialnej i obywatelskie społeczności energetyczne, stosownie do okoliczności.

Komisja uznaje, że wnioski o wkład UE do 1,75 mln EUR pozwoliłyby na osiągnięcie określonych celów. Nie wyklucza to jednak możliwości składania i wyboru wniosków na inne kwoty.

Oczekiwany efekt

Efekty projektów realizowanych w zakresie tego tematu powinny przeznaczone przede wszystkim dla gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym.

- Liczba zmodernizowanych budynków
- Wykazanie efektywności i powtarzalności proponowanych rozwiązań w zakresie gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym
- Liczba opracowanych planów działania
- Liczba konsumentów dotkniętych ubóstwem energetycznym, na których projekt miał wpływ
- Korzyści wielopłaszczyznowe, np. poprawa zdrowia fizycznego i psychicznego, komfortu i środowiska wewnątrz pomieszczeń, lepsza jakość powietrza w pomieszczeniach, poprawa w zakresie włączenia społecznego, ograniczenie nakładów publicznych na ochronę zdrowia
- Podstawowa oszczędność energii/generowanie energii odnawialnej, uruchomione dzięki projektowi (w GWh/ rok)
- Inwestycje w zrównoważoną energię, uruchomione dzięki projektowi (łącznie, w mln EUR)
- Wskaźniki pomiaru ubóstwa energetycznego⁴⁴

-

Poziom dofinansowania

Inne działania (Działania Koordynacyjne i Wspierające) - 95%

LIFE-2021-CET-ENERCOM: Rozwijanie mechanizmów wspierania wspólnot energetycznych i innych inicjatyw obywatelskich w obszarze zrównoważonej energii

Cele

Celem tego tematu jest wspieranie działań na rzecz wzmocnienia współpracy pomiędzy władzami lokalnymi i regionalnymi oraz społecznościami energetycznymi i/lub działań, które prowadzą do powstania zintegrowanych usług, torujących drogę do opracowania i rozwoju obywatelskich programów energetycznych.

⁴³ Na przykład, Europejskie Obserwatorium Ubóstwa Energetycznego i jego następcą, unijne Porozumienie Burmistrzów, Europejskie Obserwatorium Zasobów Budowlanych UE, Inicjatywa na rzecz niedrogiego budownictwa mieszkaniowego i odpowiednie projekty finansowane przez UE

⁴⁴ Zalecenie Komisji (UE) 2020/1563 z dnia 14 października 2020 r. dotyczące ubóstwa energetycznego (C(2020) 9600 wersja ostateczna) i Zalecenie Komisji (UE) 2020/1563 z dnia 14 października 2020 r. dotyczące ubóstwa energetycznego (C(2020) 960 wersja ostateczna)

Wspólnoty energetyczne mogą pomóc obywatelom i władzom lokalnym w inwestowaniu w energię odnawialną i efektywność energetyczną. Uczestnictwo obywateli w projektach z zakresu energii odnawialnej może również przyczynić się do uzyskania przez nie społecznej akceptacji na szczeblu lokalnym. Projekty, za które odpowiada wspólnota, pozwalają obywatelom finansować inwestycje w zrównoważoną energię, które owocują powstaniem korzyści gospodarczych, spójnością społeczną, jak i realizacją innych priorytetów, takich jak poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych lub zmniejszanie poziomu ubóstwa energetycznego.

Rosnąca liczba organów władzy lokalnej stara się zapewnić coraz większej liczbie obywateli i społeczności lokalnych korzyści z transformacji i czynnie w niej uczestniczy. W gruncie rzeczy, samorząd lokalny znajduje się w wyjątkowo korzystnej sytuacji, umożliwiając mu wspieranie, współpracę i inwestowanie, a także tworzenie pozytywnego odniesienia do planowania i kształtowania polityki energetycznej społeczności lokalnej.

Opracowanie odpowiednich mechanizmów interwencji publicznej na poziomie lokalnym ma kluczowe znaczenie, nie istnieje jednak jedno uniwersalne rozwiązanie, które umożliwiłoby powstawanie lokalnych wspólnot energetycznych. Poziom udziału opinii publicznej i rodzaj wymaganych działań są niezwykle zróżnicowane w zależności od określonego kontekstu dla każdego miasta i miasteczka. Działając w oparciu o takie inicjatywy, jak Porozumienie Burmistrzów, należy także wzmacniać potencjał techniczny i finansowy podmiotów lokalnych w zakresie wspierania inicjatyw obywatelskich w obszarze energii (szczególnie w Państwach Członkowskich o niskim poziomie aktywności energetycznej w społecznościach lokalnych).

Wdrożenie projektów z zakresu zrównoważonej energii może okazać się zadaniem złożonym ze względu na jego kontekst regulacyjny oraz politykę (zmiana krajowych programów wsparcia na rzecz energii odnawialnej, uciążliwe procedury zdobywania licencji, rozbudowane procedury administracyjne, trudności z koordynowaniem wdrażania projektu na rynkach rozproszonych itd.). W przypadku podmiotów niewielkich, jak i funkcjonujących pod kierownictwem obywateli, jak np. wspólnoty energetyczne, należy liczyć się z dodatkowymi wyzwaniami praktycznymi, takimi jak brak informacji, ograniczona dostępność finansowania, trudności związane z niewielkimi interwencjami, zarządzaniem uczestnictwem publicznym i zaangażowaniem obywateli, oraz tworzenie efektywnych struktur zarządzania i podejmowania decyzji. Bariery te uniemożliwiają społecznościom energetycznym w całej Europie rozwijanie ich potencjału. Skutecznym sposobem na pokonanie tej złożoności jest dostarczenie usług zintegrowanych w celu opracowania projektów energetycznych we współpracy ze wspólnotami energetycznymi.

Zakres

Niniejszy temat dotyczy działań obejmujących co najmniej JEDEN z następujących zakresów:

Zakres A - Współpraca władz lokalnych w ramach inicjatyw obywatelskich

W tym zakresie, wnioski powinny przewidywać współpracę pomiędzy władzami lokalnymi i regionalnymi (w tym agencjami energetycznymi) i wspólnotami energetycznymi. Może ona przybierać różne formy, jednak wszystkie wnioski powinny uwzględniać co najmniej trzy z poniższych działań:

- Uczestnictwo i/lub tworzenie gminnych inicjatyw energetycznych i wspólnot energetycznych włącznie z różnorodnymi i hybrydowymi formami zbiorowej odpowiedzialności z udziałem władz gminnych i obywateli w celu realizacji celów lokalnej i regionalnej polityki energetycznej.
- Wsparcie rozwoju obywatelskich inicjatyw energetycznych, które umożliwiają podmiotom lokalnym wspólną realizację celów transformacji energetycznej przy wykorzystaniu zasobów, funduszy i potencjału publicznego. Rola władz lokalnych i regionalnych mogłaby obejmować wsparcie projektów wspólnotowych w uzyskaniu dostępu do finansowania obywatelskiego i pożyczek bankowych (np. poprzez gwarancje, finansowanie załączkowe funduszy odnawialnych, wsparcie techniczne na wczesnym etapie rozwoju projektu) oraz zapewnienie generowanej lokalnie energii odnawialnej z obywatelskich projektów energetycznych.
- Opracowanie ram lokalnej polityki wsparcia rozwoju obywatelskich projektów energetycznych (np. poprzez uczestnictwo społeczności lokalnej lub kontyngenty inwestycyjne, upowszechnienie i uproszczenie procedury zezwoleń środowiskowych) oraz ułatwianie dialogu pomiędzy różnymi uczestnikami projektów obywatelskich (np. członkami społeczności lokalnej, istotnymi graczami gospodarczymi, regulatorami krajowymi, władzami lokalnymi i innymi podmiotami społecznymi, ekologicznymi lub energetycznymi na danym obszarze).
- Szkolenia i budowanie potencjału w zakresie rozwoju obywatelskich projektów energetycznych (dla lokalnych i regionalnych urzędników, społeczności lokalnych i innych podmiotów lokalnych) oraz promowanie uczestnictwa obywatelskiego we wspólnotach energetycznych.

Działania te powinny bazować na istniejących inicjatywach, sieciach i platformach, stosownie do okoliczności (np. Porozumienie Burmistrzów, Rynek Inteligentnych Miast).

Zakres B - Rozwijanie zintegrowanych usług wsparcia wspólnot energetycznych

W ramach tego zakresu, wnioski powinny wspierać działania, które przyczyniają się do poprawy warunków rynkowych i rozwijania zintegrowanych usług, których celem jest zmniejszenie złożoności, uproszczenie procesów podejmowania decyzji i stymulowanie tworzenia projektów w ramach wspólnot energetycznych. Usługi te mogą być wdrażane przez podmioty publiczne lub prywatne w ścisłej współpracy z władzami lokalnymi i/lub regionalnymi na docelowych obszarach. Zaplanowane usługi zintegrowane powinny prowadzić do realizacji listy obywatelskich inwestycji energetycznych i mogą obejmować:

- Budowanie potencjału i ułatwianie lokalnym wspólnotom energetycznym oraz spółdzielniom dostępu do informacji i wytycznych w zakresie tworzenia, finansowania i wdrażania projektów (np. licencji, zamówień publicznych z zakresu energetyki wspólnotowej, modeli biznesowych, aspektów prawnych).
- Tworzenie powiązań pomiędzy różnymi podmiotami w łańcuchu wartości (tzn. dostawcami technologii, instytucjami finansującymi, organami odpowiedzialnymi za udzielanie licencji, koncentratorami).
- Łączenie projektów z zakresu zrównoważonej energii o niewielkiej skali, w tym (w stosownych przypadkach) wsparcie komercjalizacji energii i uczestnictwa w rynkach elastyczności.
- Rozwijanie narzędzi finansowych, ułatwiających opracowywanie projektów z zakresu energetyki wspólnotowej oraz zapewniających im dostęp do finansowania obywatelskiego i pożyczek bankowych (np. poprzez gwarancje, finansowanie załączkowe funduszy odnawialnych, wsparcie techniczne na wczesnym etapie rozwoju projektu).

Dla zakresów A i B (w stosownych przypadkach):

Wnioski powinny uzasadniać, w jaki sposób wybrane programy pilotażowe pasują do definicji „wspólnoty energetycznej działającej w zakresie energii odnawialnej” zgodnie z [poprawioną wersją dyrektywy w sprawie energii odnawialnej](#) ((UE) 2018/2001) i/lub do definicji „wspólnoty energetycznej” zgodnie z [postanowieniami dyrektywy](#) w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej ((EU) 2019/944).

Wnioski mogą dotyczyć dowolnego obszaru związanego ze zrównoważoną energią (wytwarzanie energii odnawialnej, przesył, dystrybucja, modernizacja z inicjatywy obywateli, efektywność energetyczna, e-mobilność itd.). Proponowane działania mogą także promować (wg uznania wnioskodawców) handel/wymianę energii odnawialnej pomiędzy konsumentami i/lub społecznościami za pomocą mechanizmu rozliczeniowego „wirtualne pomiary dla rozliczeń netto” rozwiązania w zakresie (zbiorczego) magazynowania energii lub wymiany między bezpośrednimi użytkownikami.

Wnioski powinny wykazywać, w jaki sposób zapewni się wsparcie uczestnikom o kluczowym znaczeniu dla skuteczności działania (w szczególności, władzom lokalnym lub regionalnym).

Projekty powinny obejmować informacje zwrotne przydatne dla celów ulepszania polityki publicznej, środowiska prawnego i regulacyjnego w dziedzinie energetyki obywatelskiej na szczeblu europejskim.

Wnioski dotyczące powielenia istniejących innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych powinny obejmować uzasadnienie dokonanego wyboru oraz wskazywać, w jaki sposób dane rozwiązanie zostanie wdrożone w kontekście lokalnym.

Wnioski powinien cechować wysoki stopień powtarzalności, a w ich treści powinien znaleźć się jasny plan działania w zakresie komunikowania doświadczeń i wyników na rzecz potencjalnych naśladowców w całej UE.

Komisja uznaje, że wnioski o wkład UE do 1,75 mln EUR pozwoliłyby na osiągnięcie określonych celów. Nie wyklucza to jednak możliwości składania i wyboru wniosków na inne kwoty.

Oczekiwany efekt

- Liczba inicjatyw obywatelskich objętych wsparciem i/lub utworzonych w wyniku realizacji projektu
- Liczba obywateli uczestniczących we wspólnotach energetycznych w wyniku realizacji projektu
- Liczba uczestników, którzy rozwinęli swoje umiejętności w zakresie energetyki obywatelskiej (urzędnicy lokalni i regionalni lub inni istotni uczestnicy)
- Liczba organów lokalnych i regionalnych, które zobowiązały się do powielania dobrych praktyk
- Inwestycje w zrównoważoną energię, uruchomione dzięki projektowi (łącznie, w mln EUR)
- Oszczędność energii pierwotnej/wytwarzanie energii odnawialnej, uruchomione dzięki projektowi (w GWh/ rok)

- Liczba funkcjonujących zintegrowanych węzłów usługowych w chwili zakończenia projektu, jakkolwiek realizacja inwestycji i zwiększenie jej skali może nastąpić po zakończeniu projektu (zakres B)
- Rozwój sekwencji inwestycji lokalnych w obszarze energetyki wspólnotowej (w mln EUR inwestycji w ciągu pierwszych 5 lat) (zakres B)

Poziom dofinansowania

Inne działania (Działania Koordynacyjne i Wspierające) - 95%

3. Dostępny budżet

Dostępny budżet w związku z naborem wynosi około **94.500.000 EUR**.

Orientacyjne dane na temat budżetu dla poszczególnych tematów zawiera poniższa tabela.

Obszar	Budżet
LIFE-2021-CET-LOCAL	7 000 000 EUR
LIFE-2021-CET-POLICY	6 000 000 EUR

LIFE-2021-CET-GOV	5 500 000 EUR
LIFE-2021-CET-BUILDRENO	6 000 000 EUR
LIFE-2021-CET-AUDITS	5 500 000 EUR
LIFE-2021-CET-VALUECHAIN	4 000 000 EUR
LIFE-2021-CET-BUILDSKILLS	6 000 000 EUR
LIFE-2021-CET-COOLING	4 000 000 EUR
LIFE-2021-CET-SMARTSERV	4 000 000 EUR
LIFE-2021-CET-SMARTREADY	6 000 000 EUR
LIFE-2021-CET-MAINSTREAM	5 500 000 EUR
LIFE-2021-CET-INNOFIN	5 500 000 EUR
LIFE-2021-CET-HOMERENO	6 000 000 EUR

LIFE-2021-CET-HOMERECOM	2 000 000 EUR
LIFE-2021-CET-COALREGIONS	3 000 000 EUR
LIFE-2021-CET-PDA	6 000 000 EUR
LIFE-2021-CET-ENERPOV	5 500 000 EUR
LIFE-2021-CET-ENERCOM	7 000 000 EUR

Zastrzegamy sobie prawo do odstąpienia od dystrybucji całości dostępnych funduszy lub do ich redystrybucji w ramach naboru, pomiędzy obszarami priorytetowymi, w zależności od otrzymanych wniosków i wyników ich oceny.

4. Harmonogram i terminy

Harmonogram i terminy (orientacyjne)	
Ogłoszenie naboru:	13 lipca 2021 r.
Termin składania wniosków:	<u>12 stycznia 2022 r. - 17:00:00 CET</u> (Bruksela)
Informacje o wynikach oceny:	Maj-czerwiec 2022 r.
Podpisanie Umowy:	wrzesień 2022 r.

5. Dopuszczalność i dokumenty

Wnioski muszą być złożone przed **terminem składania wniosków** (patrz harmonogram punkt 4).

Wnioski należy składać w formie **elektronicznej** za pośrednictwem Systemu Składania Dokumentów Portalu Finansowania i Przetargów (dostępnego ze strony „Topic” w sekcji [Search Funding & Tenders](#)). Składanie wniosków w formie papierowej NIE jest możliwe.

Wnioski (w tym załączniki i dokumenty pomocnicze) muszą być składane na formularzach dostarczonych *wewnątrz* Systemu Składania Wniosków (NIE w formie dokumentów dostępnych na stronie Tematów - mają one wyłącznie charakter informacyjny).

Akronim projektu — Akronim projektu musi zawierać słowo LIFE.

Wnioski muszą być **kompletne** i zawierać wszystkie wymagane informacje oraz załączniki i dokumenty uzupełniające:

- Formularz Wniosku Część A - zawiera dane administracyjne uczestników (przyszły koordynator, beneficjenci i podmioty stowarzyszone) oraz podsumowanie budżetu projektu (*wypełnić bezpośrednio online*)
- Formularz Wniosku Część B - zawiera opis techniczny projektu (*do pobrania z Systemu Składania Wniosków w Portalu, wypełnienia, a następnie ponownego zamieszczenia na stronie*)
- Część C (*do wypełnienia bezpośrednio online*) zawiera dodatkowe informacje o projekcie
- **obowiązkowe załączniki i dokumenty uzupełniające** (*do zamieszczenia na stronie*):
 - szczegółowa tabela budżetu (obowiązkowy szablon Excel dostępny w Systemie Składania Wniosków)
 - informacje o uczestnikach (*obowiązkowy szablon dostępny w Systemie Składania Wniosków*)
 - dla tematu LIFE-2021-CET-PDA: tabela inwestycji (*obowiązkowy szablon dostępny w Systemie Składania Wniosków*)
- **załączniki opcjonalne**: listy intencyjne

Uwaga: kwoty zawarte w sumarycznej tabeli budżetu (wypełnianej bezpośrednio online) muszą odpowiadać kwotom wyliczonym w szczegółowej tabeli budżetu. W przypadku niezgodności, kwoty w sumarycznej tabeli budżetu online mają znaczenie nadrzędne.

W chwili składania wniosku należy potwierdzić **uprawnienia do działania** w imieniu wszystkich wnioskodawców. Ponadto, należy potwierdzić, że informacje zawarte we wniosku są prawdziwe i kompletne, a uczestnicy spełniają warunki otrzymania finansowania UE (w szczególności pod względem kwalifikowalności, zdolności finansowej i operacyjnej, wyłączenia itd.). Przed podpisaniem umowy o udzielenie dotacji, każdy z beneficjentów i podmiotów stowarzyszonych będzie musiał potwierdzić to ponownie, podpisując stosowne oświadczenie (DoH). Wnioski niezawierające wszystkich dokumentów uzupełniających będą odrzucane.

Wniosek musi być **czytelny, dostępny i nadający się do druku**.

Maksymalna długość wniosku to **120 stron** (Część B). Oceniający nie będą brali pod uwagę stron dodatkowych.

Na dalszym etapie, wnioskodawca może zostać poproszony o dostarczenie dodatkowych dokumentów (*w celu potwierdzenia statusu prawnego podmiotu, weryfikacji zdolności finansowej, potwierdzenia numeru rachunku bankowego itd.*).

Więcej informacji na temat procesu składania wniosków (włącznie z zagadnieniami IT) można znaleźć w [Podręczniku Online](#).

6. Kwalifikowalność

Kwalifikujący się uczestnicy (kwalifikujące się kraje)

Aby zostać uznanym za kwalifikowalnego wnioskodawcę (beneficjenci i podmioty stowarzyszone) muszą:

- być podmiotami prawnymi (publicznymi lub prywatnymi)
- posiadać siedzibę w jednym z kwalifikujących się państw, tzn.:
 - państwach członkowskich UE (włącznie z krajami i terytoriami zamorskimi (OCT))
 - krajach poza UE:
 - wymienionych krajach EOG i krajach związanych z Programem LIFE ([kraje uczestniczące](#)) lub krajach, które są obecnie w trakcie negocjowania układu

ustanawiającego stowarzyszenie, w przypadku których układ ten wejdzie w życie przed datą podpisania umowy o dotacji

- koordynator musi mieć siedzibę w kwalifikującym się kraju

Beneficjenci i podmioty stowarzyszone muszą zostać wpisane do [Rejestru Uczestników](#) — przed

złożeniem wniosku - i podlegają walidacji przez Centralne Służby Walidacyjne (Walidacja REA). Dla celów walidacji, zostaną poproszeni o przesłanie dokumentów potwierdzających ich status prawny i pochodzenie.

Inne podmioty mogą uczestniczyć w konsorcjum w innym charakterze, na przykład jako partnerzy stowarzyszeni, podwykonawcy, strony trzecie udzielające wkładu rzeczowego itd. (*patrz punkt 13*).

Określone przypadki

Finansowanie w wyjątkowych przypadkach- Podmioty z innych krajów (nie wymienionych powyżej) podlegają uznaniu za kwalifikujące się w wyjątkowych przypadkach, jeśli organ dotujący uzna ich uczestnictwo za kluczowe dla wdrożenia działania (*patrz program prac*). Osoby fizyczne - Osoby fizyczne NIE kwalifikują się (z wyłączeniem osób samozatrudnionych, tzn. przedsiębiorców indywidualnych w sytuacji, gdy ich firma nie posiada osobowości prawnej odrębnej od tej osoby fizycznej).

Organizacje międzynarodowe - organizacje międzynarodowe kwalifikują się. Zasady dotyczące kwalifikujących się krajów nie mają do nich zastosowania.

Podmioty bez osobowości prawnej - Podmioty, które nie mają osobowości prawnej na mocy prawa krajowego mogą uczestniczyć w wyjątkowych przypadkach pod warunkiem, że ich przedstawiciele posiadają zdolność do podejmowania zobowiązań prawnych w ich imieniu oraz oferować gwarancje ochrony interesów finansowych UE równoważne do oferowanych przez osoby prawne⁴⁵.

Organy UE - organy UE (z wyłączeniem Wspólnego Centrum Badawczego Komisji Europejskiej) NIE mogą wchodzić w skład konsorcjum.

Stowarzyszenia i grupy interesów - Podmioty składające się z członków mogą uczestniczyć jako „pojedynczy beneficjenci” lub „beneficjenci nieposiadający osobowości prawnej⁴⁶”. Uwaga: jeśli działanie będzie realizowane przez członków, powinni oni także uczestniczyć (w charakterze beneficjentów lub podmiotów stowarzyszonych, w przeciwnym razie generowane przez nich koszty NIE będą kwalifikowalne).

Kraje w trakcie negocjowania układu ustanawiającego stowarzyszenie - Beneficjenci z krajów w trakcie negocjacji (*patrz wyżej*) mogą uczestniczyć w naborze i podpisywać umowy dotacji, jeśli negocjacje zostaną zakończone przed datą podpisania umowy (z mocą wsteczną, o ile warunek ten przewiduje umowa).

Środki restrykcyjne UE - Zasady szczególne, stosowane do niektórych podmiotów (*np. podmiotów podlegających pod [środki restrykcyjne UE](#) na mocy Art. 29 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i Art. 215 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)⁴⁷ oraz podmioty objęte Wytycznymi Komisji nr [2013/C 205/05](#)⁴⁸*). Podmioty te nie są uprawnione do uczestnictwa w jakimkolwiek charakterze, w tym jako beneficjenci, podmioty stowarzyszone, partnerzy stowarzyszeni lub odbiorcy wsparcia finansowego na rzecz osób trzecich (o ile występują).

 Aby uzyskać więcej informacji, patrz [Zasady walidacji podmiotów prawnych, Powoływanie LEAR oraz Ocena zdolności finansowej](#).

Skład konsorcjum

Wnioski należy składać do:

w przypadku tematów LIFE-2021-CET-BUILDSKILLS, LIFE-2021-CET-PDA i LIFE-2021-CETHOMERENO:

dopuszczony zostanie jeden wnioskodawca z kwalifikującego się kraju;

w przypadku tematów LIFE-2021-CET-LOCAL, LIFE-2021-CET-POLICY, LIFE-2021-CET-GOV, LIFE2021-CET-BUILDRENO, LIFE-2021-CET-AUDITS, LIFE-2021-CET-VALUECHAIN, LIFE2021-CET-COOLING, LIFE-2021-CET-SMARTSERV, LIFE-2021-CET-SMARTREADY, LIFE-2021-CET-MAINSTREAM, LIFE-2021-CET-INNOFIN, LIFE-2021-CETHOMERECOM, LIFE-2021-CET-COALREGIONS, LIFE-2021-CET-ENERPOV and LIFE2021-CET-ENERCOM:

wnioski musi złożyć co najmniej 3 wnioskodawców (beneficjenci; nie podmioty stowarzyszone) z 3 różnych kwalifikujących się krajów.

⁴⁵ Patrz Art. 197(2)(c) Rozporządzenia finansowego UE [2018/1046](#).

⁴⁶ Definicje - zob. Art. a 187(2) i 197(2)(c) rozporządzenia finansowego [2018/1046](#).

⁴⁷ Uwaga: Dziennik Urzędowy UE zawiera oficjalną listę, a w przypadku konfliktu postanowień, jego treść jest nadrzędna w stosunku do treści [Mapy Sankcji UE](#).

⁴⁸ Wytyczne Komisji nr [2013/C 205/05](#) dotyczące kwalifikowania się podmiotów izraelskich i ich działań na terytoriach okupowanych przez Izrael od czerwca 1967 r. do korzystania z dotacji, nagród i instrumentów finansowych finansowanych ze środków UE począwszy od 2014 r. (Dziennik Urzędowy UE C 205 z dnia 19.07.2013, str. 9-11).

Kwalifikujące się działania

Kwalifikujące się działania zostały wymienione w punkcie 2 powyżej.

Projekty muszą być zgodne z polityką i priorytetami UE (*np. takimi, jak polityka w zakresie środowiska, społeczeństwa, bezpieczeństwa, przemysłu i handlu itd.*).

Wsparcie finansowe na rzecz osób trzecich nie jest dozwolone.

Obszar geograficzny (kraje docelowe)

Wnioski muszą odnosić się do działań realizowanych w krajach kwalifikujących się (*patrz wyżej*). Działania poza obszarem krajów kwalifikujących się muszą być niezbędne dla osiągnięcia celów projektu w krajach kwalifikujących się.

7. Zdolność finansowa i operacyjna i wyłączenie

Zdolność finansowa

Wnioskodawcy muszą dysponować **stabilnymi i wystarczającymi zasobami** dla potrzeb skutecznego wdrożenia projektu i zapewnienia wkładu własnego. Organizacje uczestniczące w kilku projektach muszą mieć zdolność do wdrażania wszystkich tych projektów.

Weryfikacja zdolności finansowej będzie prowadzona na podstawie dokumentów, które należy pobrać z [Rejestru Uczestników](#) w ramach przygotowań do podpisania umowy dotacji (*np. rachunek zysków i strat i bilans, biznes plan, raport z audytu przeprowadzonego przez niezależnego biegłego rezydenta, potwierdzenie sald za ostatni zakończony rok obrotowy itd.*). Analiza będzie oparta na neutralnych wskaźnikach finansowych, uwzględniając jednakże zarazem inne aspekty, np. zależność od finansowania unijnego oraz deficyt i przychody w latach poprzednich.

Zwykle, weryfikacja jest przeprowadzana w stosunku do wszystkich koordynatorów z wyłączeniem:

- organów publicznych (podmiotów utworzonych jako organy publiczne zgodnie z prawem krajowym, włącznie z władzami lokalnymi, regionalnymi lub krajowymi) i organizacji międzynarodowych
- sytuacji, gdy projektodawcy wnioskuje o dotację na poziomie nieprzekraczającym 60 000 EUR.

W razie konieczności, może też zostać przeprowadzona w odniesieniu do podmiotów stowarzyszonych.

Jeśli uznamy Państwa zdolność finansową za niewystarczającą, możemy zażądać:

- dodatkowych informacji
 - zastosowania wzmocnionego reżimu odpowiedzialności finansowej, tzn. solidarnej odpowiedzialności wszystkich beneficjentów lub solidarnej odpowiedzialności podmiotów stowarzyszonych (*patrz niżej, punkt 10*)
 - wypłaty zaliczek w ratach
 - (jednej lub wielu) gwarancji na kwoty zaliczki (*patrz niżej, punkt 10*)
- lub
- odstąpić od proponowania zaliczek
 - zażądać zastąpienia wnioskodawcy, lub, w razie konieczności, odrzucić cały wniosek.

Aby uzyskać więcej informacji, patrz [Zasady walidacji podmiotów prawnych, Powoływanie LEAR oraz Ocena zdolności finansowej](#).

Zdolność operacyjna

Wnioskodawcy muszą posiadać **know-how, kwalifikacje i zasoby** w celu skutecznego wdrożenia projektów i wygenerowania wkładu wł(włącznie z odpowiednim doświadczeniem w realizacji projektów o zbliżonej skali i charakterze).

Zdolność ta podlega ocenie wraz z kryterium „Zasoby” na podstawie kompetencji i doświadczenia wnioskodawców i ich zespołów projektowych, włącznie z zasobami operacyjnymi (ludzkimi, technicznymi i innymi), lub, w wyjątkowych przypadkach, środków proponowanych w celu ich pozyskania do czasu rozpoczęcia realizacji zadania.

jeśli wynik oceny kryterium przyznania finansowania będzie pozytywny, uznaje się, że wnioskodawcy dysponują wystarczającą zdolnością operacyjną.

Wnioskodawcy muszą wykazać tę zdolność poprzez:

- profile ogólne (kwalifikacje i doświadczenie) personelu odpowiedzialnego za zarządzanie i wdrażanie projektu
- opis uczestników konsorcjum (oraz poprzednich projektów, o ile występują).

Możemy zażądać dodatkowych dokumentów uzupełniających, jeśli konieczne będzie potwierdzenie zdolności operacyjnej któregokolwiek z uczestników.

Wyłączenie

Wnioskodawcy objęci **decyzją UE o wyłączeniu** lub jedną z wymienionych niżej

sytuacji wyłączenia, które uniemożliwiają im otrzymanie finansowania UE NIE mogą uczestniczyć:⁴⁹

- upadłość, likwidacja, oddanie pod zarządek sądów, układ z wierzycielami, zawieszenie działalności gospodarczej lub podobne procedury (włącznie z procedurami dla osób ponoszących nieograniczoną odpowiedzialność za zadłużenie wnioskodawców)
- ☐ niedotrzymanie zobowiązań w zakresie podatków lub ubezpieczeń społecznych (w tym przez osoby ponoszące nieograniczoną odpowiedzialność za zadłużenie wnioskodawców)
- dopuszczenie się poważnego wykroczenia zawodowego⁵⁰ (w tym przez osoby uprawnione do reprezentacji, podejmowania decyzji lub kontroli, beneficjentów rzeczywistych lub osoby, które odgrywają kluczową rolę dla przyznania dotacji/ realizacji działania)
- popełnienie nadużycia, korupcja, powiązania z organizacją przestępczą, pranie pieniędzy, przestępstwa związane z terroryzmem (włącznie z finansowaniem terroryzmu), praca dzieci lub handel ludźmi (w tym przez osoby uprawnione do reprezentacji, podejmowania decyzji lub kontroli, beneficjentów rzeczywistych lub osoby, które odgrywają kluczową rolę dla przyznania dotacji/ realizacji działania)
- wykazanie istotnych braków pod względem spełnienia głównych obowiązków wynikających z zamówienia publicznego, umowy o dotację, nagrodę, umowy na świadczenie usług doradczych itp. (w tym przez osoby uprawnione do reprezentacji, podejmowania decyzji lub kontroli, beneficjentów rzeczywistych lub osoby, które odgrywają kluczową rolę dla przyznania dotacji/ realizacji działania)
- dopuszczenie się nieprawidłowości w znaczeniu wskazanym w Art. 1(2) Rozporządzenia nr [2988/95](#) (w tym przez osoby uprawnione do reprezentacji, podejmowania decyzji lub kontroli, beneficjentów rzeczywistych lub osoby, które odgrywają kluczową rolę dla przyznania dotacji/ realizacji działania)
- założenie podmiotu w innej jurysdykcji w celu obejścia obowiązków podatkowych, społecznych lub innych przewidzianych prawem w kraju pochodzenia lub założenie w tym celu kolejnego podmiotu (w tym przez osoby uprawnione do reprezentacji, podejmowania decyzji lub kontroli, beneficjentów rzeczywistych lub osoby, które odgrywają kluczową rolę dla przyznania dotacji/ realizacji działania).

Wnioskodawcy podlegają także odrzuceniu w przypadku stwierdzenia, że⁵¹:

- w trakcie procedury rozpatrywania wniosków w sposób fałszywy przedstawili informacje wymagane jako warunek uczestnictwa lub nie przedstawili tych informacji
- byli uprzednio zaangażowani w przygotowanie naboru, co oznacza zakłócenie konkurencji, którego w inny sposób nie można wyeliminować (konflikt interesów).

8. Procedura oceny i przyznania dotacji

Wnioski należy składać zgodnie ze **standardową procedurą składania i oceny wniosków** (jednoetapowe

⁴⁹ Patrz Art. 136 i 141 Rozporządzenia finansowego UE [2018/1046](#).

⁵⁰ wykroczenie zawodowe obejmuje: pogwałcenie zasad etycznych zawodu, błędne postępowanie, które wpływa na wiarygodność zawodową, fałszywe oświadczenia/ podanie błędnych informacji, uczestnictwo w kartelu lub innej umowie zakłócającej konkurencję, naruszenie IPR, podejmowanie prób wywarcia wpływu na procesy podejmowania decyzji lub pozyskania informacji poufnych od organów publicznych celem zyskania przewagi.

⁵¹ Patrz Art. 141 Rozporządzenia finansowego UE [2018/1046](#).

złożenie + jednoetapowa ocena).

Komisja oceniająca (przy wsparciu niezależnych ekspertów zewnętrznych) przeprowadzi ocenę wszystkich wniosków. Wnioski podlegają w pierwszej kolejności sprawdzeniu pod kątem wymogów formalnych (dopuszczalność i kwalifikowalność, *patrz punkty 5 i 6*). Wnioski uznane za dopuszczalne i kwalifikowalne zostaną poddane ocenie (dla każdego obszaru) w kontekście zdolności operacyjnej i kryteriów oceny (*patrz punkty 7 i 9*), a następnie uszeregowane według punktacji.

W przypadku wniosków, które uzyskały tę samą punktację (w obrębie obszaru priorytetowego lub kwot budżetowych, określona zostanie **kolejność pierwszeństwa** z zastosowaniem następującego podejścia:

Kolejno dla każdej grupy wniosków *ex aequo*, zaczynając od grupy z najwyższą punktacją i przechodząc do kolejnych w porządku malejącym, wnioski *ex aequo* zostaną uporządkowane wg pierwszeństwa odpowiednio do punktacji uzyskanej w związku z kryterium przyznania dotacji „Wpływ”. W przypadku takiej samej punktacji, pierwszeństwo podlega rozstrzygnięciu na podstawie punktacji wg kryterium „Istotność”, następnie „Jakość” oraz „Zasoby.”

Wszyscy wnioskodawcy zostaną poinformowani o wyniku oceny (**pismo w sprawie wyniku oceny**). Wybrani wnioskodawcy zostaną zaproszeni do etapu sporządzenia umowy dotacji; pozostali zostaną umieszczeni na liście rezerwowej lub odrzuceni. Wnioski poniżej progu budżetowego (tzn. wnioski, które przeszły, ale uzyskały zbyt niską punktację, aby otrzymać finansowanie) otrzymają Pieczęć Doskonałości.

 Brak zobowiązania do finansowania - Zaproszenie do etapu sporządzenia umowy dotacji NIE stanowi formalnego zobowiązania do udzielenia dofinansowania. Przed jego przyznaniem, musimy wdrożyć szereg środków kontroli prawnej: *walidacji podmiotu prawnego, zdolności finansowej, kontroli wykluczenia itd.*

Przygotowanie umowy dotacji będzie obejmować rozmowy w celu uszczegółowienia aspektów technicznych lub finansowych projektu i może wymagać podania przez wnioskodawcę dodatkowych informacji. Proces ten może również wymagać skorygowania wniosku w celu uwzględnienia zaleceń komisji oceniającej lub innych zagadnień. Warunkiem wstępnym podpisania umowy dotacji jest zgodność.

Jeśli wnioskodawca jest przekonany, że procedura oceny przebiegała nieprawidłowo, może złożyć **skargę** (w terminie i zgodnie z procedurami opisanymi w piśmie dotyczącym wyniku oceny). Należy pamiętać, że powiadomienia, które nie zostały otwarte w ciągu 10 dni od daty ich otrzymania uznaje się za otrzymane, a termin liczy się od daty ich otwarcia/ uzyskania do nich dostępu (*patrz także [Warunki i Zasady Portalu Finansowania i Przetargów](#)*). Należy także pamiętać, że w przypadku wniosków składanych w formie elektronicznej mogą występować ograniczenia co do liczby znaków.

9. Kryteria przyznawania dotacji

Kryteria przyznawania dotacji w ramach tego naboru są następujące:

1. Istotność (0-20 punktów)

- Istotność wkładu w realizację jednego lub wielu określonych celów Programu LIFE i odpowiedniego podprogramu
- Zakres, w jakim wniosek jest zgodny z opisem zawartym w zaproszeniu do składania wniosków, włącznie, w stosownych przypadkach, z określonymi w nim priorytetami
- Koncepcja i metodologia: zasadność ogólnej logiki interwencji
- Zakres, w jakim oferty zawarte we wniosku generują wspólne korzyści i umożliwiają synergię z innymi obszarami polityki, istotnymi dla realizacji celów polityki w zakresie środowiska i klimatu

2. Wpływ (0-20 punktów)

- Ambicja i wiarygodność efektu oczekiwanego w trakcie realizacji/ po zakończeniu projektu w związku z działaniem, w tym zapewnienie, że działanie to realizowane jest bez szkody dla innych celów szczegółowych Programu LIFE
- Trwałość efektów projektu po jego zakończeniu
- Jakość środków przyjętych do osiągnięcia efektów projektu
- Potencjał replikacji efektów projektu w tych samych lub innych sektorach lub miejscach, lub zwiększenia jego skali przez podmioty prywatne lub publiczne lub poprzez uruchomienie większych inwestycji lub środków finansowych (potencjał katalityczny).

3. Jakość (0-20 punktów)

- Jasność, trafność i wykonalność planu prac
- Identyfikacja i mobilizacja ważnych interesariuszy

- Odpowiedni zasięg geograficzny działań
- Jakość planu monitorowania i raportowania efektów
- Prawdliwość i jakość środków komunikowania i upowszechniania projektu oraz jego efektów wśród różnych grup docelowych

4. Zasoby (0-20 punktów)

- Skład zespołu projektowego - pod kątem kwalifikacji, umiejętności i odpowiedzialności oraz poprawność struktury zarządzania
- Prawdliwość budżetu i zasobów oraz ich zgodność z planem prac
- Przejrzystość budżetu, tj. odpowiedni opis składników kosztowych
- Zakres, w jakim uwzględniono wpływ projektu na środowisko, w tym poprzez wykorzystanie zielonych zamówień publicznych. Wykorzystanie uznanych metod obliczania śladu środowiskowego projektu (*np. metod PEF lub OEF lub podobnych w rodzaju PEFCR/OEFSR*) lub systemów zarządzania środowiskowego (*np. EMAS*) będzie atutem
- Stosunek wartości do ceny
-

Kryteria przyznawania dotacji	Minimalna punktacja stanowiąca wynik pozytywny	Maksymalna punktacja	Ważenie wyników
Istotność	10	20	1
Wpływ	10	20	1,5
Jakość	10	20	1
Zasoby	10	20	1
Łączna ważona punktacja (wynik pozytywny) (bez premii)	55	90	n.d.

Maksymalna liczba punktów (jednoetapowo): 90 punktów.

Progi indywidualne na kryterium (jednoetapowo): 10 punktów.

Próg łączny (jednoetapowo): 55 punktów.

Wnioski, które przejdą progi indywidualne ORAZ próg łączny będą rozpatrywane pod kątem finansowania - w granicach dostępnego budżetu. Inne wnioski zostaną odrzucone.

10. Struktura prawna i finansowa Umowy dotacji

Wnioskodawcy, którzy uzyskają pozytywną ocenę wniosku, zostaną zaproszeni do etapu przygotowania umów dotacji, w trakcie którego przystąpią do przygotowania Umowy Dotacji we współpracy z unijnym specjalistą ds. projektów.

Umowa Dotacji będzie określać ramy dotacji oraz jej warunki i zasady, w szczególności w odniesieniu do efektów, raportowania i płatności.

Wzór Umowy Dotacji, która zostanie zastosowana (jak i inne ważne szablony i wytyczne) można znaleźć w dziale [Dokumentów Referencyjnych w Portalu](#).

Data rozpoczęcia i czas trwania projektu

Data rozpoczęcia i czas trwania projektu zostaną wskazane w Umowie Dotacji (*Arkusz Danych, punkt 1*). Zwykle, data rozpoczęcia przypada po podpisaniu umowy. Rozpatrzenie wsteczne wniosku może nastąpić w wyjątkowych przypadkach z uzasadnionych przyczyn, ale nigdy wcześniej, niż w terminie złożenia wniosku.

Kamienie milowe i efekty

Kamienie milowe i efekty dla każdego projektu podlegają włączeniu do Systemu Udzielania Dotacji w Portalu oraz wykazaniu w Załączniku nr 1 do Umowy o udzielenie dotacji.

Forma dotacji, poziom dofinansowania i maksymalna kwota dotacji

Parametry dotacji (*maksymalna kwota dotacji, poziom dofinansowania, suma kosztów kwalifikowalnych itd.*) podlegają wskazaniu w treści Umowy Dotacji (*Arkusze Danych, punkt 3 i art. 4*).

Budżet projektu (maksymalna kwota dotacji): *patrz punkt 3 powyżej*. Udzielona dotacja może być niższa od wnioskowanej.

Dotacja stanowić będzie mieszaną dotację na pokrycie kosztów w oparciu o budżet (koszty faktycznie poniesione, z elementami kosztów jednostkowych i ryczałtu). Oznacza to, że zwrot obejmuje WYŁĄCZNIE określone rodzaje kosztów (koszty kwalifikowalne) oraz koszty *faktycznie* poniesione w ramach projektu (NIE koszty *budżetowe*). W przypadku kosztów jednostkowych i ryczałtowych, możliwe jest naliczenie kwot obliczonych zgodnie z wyjaśnieniem zawartym w Umowie o dotację (*patrz art. 6 i Załącznik nr 2 i 2a*).

Koszty podlegają zwrotowi wg poziomu finansowania ustalonego w treści Umowy Dotacji (maksymalnie **95%**).

Dotacja NIE może generować zysku (tzn. nadwyżki przychodów + dotacji UE w stosunku do kosztów). Organizacje nastawione na osiąganie zysku mają obowiązek zgłoszenia przychodów, a w przypadku wygenerowania zysku, odliczymy go od końcowej kwoty dotacji (*patrz art. 22.3*).

Ponadto, należy pamiętać, że ostateczna kwota dotacji może ulec zmniejszeniu w przypadku niezgodności z Umową Dotacji (np. nieprawidłowości w realizacji, niedotrzymanie zobowiązań itd.).

Kategorie budżetowe i warunki kwalifikowalności kosztów

Kategorie budżetowe i warunki kwalifikowalności kosztów są określone w Umowie Dotacji (*Arkusze Danych, punkt 3, art. 6 i Załącznik nr 2*).

Kategorie budżetowe określone dla niniejszego zaproszenia:

- A. Koszty osobowe
 - A.1 Pracownicy, A.2 Osoby fizyczne pracujące na podstawie bezpośredniej umowy, A.3 Osoby oddelegowane
 - A.4 Właściciele MŚP i beneficjenci będący osobami fizycznymi
 - A.5 Wolontariusze
- B. Koszty podwykonawstwa
- C. Koszty zakupów
 - C.1 Koszty podróży i utrzymania
 - C.2 Wyposażenie
 - C.3 Inne towary, roboty i usługi
- D. Inne kategorie kosztów
 - D.1 Wsparcie finansowe na rzecz osób trzecich
 - D.2 Zakup gruntu
- E. Koszty pośrednie

Określone warunki kwalifikowalności kosztów w związku z niniejszym zaproszeniem:

- koszty osobowe:
 - Koszt jednostkowy właścicieli MŚP/ osób fizycznych⁵²³⁹: Tak
 - koszt jednostkowy wolontariuszy⁵³: Tak (z wyłączeniem kosztów pośrednich)

⁵² [Decyzja](#) Komisji z dnia 20 października 2020 zezwalająca na zastosowanie kosztów jednostkowych dla kosztów osobowych w przypadku właścicieli małych i średnich przedsiębiorstw oraz beneficjentów, będących osobami fizycznymi, nieotrzymujących wynagrodzenia za prace wykonywane przez nich samych w ramach działania lub programu prac (C(2020)7715).

⁵³ [Decyzja](#) Komisji z dnia 10 kwietnia 2019 zezwalająca na zastosowanie kosztów jednostkowych do deklarowania kosztów osobowych za prace wykonane przez wolontariuszy w ramach działania lub programu prac (C(2019)2646).

- koszty podróży i utrzymania⁵⁴: Nie (wyłącznie faktycznie poniesione koszty)
- koszty wyposażenia: amortyzacja - inne kategorie kosztów:
- koszt wsparcia finansowego na rzecz osób trzecich: niedozwolony;
- koszt wykupu gruntów: nie dotyczy
- stawka ryczałtowa kosztów pośrednich: [7%] kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich (kategorie A-D, z wyjątkiem kosztów zatrudnienia wolontariuszy i określonych kategorii kosztów wyłączonych (wykup gruntu), jeśli mają zastosowanie)
- VAT: VAT niepodlegający odliczeniu jest kosztem kwalifikowalnym (należy jednak pamiętać, że od 2013 r. VAT uiszczany przez instytucje publiczne, działające w charakterze organów władz publicznych NIE jest kosztem kwalifikowalnym)
- inne:
 - bezpłatny wkład rzeczowy jest dozwolony, ale neutralny kosztowo, tzn. nie podlega zadeklarowaniu jako koszt
 - spotkanie inauguracyjne: koszty spotkania inauguracyjnego zorganizowanego przez organ dotujący są kwalifikowalne (koszty podróży dla maksymalnie 2 osób, bilet zwrotny do Brukseli i zakwaterowanie na jedną noc) wyłącznie, jeśli spotkanie ma miejsce po dacie rozpoczęcia projektu, określonej w Umowie Dotacji; data początkowa może zostać zmodyfikowana w drodze zmiany umowy w razie konieczności
 - witryny internetowe projektów: koszty komunikacji związane z zaprezentowaniem projektu na stronie internetowej lub kontaktach mediów społecznościowych użytkowników są kwalifikowalne; koszty *odrębnych* witryn projektów są z zasady niekwalifikowalne, chyba, że ich wykonanie jest należycie uzasadnione przez cele projektu (przykładowo, 1 podróż/rok, 5 dni)
 - inne koszty niekwalifikowalne: :
 - koszty wykupu gruntów nie są kwalifikowalne
 - koszty dużej infrastruktury nie są kwalifikowalne
 - koszty pośrednie zatrudnienia wolontariuszy nie są kwalifikowalne

 koszty zatrudnienia wolontariuszy - koszty wolontariuszy nie stanowią klasycznej kategorii kosztów. Koszty w tym przypadku nie występują, ponieważ wolontariusze pracują za darmo, można jednak dodać ich do budżetu w formie ustalonych z góry kosztów jednostkowych (na wolontariusza) co pozwoli wykorzystać pracę wolontariuszy na rzecz projektu (poprzez zwiększenie kwoty zwrotu o maksymalnie 100% kosztów zwykłych, tzn. kategorii kosztów innych niż wolontariat). Więcej informacji zawiera [AGA — Umowa Dotacji wraz z komentarzami, art 6.2.A.5.](#)

Płatności i ustalenia dotyczące płatności

Płatności i ustalenia dotyczące płatności są określone w Umowie Dotacji (*Arkusze Danych, punkt 4, art. 21 i nr 22*).

Po podpisaniu umowy, wnioskodawca otrzymuje zwykle **zaliczkę** na rozpoczęcie realizacji projektu (z reguły do **30%** maksymalnej kwoty dotacji; w wyjątkowych przypadkach zaliczka jest niższa lub nie podlega wypłacie). Zaliczka zostanie wypłacona w ciągu 30 dni od daty wejścia w życie/ gwarancji finansowej (jeśli jest wymagana) - w zależności od tego, która z w/w dat jest późniejsza.

Przewiduje się jedną lub więcej **zaliczek dodatkowych**, związanych z raportem zaliczkowania.

Dodatkowo, w przypadku dłuższych i bardziej złożonych projektów, konieczne może okazać się złożenie jednego lub kilku raportów z postępu, niezwiązanych z płatnościami.

Wypłata salda: Na zakończenie projektu obliczymy końcową kwotę dotacji. Jeśli suma wcześniejszych wypłat jest wyższa od końcowej kwoty dotacji, poprosimy wnioskodawcę (jego koordynatora) o zwrot różnicy (odzyskanie środków).

Wszelkie płatności należy realizować poprzez koordynatora.

 Należy pamiętać, że wypłaty ulegną automatycznemu obniżeniu, jeśli jeden z członków konsorcjum ma niespłacone zadłużenie w stosunku do UE (organu dotującego lub innych organów UE). Zadłużenie takie podlega potrąceniu na zasadach opisanych w treści Umowy Dotacji (patrz art. 22).

⁵⁴ [Decyzja](#) Komisji z dnia 12 stycznia 2021 zezwalająca na zastosowanie kosztów jednostkowych dla kosztów podróży, zakwaterowania i utrzymania w ramach działania lub programu prac, w ramach wieloletnich ram finansowych 2021-2027 (C(2021)35).

Należy także pamiętać, że wnioskodawca odpowiada za prowadzenie rejestrów realizowanych działań i deklarowanych kosztów. Umowa dotacji określa dodatkowe zasady prowadzenia rejestrów (*Arkusze danych, punkt 3 i Art. 20*).

Gwarancja na kwotę zaliczki

Jeśli wymagana jest gwarancja na kwotę zaliczki, zostanie ona wyszczególniona w Umowie Dotacji (*Arkusze Danych, punkt 4*). Kwota zostanie określona na etapie przygotowania do podpisania umowy, i zwykle jest równa lub niższa kwocie zaliczki wypłaconej w ramach dotacji.

Gwarancja powinna być dostarczona w euro i wystawiona przez zatwierdzony bank/ instytucję finansową z siedzibą w państwie członkowskim UE. Jeśli wnioskodawca ma siedzibę w kraju spoza UE, a chciałby dostarczyć gwarancję od banku/ instytucji finansowej z siedzibą w jego kraju, należy skontaktować się z nami (w wyjątkowych przypadkach, gwarancja taka zostanie przyjęta, jeśli zapewnia równoważny poziom zabezpieczenia).

Kwoty zablokowane na rachunkach bankowych NIE podlegają uznaniu za gwarancje finansowe.

Gwarancje na poczet zaliczek NIE są formalnie powiązane z poszczególnymi członkami konsorcjum, co oznacza, że można w dowolny sposób zorganizować dostarczenie kwoty gwarancji (*przez jednego lub wielu beneficjentów lub w formie odrębnych gwarancji na kwoty częściowe, przez właściwego beneficjenta lub innego beneficjenta, itd.*). Istotne jest natomiast, aby żądana kwota została pokryta, a gwarancja - przesłana do nas w czasie realizacji zaliczki (skan za pośrednictwem Portalu ORAZ egzemplarz oryginalny pocztą).

Jeśli zostanie to z nami uzgodnione, gwarancja bankowa może zostać zastąpiona przez gwarancję strony trzeciej.

Gwarancja zostanie uwolniona na koniec okresu dotacji, zgodnie z warunkami określonymi w Umowie Dotacji.

Poświadczenia

W zależności od rodzaju działania, rozmiaru dotacji i typu beneficjentów, możemy zażądać złożenia różnego rodzaju poświadczeń. Rodzaj, harmonogram, jak i progi dla każdego z poświadczeń określa Umowa Dotacji (*Arkusze Danych, punkt 4 i art. 24*).

Struktura odpowiedzialności za odzyskiwanie środków

Struktura odpowiedzialności za odzyskiwanie środków podlega ustaleniu w treści Umowy Dotacji (*Arkusze Danych punkt 4.4 i art. 22*).

W przypadku beneficjentów jest to jedna z poniższych opcji:

- ograniczona odpowiedzialność solidarna z indywidualnie ustalonym pułapem - *każdy beneficjent do maksymalnej kwoty dotacji*
 - bezwarunkowa odpowiedzialność solidarna - *każdy beneficjent do maksymalnej kwoty dotacji za działanie*
- lub
- indywidualna odpowiedzialność finansowa - *każdy beneficjent wyłącznie w odniesieniu do własnego zadłużenia*.

Dodatkowo, organ dotujący może wymagać solidarnej odpowiedzialności podmiotów stowarzyszonych (z ich beneficjentem).

Warunki wdrożenia projektu

Zasady IPR: patrz Wzór Umowy Dotacji (art. 16 i Załącznik nr 5):

- prawo do korzystania z efektów: Tak

komunikacja, upowszechnienie i widoczność finansowania: patrz Wzór Umowy Dotacji (art. 17 i Załącznik nr 5):

- plan komunikacji i upowszechniania: tak
- dodatkowe działania z zakresu komunikacji i upowszechniania: Tak
- specjalne logo: Tak

Szczegółowe zasady realizacji działania: patrz Wzór Umowy Dotacji (art. 18 i Załącznik nr 5)L

- trwałość: Nie

- szczegółowe zasady dotyczące działań mieszanych: Nie

Inne informacje szczegółowe

n/d

Niezgodność i naruszenie postanowień umowy

Umowa Dotacji (rozdział 5) przewiduje środki, jakie możemy zastosować w przypadku naruszenia postanowień umowy (i innych rodzajów niezgodności).

Dodatkowe informacje: patrz [AGA — Umowa Dotacji wraz z komentarzami](#).

11. Jak złożyć wniosek

Wszystkie wnioski należy składać bezpośrednio online za pośrednictwem Systemu Składania Dokumentów w Portalu Finansowania i Przetargów. Wnioski w formie papierowej NIE będą akceptowane.

Złożenie wniosku to **proces 2-etapowy**:

a) utworzenie konta użytkownika i zarejestrowanie organizacji

Aby użyć Systemu Składania Dokumentów (jedyne sposoby złożenia wniosku), wszyscy uczestnicy muszą [utworzyć konto użytkownika EU Login](#).

Po założeniu konta EU Login, można [wpisać swoją organizację](#) do Rejestru Uczestników. Po zakończeniu procesu rejestracji, wnioskodawca otrzyma 9-cyfrowy kod identyfikacyjny uczestnika (PIC).

b) złożenie wniosku

Należy wejść do Elektronicznego Systemu Składania Dokumentów ze strony Tematu w sekcji [Search Funding & Tenders](#) (lub, w przypadku naborów, dla których zaproszenie wysłano w formie pisma, za pomocą linku podanego w piśmie zawierającym zaproszenie do złożenia wniosku).

Należy złożyć wniosek, składający się z następujących 4 części:

- Część A zawiera dane administracyjne organizacji wnioskodawcy (przyszły koordynator, beneficjenci, podmioty stowarzyszone i partnerzy stowarzyszeni) oraz sumaryczny budżet wniosku. Wypełnia się bezpośrednio online
- Część B (opis działania) obejmuje zawartość techniczną wniosku. Należy pobrać obowiązkowy szablon tekstowy z Systemu Składania Dokumentów, wypełnić go i wysłać jako plik PDF
- Część C zawierająca dodatkowe informacje o projekcie - Wypełnia się bezpośrednio online.
- Załączniki (*patrz punkt 5*). Należy wysłać je w formie pliku PDF (pojedynczego lub wielu, w zależności od liczby miejsc). Niekiedy możliwe jest wysłanie plików Excel, w zależności od ich typu.

Wniosek musi spełniać wymóg **ograniczenia liczby stron** (*patrz punkt 5*); dodatkowe strony zostaną zignorowane.

Dokumenty należy wysłać do **odpowiedniej kategorii** w Systemie Składania Dokumentów - w przeciwnym razie, wniosek może zostać uznany za niekompletny, a tym samym niepodlegający rozpatrzeniu.

Wniosek należy złożyć **przed upływem terminu składania wniosków** (*patrz punkt 4*). Po tym terminie system zostanie zamknięty, a składanie wniosków nie będzie możliwe.

Po złożeniu wniosku, wnioskodawca otrzymuje **wiadomość e-mail z potwierdzeniem** (z podaniem daty i godziny wniosku). Nieotrzymanie wiadomości z potwierdzeniem oznacza, że wniosek NIE został złożony. Jeśli wnioskodawca jest przekonany, że jest to wynik błędu w Systemie Składania Wniosków, powinien bezzwłocznie złożyć reklamację, korzystając z [formularza pomocy IT](#), z wyjaśnieniem okoliczności sprawy (oraz, jeśli jest taka możliwość, z ewentualnymi zrzutami ekranu ilustrującymi przebieg zdarzeń).

Informacje szczegółowe na temat procesów i procedur opisuje [Podręcznik Online](#). Podręcznik Online zawiera także łącza do często zadawanych pytań i szczegółowych instrukcji korzystania z Systemu Wymiany Danych Elektronicznych w Portalu.

12. Pomoc

Na tyle, na ile to możliwe, **prosimy samodzielnie szukać odpowiedzi** w niniejszym dokumencie i innych

materiałach (mamy ograniczone możliwości udzielania bezpośrednich odpowiedzi):

- [Podręcznik Online](#)
- Często zadawane pytania na stronie Tematów (dotyczące konkretnych wniosków w ramach otwartych procedur wezwania do składania wniosków; nie dotyczy działań objętych zaproszeniami indywidualnymi)
- [Portal FAQ](#) (pytania ogólne).
- [Dni informacyjne LIFE](#)

Warto odwiedzać też regularnie stronę Tematów, na której publikujemy aktualne informacje dotyczące wezwań do składania wniosków. (W przypadku zaproszeń indywidualnych, kontaktujemy się z wnioskodawcami bezpośrednio, gdy wezwania są aktualizowane).

Kontakt

W razie pytań indywidualnych, dotyczących Systemu Składania Dokumentów w Portalu, proszę kontaktować się z [Pomocą IT](#).

Zapytania nie dotyczące IT należy przysyłać na następujące adresy e-mail: [CINEA-LIFE- ENQUIRIES@ec.europa.eu](mailto:CINEA-LIFE-ENQUIRIES@ec.europa.eu).

 Prosimy o:

- przesyłanie pytań na co najmniej 7 dni przed terminem złożenia wniosku (*patrz punkt 4*)
- jednoznaczne wskazanie referencyjnych danych naboru i obszaru, którego dotyczy pytanie (*patrz strona tytułowa*).

13. Ważne

WAŻNE

- **Nie czekaj do końca terminu** – Złóż wniosek wystarczająco wcześniej, aby uniknąć **problemów technicznych** w ostatniej chwili. Wnioskodawca ponosi całkowite ryzyko w zakresie problemów związanych ze składaniem wniosków na ostatnią chwilę (*np. zatory systemu*). Termin składania wniosków NIE zostanie przedłużony.
- Proszę regularnie **sprawdzać** Stronę Tematów w Portalu. Wykorzystujemy ją do publikacji aktualizacji i dodatkowych informacji na temat wezwań do składania wniosków (aktualizacje dotyczące wezwań i poszczególnych tematów).
- **System Elektronicznej Wymiany Danych w Portalu Finansowania i Przetargów** – Składając wniosek, wszyscy uczestnicy **wyrażają zgodę na korzystanie z systemu elektronicznej wymiany danych zgodnie z [Warunkami i Zasadami Portalu](#)**.
- **Rejestracja** – Przed złożeniem wniosku, wszyscy beneficjenci, podmioty stowarzyszone i partnerzy stowarzyszeni muszą się zarejestrować w [Rejestrze Uczestników](#). Kod identyfikacyjny uczestnika (PIC) (po jednym na uczestnika) jest niezbędny do wypełnienia Formularza Wniosku.
- **Role w ramach konsorcjum** – Zakładając konsorcjum, należy wybierać organizacje, które przyczynią się do osiągnięcia celów i rozwiązywania problemów.

Role należy przydzielać stosownie do poziomu uczestnictwa w projekcie. Główni uczestnicy powinni występować jako **beneficjenci** lub **podmioty stowarzyszone**; inni mogą pełnić role partnerów stowarzyszonych, podwykonawców, stron trzecich udzielających wkładu rzeczowego. **Partnerzy stowarzyszeni** i strony trzecie udzielające wkładu rzeczowego powinni ponosić własne koszty (nie są formalnymi odbiorcami finansowania UE). **Podwykonawstwo** powinno zwykle stanowić jedynie ograniczoną część projektu i podlega realizacji przez strony trzecie (nie będące beneficjentami/ podmiotami stowarzyszonymi). Koszty podwykonawstwa muszą być uzasadnione w treści wniosku..
- **Koordinator** – W przypadku dotacji udzielonych więcej niż jednemu uczestnikowi, beneficjenci uczestniczą jako konsorcjum (grupa beneficjentów). Muszą w takim wypadku wybrać koordynatora, który zadba o zarządzanie i koordynację projektu i będzie reprezentował konsorcjum wobec organu dotującego. W przypadku dotacji na rzecz pojedynczego beneficjenta, staje się on automatycznie beneficjentem koordynującym.
- **Podmioty stowarzyszone** – Wnioskodawcy mogą występować wspólnie ze swoimi podmiotami stowarzyszonymi (tzn. podmiotami powiązаныmi z beneficjentem, które uczestniczą w działaniu, mając podobne prawa i obowiązki, jak beneficjenci, jednak nie podpisują Umowy Dotacji, a zatem nie stają się beneficjentami). Otrzymują one część pieniędzy z dotacji, muszą więc przestrzegać wszystkich warunków wezwania do składania wniosków i podlegają walidacji (tak samo, jak beneficjenci); nie są jednak uwzględniane w minimalnych kryteriach kwalifikowalności dla potrzeb struktury konsorcjum (o ile występuje).
- **Partnerzy stowarzyszeni** - Wnioskodawcy mogą realizować projekt wspólnie z partnerami stowarzyszonymi (tzn. organizacjami partnerskimi, które uczestniczą w działaniu, jednak bez prawa do otrzymania dotacji). Uczestniczą oni bez dofinansowania, a zatem nie obejmuje ich walidacja.
- **Umowa konsorcjum** – ze względów praktycznych i prawnych zaleca się wprowadzenie wewnętrznych ustaleń, które pozwolą odpowiednio zareagować na sytuacje wyjątkowe lub nieprzewidziane (w każdym wypadku, nawet, jeśli nie wymaga tego Umowa o udzielenie dotacji). Umowa konsorcjum stwarza także możliwość redystrybucji środków z dotacji wg wewnętrznych zasad i parametrów konsorcjum (przykładowo, jeden beneficjent może przekazać swoją część dotacji innemu beneficjentowi). Umowa konsorcjum stwarza więc możliwość dostosowania dotacji UE do potrzeb w ramach konsorcjum, a także zapewnia ochronę w razie sporu.

- **Zbilansowany budżet projektu** — Wnioski o dotację muszą gwarantować zbilansowany budżet projektu i wystarczające środki dodatkowe na skuteczne wdrożenie projektu (np. wkład własny, dochód generowany przez działanie, wkład finansowy stron trzecich itd.). Wnioskodawca może zostać poproszony o obniżenie szacowanych kosztów, jeśli są one niekwalifikowalne (w tym nadmiernie wysokie).
- **Zasada niedochodowości** — Dotacje NIE mogą generować zysku (tzn. nadwyżki przychodów + dotacji UE w stosunku do kosztów). Zweryfikujemy to na koniec projektu.
- **Eliminacja podwójnego finansowania** — Obowiązuje ścisły zakaz podwójnego finansowania z budżetu UE (z wyjątkiem działań w ramach Synergii UE). Poza działaniami z zakresu Synergii, każde działanie może otrzymać tylko JEDNĄ dotację z budżetu UE, a pozycje kosztów NIE mogą pod żadnym pozorem być deklarowane do dwóch różnych działań UE.
- **Projekty ukończone/ wtoku** — Wnioski dotyczące projektów, które zostały już ukończone, zostaną odrzucone; wnioski projektów już uruchomionych będą oceniane indywidualnie (w takim wypadku zwrot kosztów nie dotyczy zadań realizowanych przed datą rozpoczęcia projektu/ złożenia wniosku).
- **Połączenie z innymi dotacjami operacyjnymi UE** — Połączenie z innymi dotacjami operacyjnymi UE jest możliwe, jeśli projekt pozostaje poza zakresem programu prac w ramach dotacji operacyjnej, a wnioskodawca zapewnił przejrzyste rozdzielanie kosztów we własnych księgach rachunkowych i NIE deklaruje ich podwójnie (*patrz AGA — Wzór Umowy o udzielenie dotacji wraz z komentarzami, art 6.2.E*).
- **Więcej niż jeden wniosek** — Wnioskodawca może złożyć więcej niż jeden wniosek w odniesieniu do *różnych* projektów w ramach tego samego wezwania (i otrzymać na nie finansowanie).
Organizacje mogą uczestniczyć w składaniu więcej niż jednego wniosku.
ALE: w przypadku kilku wniosków dotyczących *bardzo podobnych projektów*, tylko jeden wniosek zostanie przyjęty i rozpatrzony; wnioskodawcy zostaną poproszeni o wycofanie drugiego z nich (lub zostanie on odrzucony).
- **Ponowne złożenie wniosku** — Wnioski można zmieniać i składać ponownie do upływu terminu złożenia wniosku.
- **Odrzucenie** — Składając wniosek, wszyscy wnioskodawcy akceptują warunki określone w treści niniejszego Dokumentu Zaproszenia do Składania Wniosków (oraz wszystkie wskazane w nim dokumenty). Wnioski niespełniające wszystkich warunków wezwania podlegają **odrzuconiu**. To samo dotyczy wnioskodawców: Wszyscy wnioskodawcy muszą spełniać kryteria; jeśli którykolwiek z wnioskodawców ich nie spełnia, należy go zastąpić - w przeciwnym razie cały wniosek zostanie odrzucony.
- **Anulowanie** - mogą pojawić się okoliczności wymagające anulowania zaproszenia. W takim przypadku, wnioskodawca zostanie o tym poinformowany w formie aktualizacji wezwania lub tematu. Uwaga: anulowanie nie uprawnia wnioskodawców do odszkodowania.
- **Język** — Wniosek można złożyć w dowolnym języku urzędowym UE (jednak streszczenie/ podsumowanie wniosku powinno być zawsze sporządzone w języku angielskim). Ze względów praktycznych stanowczo zalecamy złożenie całego wniosku w języku angielskim.

- **Przejrzystość** —Zgodnie z Art. 38 [Rozporządzenia finansowego UE](#), informacje na temat przyznanych dotacji UE są publikowane co roku w [witrynie Europa](#).

Informacje te obejmują:

- nazwy beneficjentów
- adresy beneficjentów
- cel przyznania dotacji
- maksymalną przyznaną kwotę.

W wyjątkowych przypadkach, publikacja może zostać wycofana (na uzasadnioną merytorycznie prośbę), jeśli występuje ryzyko, że jej ujawnienie mogłoby zagrozić prawom i wolnościom wnioskodawcy, wynikającym z Karty praw podstawowych UE lub zaszkodzić jego interesom gospodarczym.

- **Ochrona danych** — Złożenie wniosku w ramach niniejszego naboru wymaga gromadzenia, wykorzystywania i przetwarzania danych osobowych. Dane będą przetwarzane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Podlegają one przetwarzaniu wyłącznie w celu oceny wniosku, a następnie obsługi dotacji, oraz, w razie konieczności, monitorowania i oceny programu oraz komunikacji. **Informacje szczegółowe w tym zakresie zawiera [Oświadczenie o ochronie prywatności zamieszczonego na Portalu Finansowania i Przetargów](#).**